

BS
1309
A2
1886

חמש מגלות

שיר השירים. רות. קינות. קהלת. אסתר.

QUINQUE VOLUMINA.

CANTICUM CANTICORUM.

RUTH. THRENI. ECCLESIASTES. ESTHER.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FRANCISCUS DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.

LIPSIAE 1886.

BS1309 .A2 1886

Bible. O.T. Five Scrolls. Hebrew. 1886.

Quinque volumina : Canticum canticorum,

The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

PRAEFATIO.

Quamquam amico meo, quem abhinc amplius annis XXX ex angulo suo Rhenano in publicum protraxeram, identidem dixi, me aetate provectiorem esse, quam ut in adjuvandis studiis ejus masoreticis pergere possem: tamen orare me obtestarique non destitit, ut inceptum cum eo persequerer, atque exorari me passus satis habui animum ejus convertere ad textum eorum librorum, qui mihi in praesenti literarum biblicarum statu prae ceteris retractionem textus translatici exigere videbantur. In his eminentiorem locum obtinent libri Ezechielis et Chronicorum. Illum ante duos annos edidit, hunc anno próximo se editurum esse sperat; interea omnem curam et operam posuit in castigando textu quinque Voluminum (מגלות), inter quae Koheleth et Esther plurimum valent ad quaestionem de conclusione canonis dijudicandam. Insuper liber Esther id cum libris Danielis, Ezrae Nehemiaeque, quos ao. 1882 edidimus, commune habet, quod vocabulis persicis scatet.

Quinque Megilloth in Codice Hebraico non occupant eum locum, qui singulis competit. In Codice Graeco juxta LXX interpretes liber Ruth libro Judicum adjunctus est, quemadmodum etiam apud Palaestinenses, testibus Melitone et Origene, qui ait: *Κριταὶ Ροὺθ παρ' αὐτοῖς ἐν ἐνὶ Σωφετίμ.* Idem testatur Epiphanius: *Συνάπτεται ἡ Ροὺθ τοῖς Κριταῖς καὶ ἀριθμεῖται παρ' Ἑβραίοις μίᾳ βίβλος.* Atque liber Threnorum in Codice Graeco inter Jeremiam et Ezechielem collocatus est, neque negari potest, hunc locum ei tanquam appendici libri Jeremiae deberi, uti Origenes ait et Epiphanius repetit, uterque male librum Baruch immiscens: *Ἱερεμίας σὺν Θρήνοις καὶ τῇ Ἐπιστολῇ ἐν ἐνὶ Ἱερεμίᾳ.* Sed in Codice Hebraico quinque illi libelli propter usum liturgicum ipsis communem consociati atque secundum ordinem dierum festorum anniversariorum, quibus publice praeleguntur, digesti sunt: 1) Canticum Canticorum,

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

Masora tum magna tum parva instructus (vide descriptionem in Catalogo p. 274 s.). Nota est *L. 2. 5*) Codex grandis Bibliorum V. T. in Bibliotheca Regia Berolinensi, quem nota *B. 1* distinximus, scriptus a ברוך בר אברהם, similis Codici Erfurtensi 1 qui nunc Berolini asservatur, et Caroloruhensi 521.

Praeterea Hermannus STRACK, Codicis Babylonici Petropolitani editor meritissimus, quocum Baerius se ad Ben-Ascheri דקדוקי הטעמים edenda (1879) conjunxit, ei in usum tradidit excerpta sua ex codicibus Crimaeis quos Bibliotheca Caesarea Petropolitana possidet: 1) exemplar Differentiarum Occidentalium (חלופי מערבאי) e Codice 1010 (*P*); 2) aliud lexicalis et masoretici argumenti e Codice Tschufutcalensi No. 7 (folia 29 chartacea in 4°); 3) itidem חלופי מערבאי e Codice Tschufutcalensi No. 18^a; 4) transscriptionem Codicis Tschufutcalensis No. 13 (עדת דבורים, vide *Dikduke hateamîm* p. XXXII); 5) quae excerpit e codice Tschufutcalensi No. 1 (vide *Dikduke ha-teamîm* p. XXXI); 6) e codice Tschufutcalensi No. 2, fragmento Hagiographorum, quod multum similitudinis habet cum codice modo commemorato; 7) e Codice Tschufutcalensi No. 114, item fragmento Hagiographorum vetusto, tredecim foliis constante¹; 8) e Codice Tschufutcalensi No. 116 et 9) e Codice indidem acquisito No. 118, quorum uterque particulas Hagiographorum exhibet.

Haec apographa et excerpta Baerio magnopere profuerunt ad definiendas scripturas controversas inter Ben-Ascher et Ben-Naphtali sive scholas occidentales et orientales. Accidit etiam ut differentias deprehenderet, quae ipsum adhuc latuerant et quibus tabulas in editionibus superioribus propositas suppleri oportet.

Huc pertinet in libro Genesis p. 81 XIV, 1, ubi Occidentales פֶּדֶר־לָעֵמֶר מֶלֶךְ חָדָה מֶלֶךְ, Orientales מֶלֶךְ ב' מֶלֶךְ, convenienter antiquae Masorae ms., cujus haec sunt verba: אֵלֶּיךָ פְּלוּגָתָא, כְּדִרְלָעֵמֶר, שְׁלֵהבְתִּיהָ, וּבְזִוְיֹתֶיהָ, בְּשִׁפְרָא, לְמִדְנַחַתַּי תִּרְתִּין מֶלֶךְ כְּתִיבֹן, לְמַעֲרַבַּי מֶלֶךְ חָדָה כְּתִיבֹן. Cf. Dan. p. VI. Ibidem XXXV, 22: Occidentales יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, Orientales יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל: סוּף פֶּסוּק, יִשְׂרָאֵל, אֶתְנַחַתָּא. Sic

¹ Hoc in codice ad Koh. 6, 10 exstat nota marginalis: חֲצִי הַסֵּפֶר, בֶּן אֲשֶׁר, חֲצִי הַסֵּפֶר. חֲצִי הַסֵּפֶר לְמַעֲרַבַּי, חֲצִי הַסֵּפֶר: 7, 8, et ad 7, 1. Cf. Argumenta ad 7, 1.

quod praelegitur die octavo Paschae (mense Nisan, qui est primus; 2) Ruth, secundo die Pentecostes (mense Sivan, qui est secundus); 3) Threni, nono die mensis Ab (qui est quintus); 4) Koheleth, die tertio festi Tabernaculorum (mense Tisri, qui est septimus); 5) Esther, die tertio decimo mensis Adar (qui est duodecimus), quo festum Purim incipit. Hanc ipsam ob causam hi quinque libelli in unoquoque Machazôr, h. e. libro orbis annui precationum carminumque solemnum, continentur, ita ut ad subsidia, quibus BAERIUS ad textum critice investigandum uti posset, veteres Machazôrîm partim impressi partim manuscripti accederent.

Enumerationem ordior a libris impressis, qui ipsi praesto erant: 1) Machazor Arimini (*Rimini*) editum ao. 1486; 2) Machazor secundum ritum Romaniae (*Rumili*), editum Bononiae (*Bo-logna*) 1541; 3) Machazor Thessalonicense ai. 1580; 4) Machazor Venetum ai. 1600; 5) חמש מגלות cum Targum et commentario Isaaci Arama, impressum Ripae (*Riva*) 1561 atque 5) editio Bibliorum V. T. ab Elia Huttero curata, quae Hamburgi 1587 prodiiit.

Sequitur ut libros manuscriptos recenseamus, quos BAERIUS in rem suam convertit: 1) Cod. membranaceus in 4°, octo foliis constans, quae Canticum et Ruth exhibent. Hunc codicem, e bibliotheca ab Hermanno Lotzio Lipsiensi relicta comparatum (ad quam Curtisiani quoque codices pertinuerunt), ao. 1873 amico donavi. Siglum est *A*. 2) Machazor membranaceum formae maximae, in Bibliotheca Universitatis Lipsiensis, pervetus et permagni momenti in rebus criticis. Signavimus eum *L. 3*. 3) Codex Pentateuchi et quinque Voluminum cum Targum et Raschii commentario, membranaceus formae maximae, item pervetus et auctoritate gravissimus, in Bibliotheca Civitatis Lipsiensis, quem descripsi in Catalogo Librorum hujus Bibliothecae manuscriptorum (1838. 4) p. 273 s. Scriptor est מכיר בר קרשביא. Insignivimus eum nota *L. 1*.¹ 4) Cod. ejusdem Bibliothecae membranaceus formae aliquanto minoris et elegantiori caractere exaratus, qui Pentateuchum et Megilloth continet, non aequè antiquus, sed

¹ Exempli causa commemoramus, in hoc codice ad אל הבל Gen. 4, 8 adnotari פִּי־סָקָא כָּלֵל ibique Gen. 22, 1 recte interpungi וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אֲבֹרָתָם. Idem scribit uno vocabulo מִבֵּית־אֵל, בֵּית־אֵל.

menta Tephli (*Tiflis*) Petropolin missa et, ut fertur, in Rhodo insula quondam inventa, de quibus Abr. HARKAVY, vehemens Danielis CHWOLSONII in aestumandis monumentis Crimaeis adversarius, uberius ad Academiam Caesaream Petropolitanam perscripsit, in medio relinquens, utrum fide digna sint an a falsario confecta.¹ Scripta sunt sine vocalibus singulari quodam et adhuc prorsus incognito quadrato scriptiois genere atque non solum Prophetarum, Proverbiorum, Danielis, sed etiam librorum Ruth, Threnorum et Esther non exiguas partes continent, idque non sine crebra lectionis a textu recepto discrepantia, quae, si genuina essent, permagni esset momenti. Quamquam lectu difficillima sunt, ut quinque exempla photolithographica ostendunt, tamen Abrahamo Harkavy jam nunc contigit indagare hasce lectiones a textu masoretico diversas:

Thren. II, 3 ויבער ביעקב אש להבה אכלה מסביב

Mas. ויבער ביעקב כאש להבה אכלה סביב

Ibid. II, 4 דרך קשתו אויב הציב ימינו צר

Mas. דרך קשתו כאויב נצב ימינו כצר

Ibid. II, 6 וירעץ בזעם אפר

Mas. וינאץ בזעם אפר

Ibid. II, 7 מגן מקדשו

Mas. נאר מקדשו

Ibid. II, 8 חרץ יהוה להשחית

Mas. חשב יהוה להשחית

Ibid. II, 10 ישבו לארץ וידמו זקני בה ציון

Mas. ישבו לארץ sine Vav copulae.

Est. II, 21 ויהי כראת בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף

כי אחרת משבה אל בית הנשים שני ויבקשו לשלח וגו'

Mas. בימים ההם ומרדכי יושב בשער הגולך קצף בגתן ותרש

שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח וגו'

Tanta in sex Threnorum versibus lectionis diversitas! Hoc unum sufficit ad perspiciendum praestigiatores, qui modum non servans ipse se prodidit. Huc accedit, quod illae diversae lectiones aequae ac Deuteronomii a Shapira veno propositi² sinistram industriam hominis semidocti prae se ferunt; etenim quis non sentit, lectione in Thren. II, 3 supposita et rhythmus

¹ *Neu aufgefundene Hebräische Bibelhandschriften. Bericht an die Kaiserliche Akademie der Wissenschaften zu St. Petersburg.* 1884. 4.

² Vide quae de variis lectionibus hujus Deuteronomii, quo Shapira, ut quidem ego credo, ipse deceptus est, disserui in *Ev. luth. Kirchenzeitung* 1883 No. 36. 37. 38. 39. 1884 No. 6.

Cod. Arabicus et Erfurt. 3, cf. Librum Duodecim Prophetarum p. VII not. 1.

In libro Jesaiae p. 88 haecce inserantur necesse est: XXV, 10: Occidentales כְּמֹן כְּתִיב בְּמֹן קְרִי, Orientales כְּמֹן כְּתִיב וְקְרִי. Sic Cod. Babylonicus. XXXI, 8: Occidentales וְנֹס לֹא, Orientales כְּתִיב לֹא קְרִי. Sic idem ille Babylonicus. XLVII, 10: Occidentales אִמְרֵת, Orientales כְּתִיב אִמְרֵתִי קְרִי, teste eodem illo, cf. Pinskeri מְבֹרָא p. 74. LVIII, 1: Occidentales תַּחֲשׁוֹךְ מִלֵּא, Orientales תַּחֲשׁוֹךְ חֹסֶר ו' וְ, teste eodem.

In libro Duodecim Prophetarum p. 86 haecce addenda sunt. Hos. VIII, 13: Occidentales יְהוֹה לֹא רָצָם, Orientales יְהוֹה רָצָם, qua in re Tschufutcalensis No. 1 et Babylonicus consentiunt. Hos. IX, 6: Occidentales מִחֲמַד פֶּתַח, Orientales מִחֲמַד הַלֵּם, teste Tschufutcalensi No. 1. Jo. IV, 8: Occidentales לִשְׁבָּאִים אֶל־הָ נֶחַח, Orientales לִשְׁבָּאִים אֶל־הָ נֶחַח. Mi. VII, 5: Occidentales בְּאֵלֶיךָ חֹסֶר, Orientales לִית מִלֵּא, teste Tschufutcalensi No. 1. Mal. I, 14: Occidentales לְאֲדָנִי, Orientales לְיְהוֹה. Sic nota marginalis Reuchliniani No. 55.

In libro Proverbiorum index Differentiarum p. 54 hisce compleri debet: XXIII, 31: Occidentales כְּרִי בְּפֹס, Orientales כְּרִי בְּפֹס וְקְרִי, teste Codice 1010. XXX, 31: Occidentales אֶל־קוֹם חֲדָה מִלֵּא, Orientales אֶל־קוֹם ב' מִלִּין, teste eodem.

In libro Danielis p. 90 unum adjici oportet: IX, 9: Occidentales לְאֲדָנִי, Orientales לְיְהוֹה, auctore Masora adscripta Codici 1010.¹

Ad codices illos, quos Baerius non sine fructu contulit, accessura essent LI ista coriacea volumina voluminumque frag-

¹ Haec additamenta componentibus nobis in mentem veniunt aliquot loci superiorum editionum, qui correctionem requirunt. In Psalmis p. 88 lin. 7 sic scribendum erat: p. 20. Vide Norzium ad 86, 2. In Ezechiele XXXIII, 25 legas: הֵדָם cum Pasek. Ibid. XLVI, 20 legas: לְבִלְתִּי cum Mercha. Ibid. p. 106 lin. 6 post „aliis“ addi debebat: (וַיִּשְׁבְּנִי עַל־שֵׁפֶת). In Daniele p. 77 lin. 7 infer. legas: continet aut Pasek. Ibid. p. 91 ad 3, 2 in גְּדִלְרִיָּא scriptionis Naphtaliticae Asla in Metheg mutandum est. Ibid. p. 104 lin. 8 legas: Pe kamezatum. Ibid. p. 127 ad Neh. 8, 17 in מִן־הַשִּׁבְיָ Mercha scriptionis Naphtaliticae in Munach mutandum est.

שיר השירים

Canticum canticorum.

א 1

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה: וַשָּׁקֵלִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי-
 טוֹבִים דְּדִילָה מִיָּוִן: לְרִיחַ שְׁמֵנֶיהָ טוֹבִים שֶׁמֶן תוֹרֵק שְׁמֶנָּה
 עַל-כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבֶּיהָ: מִשְׁכְּנִי אַחֲרֶיהָ נְרוּצָה הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ
 חֲדָרָיו נְבִילָה וְנִשְׁמָחָה בָּהּ נִזְפִּירָה דְּדִילָה מִיָּוִן מִיִּשְׂרָאֵל
 אֶהְבֶּיהָ: ס שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה בָּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאֶהְלִי-ה
 קָדָר כִּירִיעוֹת שִׁלְמָה: אֶל-תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחֹרָחֶרֶת שְׁשׁוּפָתֵנִי
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּנִי אֲמִי נְחֹרֶז-כִּי שִׁמְנִי לְטָרָה אֶת-הַכְּרָמִים בְּרָמִי
 שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי: הַגִּידָה לִּי שְׁאֶהְבָּה נִשְׁשִׁי אֵיכָה תִרְעָה אֵיכָה
 תִּרְבִּיץ בַּצְּהָרִים שִׁלְמָה אֶתִּיהָ כַּעֲטֹלָה עַל עֲדָרֵי חֲבֵרֶיהָ:
 אִם-לֹא תִדְעִי לָהּ תִּיפָּה בְּנָשִׁים צֹאֵר-לָהּ בַּעֲקָבִי הִצֵּאן וּרְעִי
 אֶת-גְּדִיתָהּ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים: פ

לְסִסְתִּי בְּרִכְבִּי פִרְעָה דְּמִיתֶיהָ רַעֲוִתִּי: נֶאֱמַר לְחִילוֹךָ בַּתְּלִים
 צִוְּאָרָה בְּחֹרֶזִים: תוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה-לָּךְ עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף:
 עַד-שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְכּוֹ נִרְדִּי נָתַן רִיחוֹ: צִרֹר הַמֶּרְדִּי לִי
 בֵּין שְׂדֵי יָלִין: אֲשַׁבֵּל הַפֶּסֶר דְּדִילָה לִי בְּכֶרְמִי עֵין גְּדִי: ס
 הַנֶּהָ יָפָה רַעֲוִתִּי הַנֶּהָ יָפָה עֵינֶיהָ יוֹנִים: הַנֶּהָ יָפָה דְּדִילָה אֶפֶס-
 נָעִים אֶפֶס-עֶרְשְׁנוֹ רַעֲנָנָה: קְרוֹת בַּתִּינוֹ אֲרָזִים רַחֲוִיטָנָה בְּרוֹתִים: 17

ב 2

אֲנִי חֲבַצְלֶת הַשָּׂרוֹן שׁוֹשְׁנַת הָעֲמָקִים: כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
 הַחוֹתִים כֵּן רַעֲוִתִּי בֵּין חֲבָנוֹת: כְּתַפְּאוֹתָ בַּעֲצֵי הַיָּעַר כֵּן

destrui et vim sententiae (cujus subjectum Deus est, non Chaldaeus) infringi. In Est. II, 21 quaestio difficilis oritur, quid duos illos eunuchos impulerit, ut contra regem de eo interficiendo conjurarent; difficultas augetur eo, quod Verba **וּמַרְדְּכִי יֵשֶׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ** hoc loco ex v. 19 repetuntur. Falsator ea sustulit simulque nobis detexit, qua de causa aulici contra Assuerum tanta ira exarserint, nempe propterea quod Esther noctu a rege tam diu retineri solebat et tam sero in secundas aedes (2, 14) ingrediebatur, ut ipsis quies nocturna omnino fere denegata esset. Falsator harum membranarum eodem artificio usus est quo falsator Deuteronomii; nam quemadmodum hic id quod Dt. XXVII, 12 s. de loco et vultu tribuum benedicientium et maledicentium dicitur secundum *Sota* 37^a dilucidiora fecit, sic ille versum libri Esther difficilem immixta haggada talmudica *Megilla* 13^b explanavit, ita vero ut, quod et ipse Harkavy non potuit non animadvertere, pro **אַחֲרֵי מְשַׁבָּה אַחֲרֵי מְשַׁבָּה** mendose scriberet **אַחֲרֵי מְשַׁבָּה** (אַחֲרֵי מְשַׁבָּה, nisi forte מְאַחֲרֵי scripsit vel scribere voluit). Quid plura? Deus animadvertet in miseros istos qui Abrahami Firco-witii exemplo terreri sese non sinunt, sed sive quaestus causa sive contumeliae voluptate literarum sacrarum studia in errorem inducunt.

Praetermissis talibus monumentis turpi dolo confictis proposuimus nobis, post annum emittere librum Chronicorum (**דְּבָרֵי הַיָּמִים**), si Deus vitam nobis concesserit. Benedictus autem sit Dominus Deus noster, qui hucusque nobis auxiliatus est.

Scripsi Lipsiae, inter I. et II. Dominicam Quadragesimae 1886.

Franciscus Delitzsch.

סָבִיב לָהּ מִגִּבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל: כָּלֶם אֶחָזִי חָרֵב מִלְמַדֵּי מִלְחָמָה 8
 אִישׁ חֲרָבָו עַל־יָרְכוֹ מִפֶּתַח פְּלִילֹת: ס אִפְרִיּוֹן עָשָׂה 9
 לֹא הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעֲצֵי הַלְכָּנוֹן: עֲמוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף רִפְיֹתָיו 10
 זָהָב מִרְכָּבוֹ אֲרָמָן תּוֹכוֹ רָצוּף אֶתְהַב מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם: 11
 צֶאֱנָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעִטָּרָה־לָּו 11
 אִמּוֹ בָּנוּם חֲתָנָתָו וּבָנוּם שְׂמִיחַת לָבוֹ: ס

4 7

הִנֵּה יָפָה רַעֲיָתִי הִנֵּה יָפָה עֵינֶיהָ יוֹנִים מִבָּעַד לְצִמְתָּהָ 1
 שִׁעָרָה כְּעֶדֶר הָעֵזִים שֶׁגִּלְשׁוּ מֵהָר גִּלְעָד: שִׁנִּיהָ כְּעֶדֶר 2
 הַקְּצִיבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הַרְחָצָה שֶׁכָּלֶם מִתְאַיְמֹת וְשִׁכְלָה אֵין 3
 בָּהֶם: כְּחוֹט הַשָּׁנִי שִׁפְתוֹתֶיהָ וּמִדְּבָרֶיהָ נֶאֱוָה כְּפֶלַח הָרִמּוֹן 3
 רִקְתָּהּ מִבָּעַד לְצִמְתָּהּ: כִּמְגִדֵּל דָּוִיד צִוְּאָהָּ בָנוּי לְתַלְפִּיּוֹת 4
 אֶלֶף הַמָּגֶן תִּלְוִי עָלָיו כָּל־שְׁלֹטֵי הַגִּבּוֹרִים: שְׁנֵי שִׁנֶּיהָ כְּשִׁנֵּי 4
 עִפְרַיִם תְּאוֹמֵי צִבְיָה תְּרַעֲסִים בְּשׁוֹשְׁנִים: עַד שִׁיפּוֹת הַיּוֹם 6
 וְנִסּוֹ הַצִּלְלִים אֶלֶף לִי אֶל־תֵּר הַמּוֹר וְאֶל־נִבְעַת הַלְבוֹנָה: 7
 כָּלָהּ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ: ס אֶחָזִי מִלְכָּנוֹן כָּלָה 7
 אֶחָזִי מִלְכָּנוֹן תְּבוֹאִי תְּשׁוּרִי, מִרְאֵשׁ אִמָּנָה מִרְאֵשׁ שְׁנִיר 8
 וְחֶרְמוֹן מִמַּעַנּוֹת אֲרוֹת מִהֲבֵרֵי נִמְרִים: לִבִּבְתִּנִּי אֶחָזִי 9
 כָּלָה לִבִּבְתִּנִּי בְּאַחַד מַעֲיָנוֹהָ בְּאַחַד עֵנֶק מַצּוּרָנוֹהָ: מִה־יָפוֹ 9
 דְּלוֹהָ אֶחָזִי כָלָה מִה־שָּׁבוֹ דְּלוֹהָ מִזִּין וְרִית שְׁמִינִי מִכָּל־ 10
 בְּשָׂמִים: נִפְתַּח תִּשְׁפָּנָה שִׁפְתוֹתֶיהָ כָּלָה דִּבֶּשׁ וְחָלָב תִּחַת 11
 לְשׁוֹנָהּ וְרִית שְׁלִמְתוֹהָ כָּרִית לְבָנוֹן: גֵּן, נָעִיל אֶחָזִי כָלָה 12
 גֵּל נָעִיל מַעֲיָן חֲתוּם: שְׁלַחֲנוֹהָ פֶּרֶדֶס רְמוֹנִים עִם פָּרִי מִגְדִּים 13
 כְּפָרִים עִם־נֶרְדִּים: נֶרֶד, וְכִרְכָּם קָנָה וְקִנְמֹן עִם כָּל־עֲצֵי 14
 לְבוֹנָה מֵר וְאֶת־לֹת עִם כָּל־רֹאשֵׁי בְשָׂמִים: מַעֲיָן גִּבִּים 15
 בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן: עִזִּי צָפוֹן וּבֹאִי תִימָן 15
 הַפִּיחִי גִנִּי יִזְלוּ בְּשִׁמְיוֹ יָבֹא דוֹדִי לִגְפוֹ וַיֹּאכֶל פָּרִי מִגְדִּיו:

5 7

בְּאֶתִי לִגְנִי אֶחָזִי כָלָה אֲרִיתִי מוֹרִי עִם־בְּשָׂמִי אֶכְלֵתִי 1
 יַעֲרִי עִם־דִּבְשִׁי שְׁתִּיתִי יִינִי עִם־תִּלְכִּי אֶכְלוּ רֵעִים שְׁוֹ 2
 וְשִׁכְרוּ דוֹדִים: פ

דודי בין הבנים בצלח חמדתי וישבתי ופריו מתוך לחבי:
הביאני אל-בית ה' ודגלו עלי אהבה: סמלוני באשיות⁴
רפדוני בתפוחים כרחלת אהבה אני: שמאלו תחת⁶
לראשי וימינו תחבקני: השבעתי אתכם בנות ירושלם
בצבאות או באילות השדה אסתערו וואסתעוררו את-
האהבה עד שתחפץ: ס קול דודי הנה זה בא מדלג⁸
על-ההרים מקפץ על-הגבעות: דומה דודי לצבי או לעפר
האילים הנה זה עומד אחר פתלנו משגיה מן-התלנות
י מציץ מן-החרפים: ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי
יפתי ולכילך: כיהנה הסתו עבר השמש חלה הלך לו:¹¹
הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע¹²
בארצנו: התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח
קומי לך רעיתי ופתי ולכילך: יונתי בתני תלע בסתר¹⁴
המדרגה הראיני את-מראה השמיעני את-קולך כיקולך
טו ערב ומראיך נאות: ס אחזור לנו שועלים שעלים קשנים
מחבלים פרמים וכרמינו סמדר: דודי לי ואני לו הרעה¹⁶
בשושנים: עד שיפוח תזום ונסו הצללים סב דמה-לך דודי¹⁷
לצבי או לעפר האילים על-הרי בחר: ס

ג 3

על-משכבי פלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתי
ולא מצאתיו: אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחבות²
אבקשה את שאהבה נפשי בקשתי ולא מצאתיו: מצאוני³
השמרים הסבבים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם: פמעט
שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתי
ולא ארפנו עד-שתביאתיו אל-בית אמי ואל-חדר הזרתי:
ה השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה
אסתערו וואסתעוררו את-האהבה עד שתחפץ: ס
מ זאת עלה מן-המדבר פתימרות עשן מקשרת מר ולבונה⁶
מפל אבקת רובל: הנה משחו שלשלמה נשים גברים⁷

v. 4. קמץ בזקת. v. 11. הסתו קרי. v. 13. לך קרי. v. 14. יתיר ו

v. 15. פתח בס"פ

וּפִילָגְשִׁים וַיִּהְיֶה לָהֶם: ס מִי־זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ-שֹׁחַר י
יִפְהַ כְּלָכְנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִימָה כַּנְדָּלּוֹת: אֶל-גִּנַּת אֲגוּזִי 11
יִרְדְּתִי לִרְאוֹת בְּאִבִּי הַנֶּחֱל לִרְאוֹת הַפְּרָחַת הַגֶּפֶן הַנִּצְו
הַרְמִינִים: לֹא יִדְעֵתִי נִפְשִׁי שְׂמִלְתִּנִּי מִרְכָּבוֹת עַמִּי-נָדִיב: 12

7 ז

שְׂוִבִי שְׂוִבִי הַשְׂוֹלְמִית שְׂוִבִי שְׂוִבִי וְנִחְזֶה-בָּךְ מִה־תַּחֲזוֹ א
בַּשְׂוֹלְמִית כְּמַחֲלַת הַמַּחֲנִים: מִה־יִּפְּו פַּעֲמֶיךָ בַּנְּעָלִים בַּת- 2
נָדִיב חֲמוּקִי וּרְכוּךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֶׂה יְדֵי אָמֶן: שֶׁרָהֶךְ 3
אֶגֶן הַסֶּהַר אֶל-יַחֲסֹר הַמִּזְג בְּטִנָּה עֲרַמַּת חֲטָיִם סוּגָה
בַּשְׂוֹשְׁקִים: שְׁנִי שְׂדִיךָ כְּשִׁנִּי עֶפְרַיִם תְּאֻמִּי צְבִיָּה: צִוְאַרְךָ 4
כְּמִגְדֵּל הַשֵּׁן עֵינֶיךָ בְּרִכּוֹת כְּחִשְׁבּוֹן עַל-שֶׁעַר בַּת-רָבִים אֶפְרָי
כְּמִגְדֵּל הַלְּבָנוֹן צוּפָה פָּנֶי דַּמְשֶׁק: רֹאשְׁךָ עֲלֶיךָ כְּכַרְמֶל 6
וְדַלַּת רֹאשְׁךָ כְּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אֶסּוּר בְּרֹהֲטִים: מִה־יִּפְּוּ וּמִה־ 7
נַעֲמָת אֶהְיֶה בַּתְּעֻנּוּגִים: זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לְתֹמָר וּשְׂדִיךָ 8
לֹא-שָׁפְלוֹת: אִמְרָתִי אֶעֱלֶה בְּתֹמָר אֲחֻזָּה בְּסִנְסִיּוֹ וַיְהִי-נָא 9
שְׂדִיךָ כְּאֶשְׁפָּלוֹת הַגֶּפֶן וְרִיחַ אֶפְרָי בַּתְּשׁוּחִים: וַחֲבֶךָ כִּיּוֹן י
הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים דּוֹכֵב שְׂפָתַי וּשְׁנִים: אֲנִי לְדוּדֵי י 11
וְעָלִי תְשׁוּחָתוֹ: ס לָכֵה דוּדִי נִצָּא תְשׁוּהָ נִלְיָנָה בַּכְּפָרִים: 12
נִשְׁלִימָה לְכַרְמִים נִרְאָה אִם-פְּרָחַת הַגֶּפֶן פִּתְחָה הַסְּמִדָּר 13
הַנִּצְו הַרְמִינִים שֵׁם אֶתֶן אֶת-דְּדֵי לָךְ: הַדּוּדָאִים נִתְנוּ-לְרִיחַ 14
וְעַל-פִּתְחֵינוּ כָּל-מִגְדִּים חֲדָשִׁים בְּסִינְשִׁים דוּדִי צַפְנֵתִי לָךְ:

8 ח

מִי יִתְנֶה כָּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְיָא בַּחוּץ אֶשְׁקֶנָּה גַם א
לֹא-יִבְזוּ לִי: אֲנִהְיֶה אֲבִיאָךְ אֶל-בֵּית אִמִּי תִלְמַדְנִי אֶשְׁקֶנָּה 2
מִיּוֹן הַלֶּקֶח מַעֲסִיס רַמְנִי: שְׂמַאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי וַיְמִינִי 3
תַּחֲבַקְנִי: הַשִּׁבְעֵתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם מִה־תַּעֲרִירו וּמִה־ 4
תַּעֲבְרוּ אֶת-הָאֶהְיָה עַד שְׂתַּחֲפֶץ: ס מִי זֹאת עֹלָה מִן-ח 5
הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל-דֹּדָהּ תַּחַת הַתְּפִיחַ עוֹרֶרְתִּיךָ שְׂמָה
חִבְלָתְךָ אִמָּךְ שְׂמָה חִבְלָה יִלְדָתְךָ: שִׁימִנִי כְחוֹתֶם עַל-לִבְךָ 6
כְּחוֹתֶם עַל-זְרוּעֶךָ כִּי-עֲזָה כְּמוֹת אֶהְיֶה קָשָׁה כְּשֹׁאֵל קִנְיָה

2 אָנִי וְשִׁינָהּ וְלִבִּי עַר קוֹלִי דוֹדִי דוֹפֵק פֶּתַח־לִי אֲחֹתִי
 רֵעִיתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי שְׁאֲשֵׁל נִמְלֵא־טָל קִנְזוֹתַי רִסְיִסִי
 8 לִילָה: פִּשְׁטָתִי אֶת־כִּתְנֹתַי אֵיכָכָה אֶלְבָּשָׁנָה רִחְצָתִי אֶת־
 4 רִגְלִי אֵיכָכָה אֲטַנְפֶּם: דוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן־הַחֹר וּמַעֲי
 ה הִמּוּ עָלָיו: קָמְתִי אָנִי לִפְתָּח לְדוֹדִי וַיְדִי נֹטֶפוֹ־מֹר
 6 וְאַצְבָּעֵתִי מֹר עִבֵּר עַל פִּסְוֹת הַמִּנְעוּל: פֶּתַחְתִּי אָנִי לְדוֹדִי
 וְדוֹדִי חָמַק עָבַר נִפְשִׁי יֵצֵאה בְּדַבָּרוֹ בִּקְשָׁתִיהֶן וְלֹא
 7 מִצְאָתִיהֶן קִרְאוּתִיו וְלֹא עָנְנִי: מִצְאָנִי הַשְּׁמָרִים הַסֹּבְבִים
 בְּעִיר הַכּוֹנֵי פִצְעוּנִי נִשְׁאַף אֶת־רִידִידִי מֵעָלַי שְׁמָרֵי הַחֲמוֹת:
 8 הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בָּנוֹת יְרוּשָׁלַם אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דוֹדִי מִה־
 9 תַּגִּידוּ לוֹ שְׁחֹלֶלֶת אֶתְהֶה אָנִי: מִה־דוֹדָהּ מִדּוֹד תִּנְסֶה בְּנָשִׁים
 י מִה־דוֹדָהּ מִדּוֹד שֶׁבַע־תָּנוּ: דוֹדִי צָח וְאָזֶם דָּגוּל
 11 מְרַבֶּכֶה: רֹאשׁוֹ פָתַם פֶּז קִנְזוֹתָיו תִּלְתָּלִים שְׁחֹרוֹת כְּעוֹרֵב:
 12 עֵינָיו כִּיּוֹנִים עַל־אֲפִיקֵי מַיִם רִחְצוֹת בְּחֶלֶב וְשִׁבּוֹת עַל־
 13 מְלֶאֶת: לְחִיָּיו כְּעֵרוֹגַת הַבָּשָׂם מַגְדָּלוֹת מְרַקָּחִים שִׁפְתוֹתָיו
 14 שֹׁשְׁבִיִּים לְטִפּוֹת מֹר עֵבֶר: יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מִמָּקְלָאִים
 טו בַּתְּרֹשֶׁיֶשׁ מַעֲיָר עֲשֵׂת שֵׁן מֵעֶלְפֶּת סִפִּירִים: שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ
 מִיֻּסְדִּים עַל־אֲדָנֶי־פֶז מְרֹאֶהוּ כְּלָכָנוֹן בְּחֹר כְּאֲרָזִים: חִפּוֹ
 16 מִמָּתְקִים וְכָלוֹ מִחֲמָדִים זֶה דוֹדִי וְזֶה רַעִי בָנוֹת יְרוּשָׁלַם:

ו 6

א אָנֹת הִלָּה דוֹדָהּ תִּנְסֶה בְּנָשִׁים אָנֹת פָּנָה דוֹדָהּ וְנִבְקָשְׁנָה
 2 עִמָּה: דוֹדִי יֵרֵד לִגְלוֹ לְעֵרְוֹת הַבָּשָׂם לְרַעוֹת בַּגָּפִים וְלִלְקָט
 3 שֹׁשְׁבִיִּים: אָנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁבִיִּים: פ
 4 יָפֶה אֶת רֵעִיתִי כְּתֹרֶצֶה נָאוֹה כִּירוּשָׁלַם אֵימָה כְּנִדְּגָלוֹת:
 ה הַסֹּבֵי עֵינֶיהָ מִנְּגִדֵי שָׁהֶם הִרְתִּיבֵנִי שֶׁעָרָה כְּעֵדֶר הָעֹזִים
 6 שְׁגָלָשׁוֹ מִן־הַגִּלְעָד: שִׁנֶּיהָ כְּעֵדֶר הָרִחְלִים שָׁעָלוֹ מִן־הַרְחֻצָּה
 7 שְׁפָלָם מִתְאֵימֹת וְשִׁבְלָה אֵין בָּהֶם: כְּפֹלַח הָרִמּוֹן רִקְתָּהּ
 8 מִבְּעַד לְצִמְתָּהּ: שֹׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשִׁמְשׁוֹנִים פִּילִגְשִׁים
 9 וְעִלְמוֹת אֵין מִסְפָּר: אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא
 לְאִמָּה בָרָה הִיא לִיּוֹלָדָתָה רְאוּהָ בָנוֹת וַיִּאֲשְׁרוּהָ מְלָכוֹת

Ruth. רוּת

א 1

ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ וילך איש א
מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני
בניו: ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני-
2 בניו מחלון וכליון אצרתים מבית לחם יהודה ויבאו
שדי-מואב ויהיו-שם: וימת אלימלך איש נעמי ותשא-
3 היא ושני בניו: וישאו להם נשים מאכיות שם האחת
ערפה ושם השנית רות וישבו שם בעשר שנים: וימתו-
4 גם-שניהם מחלון וכליון ותשא-ר האשה משני ולדיה
ומאישה: ותקם היא וכלתיה ותשב משדי מואב כי-
5 שמעה בשדה מואב כי-פקד יהוה את-עמו לתת להם
לחם: ותצא מן-המקום אשר היתה-שמה ושתי כלותיה
6 עמה ותלכנה בדרך לשוב אל-ארץ יהודה: ותאמר נעמי
לשתי כלתיה לכןה שבנה אשה לבית אמה יעשה יהוה
7 עמכם חסד פאשר עשיתם עס-המתים ועמדי: ותן יהוה
לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה ותשק להן ותשאנה
8 קולן ותבכינה: ותאמרנה-לה כי-אתה נשוב לעמך: ו
9 ותאמר נעמי שבנה בנתי למה תלכנה עמי תעוד לי בנים
10 במעי והיו לכם לאנשים: שבנה בנתי לכן פי זקנתי
11 מהיות לאיש פי אמרתי ושל-י תקוה גם היותי תלילה
לאיש וגם ילדתי בנים: הלהן תשפרנה עד אשר יגדלו
12 הלהן תעזנה לבתי היות לאיש אל בנתי פי מר-לי מאד

- 7 רִשְׁפֵּיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שְׁלֵה־בְתִיָּה: מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לִכְבוֹת
 אֶת־הָאֵהָבָה וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטָפוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־הוֹן
 8 בֵּיתוֹ בְּאֵהָבָה בָּזוּ וְבוֹזוּ לוֹ: ס אַחֲוֹת לָנוּ קִטְפָה וְשָׂדִים
 9 אֵין לָהּ מִה־נַּעֲשֶׂה לְאַחֲתָנוּ בַּיּוֹם שִׁיד־בֶּרֶכָה: אִם־חֹמֶה
 הִיא נִבְנְהָ עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף וְאִם־דָּלָת הִיא נָצוּר עָלֶיהָ
 " לֵית אֲרֹז: אֲנִי חֹמֶה וְשָׂדִי כַּמְגֹד־לֹת אֲזִי הִנֵּיתִי בְּעֵינַי
 כְּמוֹצֵאת שָׁלוֹם: ז פ
 11 כָּרָם הִיָּה לְשִׁלְמָה בְּכַעַל הַמֶּזֶן נָתַן אֶת־הַכָּרָם לְנָטְרִים
 12 אִישׁ יָבֵא בְּפָרִיו אֶלֶף כֶּסֶף: כָּרְמִי שְׁלִי לְפָנַי הָאֶלֶף לָךְ
 13 שִׁלְמָה וּמֵאֲתָיִם לְנָטְרִים אֶת־פָּרִיו: הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגָּנוֹת חֲבֵרִים
 14 מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָהּ תִּשְׁמִיעֵנִי: כָּרַח הוֹדִי וְדָמָה־לָּךְ לִצְבִּי
 אֲזִי לְעֹפֹר הָאֵי־לִים עַל הָרִי בְּשָׁמַיִם:

סכום פסוקי שיר השירים מאה ושבעה עשר, וסימן על טוב.
 וחציון נרד וזכרם (4, 14):

הָלוֹא צִוִּיתִי אֶת־הַנָּעָרִים לְבִלְתִּי נָגֶעַךָ וְצִמָּתָה וְהַלֵּכְתָּ אֶל־
 הַכִּלְיִם וְשָׁתִיתִי מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַכּוּן הַנָּעָרִים׃ וַתִּפֹּל עַל־פָּנֶיהָ י
 וַתִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו מִדּוּעַ מִצֵּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ
 לְהַפְרִינִי וְאֶנְכִי נְכַרְיָה׃ וַיַּעַן בָּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הִגֵּד הִגֵּד לִי 11
 כָּל אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ אֶת־חַמּוֹתֶיךָ אַחֲרֵי מוֹת אִישֶׁךָ וַתַּעֲזָבִי אֲבִיךָ
 וְאִמְךָ וְאֶרֶץ מוֹלֶדְתְּךָ וַתֵּלְכִי אֶל־עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ תְּמוּל
 שְׁלָשׁוֹם׃ יִשְׁלָם יְהוָה פְּעֻלָּךְ וַתְּהִי מִשְׁפָּרְתָּךְ שְׁלָמָה מֵעַם 12
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּאתָ לְחַסּוֹת תַּחַת כְּנָפָיו׃ וַתֹּאמֶר 13
 אִמְצֵא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי כִּי נִחְמַתִּנִּי וְכִי דְבַרְתָּ עַל־לֵב
 שְׁפַחְתָּךְ וְאֶנְכִי לֹא אֶהְיֶה כַּאֲחֶת שְׁפַחְתֶּיךָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ בָּעֵז 14
 לָעֵת הָאֵל כֹּל גִּשְׁי תֵּלֵם וְאָכַלְתָּ מִן־הַלֶּחֶם וְטָבַלְתָּ שִׁתְּךָ בַּחֲמֶץ
 וַתִּשָּׁב מִצָּד הַקָּצָרִים וַיִּצְבֹּט־לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתִּתֵּר׃
 וַתָּקָם לָלֶקֶט וַיֵּצֵא בָּעֵז אֶת־נַעְרָיו לֵאמֹר גַּם בֵּין הַנָּעָרִים טו
 תִּלְקָט וְלֹא תְכַלִּימוּהָ׃ וְגַם שְׁלֹתְשָׁלוּ לָהּ מִן־הַצִּבְתִּים 16
 וַיַּעֲזֹבְתָם וּלְקָטָה וְלֹא תִנָּעְרוּ־בָּהּ׃ וַתִּלְקָט בַּשָּׂדֶה עַד־הָעֶרֶב 17
 וַתַּחבֹּט אֶת אֲשֶׁר־לָקְטָה וַיְהִי כַּאֲיִפָּה שְׁעָרִים׃ וַתִּשְׁאֵל 18
 וַתִּבּוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חַמּוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לָקְטָה וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן־
 לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹרְתָה מִשְׁבָּעָה׃ וַתֹּאמֶר לָהּ חַמּוֹתָהּ אִיִּפָּה 19
 לְקָטְתָּ הַיּוֹם וְאִנֶּה עֹשִׂיתִי יְהִי מִכִּירְךָ בָּרוּךְ וַתִּגֵּד לְחַמּוֹתָהּ
 אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שָׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
 עִמּוֹ הַיּוֹם בָּעֵז׃ וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְכֻלְתָּה בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה כ
 אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חֲסִדּוֹ אֶת־תַּחֲסִים וְאֶת־הַמִּתִּים וַתֹּאמֶר לָהּ
 נַעֲמִי קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִזֹּאֲלֵינוּ הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוֹת 21
 הַמּוֹאֲבִיָּה גַם׃ כִּי־אָמַר אֵלָי עַם־הַנָּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִדְבָּקִין
 עַד אִם־כָּלּוּ אֵת כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי׃ וַתֹּאמֶר נַעֲמִי 22
 אֶל־רוֹת כָּלְתָה טוֹב בְּתִי כִּי תִצְאֵי עַם־נַעֲרוֹתָיו וְלֹא
 יִסָּעֶי־בָּךְ בַּשָּׂדֶה אַחֵר׃ וַתִּדְבֹּק בְּנַעֲרוֹת בָּעֵז לָלֶקֶט עַד־ 23
 כָּלוֹת קָצִיר־הַשְּׁעָרִים וּקָצִיר תַּחֲסִים וַתִּשָּׁב אֶת־חַמּוֹתָהּ׃

3 ג

וַתֹּאמֶר לָהּ נַעֲמִי חַמּוֹתָהּ בְּתִי תֵּלֵא אֲבָק־שִׁלְךָ מִנּוֹת אֲשֶׁר א

14 מִכֶּם כִּי־יֵצֵאתָ כִּי יֵד־יְהוָה: וַתִּשְׁנֶה קוֹלָךְ וַתִּכְפֹּינָה עוֹד
 טו וַתִּשָּׁק עַרְפָּה לַחֲמוֹתֶיהָ וְרוּת דִּבְּקָה בָּהּ: וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁכַח
 16 וַיִּבְמַתְךָ אֶל־עַמָּה וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרַי וַיִּבְמַתְךָ: וַתֹּאמֶר
 רוּת אֶל־תִּפְסַעֲי־כִי לְעִזְבֹּךָ לָשׁוּב מֵאַחֲרַיָּךְ כִּי אֶל־אֱשֵׁר
 תִּלְכִּי אֵלָיו וּבְאֱשֵׁר תִּלְיִנִי אֲלִין עִמָּךְ עַמִּי וְאֱלֹהֶיהָ אֶלְהִי:
 17 בְּאֱשֵׁר תִּמּוֹתִי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר כִּהְיֵעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְלָהּ
 18 יוֹסִיף כִּי הַמּוֹת וַיִּפְרִיד בֵּינִי וּבֵינָךְ: וַתֵּרָא כִּי־מֵתָאֲמִצָּת
 19 הָיָא לָלֶכֶת אֵתָּה וַתַּחֲדֵל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ: וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּי־הֵם
 עַד־בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהָם כָּל־
 כ הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרֶנָּה הַזֹּאת נַעֲמִי: וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן
 אֶל־תִּקְרְאֶנָּה לִי נַעֲמִי קְרָאן לִי מִרְאָ כִּי־תֵמַר שְׂדֵי
 21 לִי מָאֵד: אֲנִי מֵלֵאָה הִלַּכְתִּי וְרִיקָם הֵשִׁיבֵנִי יְהוָה
 לָמָּה תִקְרְאֶנָּה לִי נַעֲמִי וַיְהִי עֲנָה בִּי וְשְׂדֵי הָרַע לִי:
 22 וַתָּשׁוּב נַעֲמִי וְרוּת הַמוֹאֲבִיָּה כָּל־תָּהָּ עִמָּהּ הַשָּׁכַח מִשְׁדֵּי
 מוֹאָב וְהָמָּה בָּאוּ בֵּית לָחֶם בְּתַחֲלַת קָצִיר שְׁעָרִים:

ב 2

א וַלְנַעֲמִי מִידַע לְאִישָׁהּ אִישׁ וָבֹר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ
 2 וְשִׁמּוֹ בָּעִז: וַתֹּאמֶר רוּת הַמוֹאֲבִיָּה אֶל־נַעֲמִי אֲלֶכֶה־נָּא
 הַשָּׂדֶה וְאֶלְקָטָה בַּשָּׂפֵלִים אַחֲרָי אֲשֶׁר אֲמַצְאֵחֶן בְּעֵינָיו
 3 וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בָתִּי: וַתֵּלֶךְ וַתִּבּוֹא וַתִּלְקָט בַּשָּׂדֶה אַחֲרַי
 הַקּוֹצְרִים וַיִּקֶּר מִקֶּרֶה חֲלָקַת הַשָּׂדֶה לְבָעִז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת
 4 אֱלִימֶלֶךְ: וַהֲנִיחָהּ בָּעִז מִבֵּית לָחֶם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים יְהוָה
 ה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ וַיִּבְרַכְךָ יְהוָה: וַיֹּאמֶר בָּעִז לְנַעֲרֹו הַנָּצֵב
 6 עַל־הַקּוֹצְרִים לָמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת: וַיֵּשֶׁן הַנַּעֲרָה הַנָּצֵב עַל־
 הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשָּׁכַח עִם־נַעֲמִי
 7 מִשְׁדֵּי מוֹאָב: וַתֹּאמֶר אֶלְקָטָה־נָּא וְאֶסְפְּתִי בַּעֲמָלִים אַחֲרַי
 הַקּוֹצְרִים וַתִּבּוֹא וַתַּעֲמֹוד מֵאֵז הַבֶּקֶר וְעַד־עֶתָּה זֶה שָׁבַתָּהּ
 8 הַבֵּית מְעֹט: וַיֹּאמֶר בָּעִז אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעְתָּ בָתִּי אֶל־
 תִּלְכִּי לְלָקֵט בַּשָּׂדֶה אַחֲרָי וְגַם לֹא תַעֲבֹוּרִי מִזֶּה וְלָהּ תִּדְבָּקִין
 9 עִם־נַעֲרָתִי: עֵינֶיהָ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצְרוּן וַתִּלְכָּת אַחֲרֵיהֶן

2 בָּעָזָא וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבֶה-פֶּה פִלְנִי אֶלְמִנִי וַיֵּסֶר וַיֵּשֶׁב: וַיִּקָּח
 3 עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ-פֶה וַיֵּשְׁבוּ: וַיֹּאמֶר
 4 לְגֵאֹל חֲלָקְתָּ הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ לְאֵלִימֶלֶךְ מִכְרָה נַעֲמִי
 5 הַשְׂבָּה מִשָּׂדֶה מוֹאָב: וְאִנִּי אֲמַרְתִּי אֲגַלָּה אֲזַנְךָ לְאִמֹּר קִנִּיתָ
 6 נֶגֶד הַיִּשְׁבִּימִים וְנֶגֶד זִקְנֵי-עַמִּי אִם-תִּגָּאֹל גֵּאֹל וְאִם-לֹא יִגָּאֹל
 7 הַיִּידֵה לִּי וְאִדְעָ כִּי אֵין זֹלָתְךָ לְגֵאֹל וְאִנִּי אֲחַרֶּיהָ וַיֹּאמֶר
 8 אֲנֹכִי אֲגָאֹל: וַיֹּאמֶר בָּעָזָא בְּיוֹם קִנּוּתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד נַעֲמִי
 9 וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאָבִיָּה אִשְׁת־הַמֶּת קִנִּיתִי לְהַקִּים שְׁם-הַמֶּת
 10 עַל-נִחְלָתוֹ: וַיֹּאמֶר הַגֵּאֹל לֹא אוּכַל לְגֵאֹל-לִי פֶן-אֲשַׁחֲיֶת
 11 אֶת-נִחְלָתִי גֵאֹל-לָךְ אֵתְּהָ אֶת-גֵּאֻלְתִּי כִּי לֹא אוּכַל לְגֵאֹל:
 12 וְזֹאת לִפְנֵים בְּיִשְׂרָאֵל עַל-הַגֵּאֻלָּה וְעַל-הַתְּמוּרָה לְקִנִּים כָּל-
 13 דָּבָר שָׁלַף אִישׁ נִעְלָו וְנָתַן לְרַעְיָהּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל:
 14 וַיֹּאמֶר הַגֵּאֹל לְבָעָזָא קְנֵה-לָךְ וַיִּשְׁלַף נַעֲלָו: וַיֹּאמֶר בָּעָזָא
 15 לְזִקְנִים וְכָל-הָעָם עֲדִים אֵתֶם הַיּוֹם כִּי קִנִּיתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר
 16 לְאֵלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נַעֲמִי: וְכֵם
 17 אֶת-רוּת הַמּוֹאָבִיָּה אִשְׁת־מַּחְלוֹן קִנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים
 18 שְׁם-הַמֶּת עַל-נִחְלָתוֹ וְלֹא-יִפְרֹת שְׁם-הַמֶּת מֵעַם אֲחִיו
 19 וּמִשְׁעֵר מִקוֹמוֹ עֲדִים אֵתֶם הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעָם אֲשֶׁר-
 20 בַּשָּׂעַר וְהַזִּקְנִים עֲדִים וַיִּתְּן וַיְהִי אֶת-הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל-
 21 בֵּיתָךְ כְּרִתֹּל וּכְלָאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל
 22 וַעֲשֵׂה-חֵייל בְּאַפְרָתָה וּקְרָא-שֵׁם בְּבִית לָחֶם: וַיְהִי בֵּיתָךְ
 23 כְּבֵית סָרְצָן אֲשֶׁר-יִלְדָה תָמָר לִיהוֹדָה מִן-הַזֹּרַע אֲשֶׁר וַיִּתֵּן
 24 יְהוָה לָךְ מִן-הַנְּעָרָה הַזֹּאת: וַיִּקָּח בָּעָזָא אֶת-רוּת וַתְּהִי-לָו
 25 לְאִשָּׁה וַיֵּבֶא אֵלָיָהּ וַיִּהְיֶה לָּהּ הַרְיוֹן וַתֵּלֶד בֶּן:
 26 וַתֹּאמְרֶנָּה הַנָּשִׁים אֶל-נַעֲמִי בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית
 27 לָךְ גֵּאֹל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל: וַיְהִי לָךְ לְמֹשִׁיב נַפְשׁוֹ
 28 וּלְכֹלֶל אֶת-שִׁיבְתָּךְ כִּי כָלְתָךְ אֲשֶׁר-אַתְּבִתְךָ וַיִּלְדֹּתוּ אֲשֶׁר-
 29 הִיא טוֹבָה לָךְ מִשְׁבַּעַת בָּנִים: וַתִּקָּח נַעֲמִי אֶת-תֵּילָל
 30 וַתִּשְׁתַּחֲוֶה בְּחִיקָהּ וַתְּהִי-לָו לְאִמָּנָה: וַתִּקְרָאנָה לָו הַשְׁכָּנוֹת
 31 שֵׁם לְאִמֹּר יִלְד-בֶּן לְנַעֲמִי וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי-

v. 4. קמץ בזקף. ibid. ואדעה קרי. v. 5. קנית קרי. v. 6. ויתיר ו'

v. 7. דגש אחר שורק. v. 16. סגול בס"פ.

2 יִיטֹב לָךְ: וְעַתָּה תֵּלֵא-בְעֵז מִדַּעַתְנוּ אֲשֶׁר הָיִיתָ אֶת-נַעֲרֹתֵינוּ
 3 הַנֶּהָתָה הוּא זָרָה אֶת-גִּזְרֵן הַשְּׁעָרִים הַלְוִיָּה: וְרַחֲצֵתָ וְסִכֵּיתָ
 4 וְשִׁמְתָ שְׂמִלְתָּךְ עָלֶיהָ וְיִרְדְּתִי הַגִּזְרֵן אֶל-תְּחוֹדָעִי לֹאִישׁ עַד
 5 כִּלְתּוֹ לְאָכֹל וְלִשְׁתּוֹת: וַיְהִי בַשָּׁכָבוֹ וַיִּדְעַתָּ אֶת-הַמָּקוֹם
 6 אֲשֶׁר יִשְׁכַּב-שָׁם וּבָאתָ וּגְלִיתָ מִרגְלֹתָיו וְשָׁכַבְתִּי וְהוּא יִגִּיד
 7 לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂיוּ: וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר-תֹּאמְרִי
 8 אֶעֱשֶׂה: וַתֵּרֶד הַגִּזְרֵן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוְתָהּ חֲמוּתָהּ:
 9 וַיֹּאכֶל כִּעֵז וַיִּשְׁתֵּ וַיִּיטֹב לָכֹו וַיֵּלֵא לַשָּׁכָב בְּקֶצֶת הָעֶרְמָה
 10 וַתָּבֹא בַלַּט וַתַּגֵּל מִרגְלֹתָיו וַתִּשְׁכַּב: ס וַיְהִי בַתְּחִי
 11 הַלְוִיָּה וַיִּתְּרֶד הָאִישׁ וַיִּלְכֹּץ וַהֲנֶה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מִרגְלֹתָיו:
 12 וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה וַתֹּאמֶר אֲנֹכִי רוֹת אֲמָתְךָ וּפְרִשְׁתָּ כֹנֶסֶה עַל-
 13 אֲמָתְךָ כִּי גָּאֵל אָתָּה: וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּה לַיהוָה בְּתִי הַיִּשְׁבָּת
 14 חֲסִידָה הָאֲחֵרוֹן מִן-הָרֵאשׁוֹן לְבָלְתִי-לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים
 15 אֲסִידָל וְאֲסִיעֲשִׂיר: וְעַתָּה בְּתִי אֶל-תִּירְאִי כֹל אֲשֶׁר-תֹּאמְרִי
 16 אֶעֱשֶׂה-לָּךְ כִּי יוֹדַע כֹּל-שֹׁעֵר עָמִי כִּי אִשָּׁת חַיִל אַתָּה: וְעַתָּה
 17 כִּי אֲמַנֶּם כִּי אִם גָּאֵל אֲנֹכִי וְגַם יֵשׁ גָּאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי: לִינִי
 18 תִּלְוִיָּה וְהָיָה בַּפֶּקֶר אֲסִיגְאֵלָה טוֹב וְגָאֵל וְאִם-לֹא יִחַפֵּץ
 19 לְגָאֵלָה וְגִאֲלֵתִיהָ אֲנֹכִי חֵי-יְהוָה שֹׁכְבִי עַד-הַבֶּקֶר: וַתִּשְׁכַּב
 20 מִרגְלֹתָיו עַד-הַבֶּקֶר וַתָּקֶם בְּטֶרֶם יִפֹּר אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ
 21 וַיֹּאמֶר אֶל-יֹדַע כִּי-בָאתָ הָאִשָּׁה הַזֶּה: וַיֹּאמֶר הִבִּי הַמִּטְפָּחַת
 22 אֲשֶׁר-עָלֶיהָ וְאֶחָזִי-בָהּ וַתֹּאחֲזֵ בָהּ וַיִּמָּד שְׁש־שְׁעָרִים וַיִּשֶׁת
 23 עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר: וַתָּבֹא אֶל-חֲמוּתָהּ וַתֹּאמֶר מִי-אַתָּה בְּתִי
 24 וַתַּגִּד-לָהּ אֵת כֹּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה לָהּ הָאִישׁ: וַתֹּאמֶר שְׁש־
 25 הַשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֶל-תָּבֹאִי רִיקָם אֶל-
 26 חֲמוּתְךָ: וַתֹּאמֶר שְׁכִי בְתִי עַד אֲשֶׁר תִּדְּעִין אֵיךְ יִפֹּל
 27 דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי אִם-כֹּלָה הַדָּבָר הַיּוֹם:

4 7

א וּבְעֵז עָלָה הַשְּׁעָרִים וַיִּשְׁכַּב שָׁם וַהֲנֶה הַגָּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דָּבָר-

v. 3. שמלתיך קרי. ibid. וירדת קרי. v. 4. ושכבת קרי.

v. 5. אלי קרי ולא כתיב. v. 12. אם כתיב ולא קרי. v. 13. נ' רבתא.

ibid. קמץ בזקת. v. 14. מרגלותיו קרי. ibid. בשרם קרי.

v. 17. אלי קרי ולא כתיב.

Threni. ק י נ ו ת

א 1

אִיכָה׃ יִשְׁכַּב בְּדֹד הָעִיר רַבְתִּי עִם הַיָּתָה כְּאַלְמָנָה רַבְתִּי א
 בְּגוֹיִם שָׁרְתִּי בַּמְדִּינֹת הַיָּתָה לָמָס׃ כָּלוּ תִכְפָּה בְּלִילָה 2
 וְדַמְעָתָה עַל-לֶחְלֶה אֵין-לָהּ מִנְחָם מִכָּל-אַתְבִּיָּה כָּל-רַעֲיוֹהָ
 בְּגִדּוּ כֹה הָיוּ לָהּ לְאִיכָּים׃ גָּלְתָה יְהוּדָה מִעֲנִי וּמִרַב עֲבֹדָה 3
 הִיא יִשְׁכַּב בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ כָּל-רִדְפוֹתֶיהָ הַשְׁיֹגוֹת בֵּין
 הַמִּצָּרִים׃ דִּרְבִּי צִיּוֹן אֲבָלוֹת מִכָּלִי כָּאִי מוֹעֵד כָּל-שְׁעָרֶיהָ 4
 שׁוּמְמִין כְּהִנִּיָּה נֹאנְחִים בְּתוֹלְתֶיהָ נוֹגֹת וְהִיא מֵר-לָהּ׃
 הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ אִיכָּיָה שָׁלוֹ כִּי-יְהוָה הוֹגֵת עַל-רַב פְּשָׁעֶיהָ ה
 עוֹלָלֶיהָ הִלְכוּ שָׁבִי לִפְנֵי-צָר׃ וַיֵּצֵא מִן בֶּת-צִיּוֹן כָּל-הַדָּרָה 6
 הָיוּ שָׁרֶיהָ כְּאֵילִים לֹא-מִצָּאוּ מְרֻעָה וַיִּלְכוּ בְּלֹא-כֶח לִפְנֵי
 רֹדֶף׃ זָכְרָה יְרוּשָׁלַם יָמֶי עֲנִיָּה וּמְרוֹדֶיהָ כָּל מַחֲמֹדֶיהָ 7
 אֲשֶׁר הָיוּ מִיָּמֶי קֹדֶם בְּנֶפֶל עֲמָה בֵּינָה צָר וְאֵין עוֹזֵר לָהּ
 רֹאשֶׁהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל-מִשְׁפָּחֶיהָ׃ חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַם 8
 עַל-כֵּן לָנִידָה הַיָּתָה כָּל-מִכְבְּדֶיהָ הַזִּילּוֹהָ כִּי-רָאוּ עֲרוֹתָהּ
 בְּסִתְּהָ נֹאנְחָה וַתִּשָּׁב אַחֲזֹר׃ טִמְאַתָּה בְּשׁוֹלֶיהָ לֹא זָכְרָה 9
 אֶת־רִיתָה וַתִּרְדַּד פְּלִאִים אֵין מִנְחָם לָהּ רָאָה יְהוָה אֶת-עֲנִיָּי
 כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב׃ יָדוּ פֶּרֶשׁ צָר עַל כָּל-מַחֲמֹדֶיהָ כִּי-רָאָתָה י
 גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא-יִכְאוּ בִקְהָל לָהּ׃ כָּל- 11
 עֲמָה נֹאנְחִים מִבְּקָשִׁים לָחֵם נָתַנּוּ מִחֲמוּדֶיהֶם בְּאֵכֶל לְהַשִּׁיב
 נַפְשׁ רָאָה יְהוָה וְהִפְיֹטָה כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה׃ לֹא אֲלִיכֶם כָּל- 12
 עֲבָרֵי דֶרֶךְ הַבִּיטוֹ וּרְאוּ אִם-יֵשׁ מִכְאוּב כְּמִכְאוּבִי אֲשֶׁר עוֹלָל

18 יִשִּׁי אָבִי דָּוִד: ס וְיֵאלֶה הַזִּלְזוֹת פָּרֶץ פָּרֶץ הַזִּלְזִיד אֶת־
 19 הַצָּרוֹן: וְהַצָּרוֹן הַזִּלְזִיד אֶת־רָם וְרָם הַזִּלְזִיד אֶת־עַמִּינָדָב:
 כ וְעַמִּינָדָב הַזִּלְזִיד אֶת־נַחֲשֹׁן וְנַחֲשֹׁן הַזִּלְזִיד אֶת־שִׁלְמָה:
 21 וְשִׁלְמוֹן הַזִּלְזִיד אֶת־בָּעַז וְבָעַז הַזִּלְזִיד אֶת־עֹבֵד: וְעֹבֵד הַזִּלְזִיד
 22 אֶת־יִשָּׁי וְיִשָּׁי הַזִּלְזִיד אֶת־דָּוִד:

v. 22. קמץ בוקף

v. 18. קמץ בוקף

סכום פסוקי רות שמונים וחמשה, וסימן פה. וחצין ותאמר רות
 המואבית (2, 21):

מוֹעֵד וְשִׁפְתַי וַיִּנָּאֶץ בְּזַעַם-אִפּוֹ מֶלֶךְ וְכֹהֵן: זֶלַת אֲדֹנָי 7
 מִזְבְּחֹו נָאֵר מִקֹּדֶשׁוֹ הַסִּגִּיר בִּיד-אוֹיֵב חֲזוֹמֹת אֲרַמְנוֹתֶיהָ
 קוֹל נִתְּנֹו בְּבֵית-יְהוָה כִּיּוֹם מוֹעֵד: חָשֵׁב יְהוָה 8
 חֲזוֹמֹת בַּת-צִיּוֹן נָטָה קוֹ לֹא-הִשְׁיב יָדוֹ מִפְּלַע וַיֹּאבֵל-חַל
 וְחֹמֶתָּה יִחַדּוּ אֲמֻלָּהּ: חָבְעוּ בָאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ אֶבֶד וְשֹׁבֵר 9
 בְּרִיחֶיהָ מִלִּפְתֵּי וְשָׂרֶיהָ בַּגּוֹיִם אֵין תּוֹרָה גַּם-נְבִיאֶיהָ לֹא-
 מִצְאוּ חֲזוֹן מִיְּהוָה: גָּשְׁבוּ לָאָרֶץ יָדֶמּוּ זִקְנֵי בַת-צִיּוֹן הָעֵלְוּ- 10
 עֵפֶר עַל-רֹאשָׁם חֲגָרוּ שָׁקִים הוֹרִידוּ לָאָרֶץ רֹאשׁוֹן בְּתוֹלַת
 יְרוּשָׁלַם: כָּלֹו בַדְמָעוֹת עֵינַי חֲמַרְמַרְוּ מַעֵי נִשְׁפָּף לָאָרֶץ 11
 כִּבְדִּי עַל-שֹׁבֵר בַּת-עַמִּי בַּעֲטָף עוֹלָל וַיּוֹלֶךְ בְּרַחֲבוֹת קָרְיָה:
 לְאֻמָּתָם וַאֲמָרוּ אֵיךְ דָּגוּ וַיָּגִן בַּהֲתַעֲשָׂם כַּחֲלָל בְּרַחֲבוֹת 12
 עִיר בַּהֲשִׁתָּפָף נַפְשָׁם אֶל-חֵיק אֻמָּתָם: מָה אַעֲוֹדָה מָה 13
 אֲדַמָּה-לָהּ הַבֵּת יְרוּשָׁלַם מָה אֲשׁוּה-לָהּ וַאֲנַחֲמָה בְּתוֹלַת
 בַּת-צִיּוֹן כִּי-גִדּוֹל כִּיּוֹם שִׁבְרָהּ מִי יִרְפָּא-לָהּ: נְבִיאֶיהָ חֲזוּ לָהּ 14
 שָׁוָא וְתַפֵּל וְלֹא-גָלוּ עַל-עֲוֹנָהּ לְהִשְׁיב שְׁבִיֹתָהּ וַיִּחַזּוּ לָהּ
 מִשְׁאוֹת שָׁוָא וּמַדְוִיָּהֶם: סָפְקוּ עָלֶיהָ פְּסָיִם כָּל-עַבְרֵי דָרָה 15
 שָׁרְקוּ וַיִּנְעֻו רֹאשָׁם עַל-בֵּת יְרוּשָׁלַם חֲזָאֵת הָעִיר שָׁוִיאֻמְרוּ
 כְּלִילַת יָפִי מְשֹׁשׁ לְכָל-הָאָרֶץ: פָּצוּ עָלֶיהָ פִּיהֶם כָּל- 16
 אֲיֻבֶיהָ שָׁרְקוּ וַיִּתְּרְקוּ שֹׁן אֻמְרוּ בִּפְלַעְנוּ אֵךְ זֶה הַיּוֹם
 שִׁקְרִינָהּ מִצְאָנוּ רְאִינוּ: עָשָׂה יְהוָה אֲשֶׁר זָמַם בַּעַצ 17
 אֻמְרָתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה מִי-יָקֹדֶם הָרָם וְלֹא חֲמַל וַיִּשְׁמַח עָלֶיהָ
 אוֹיֵב הָרִים קָרוֹ צָרֶיהָ: אָצַק לִבָּם אֶל-אֲדֹנָי חֲזוֹמֹת בַּת-צִיּוֹן 18
 הוֹרִידִי כַּחֲחַל דְּמָעָה יוֹמָם וּלְלֵילָה אֶל-תִּתְּנִי פּוֹגַת לָהּ אֶל-
 תְּדוֹם בַּת-עֵינָהּ: קוֹמִי וְנִפִּי בְלִיָּל לְרֹאשׁ אֲשֻׁמְרוֹת שִׁפְכִי 19
 כַּמִּים לִפְנֵי נֹכַח פָּנַי אֲדֹנָי שְׁאִי אֵלָיו כַּפִּיָה עַל-נַפְשׁ עוֹלָלָהּ
 הַעֲטוּפִים בָּרָעַב בְּרֹאשׁ כָּל-חֲוִיצוֹת: רְאֵה יְהוָה וְהִפְיֹטָה 20
 לְמִי עוֹלָלָתָ פֶּה אִם-תֹּאכַלְנָה נַשִּׁים פְּרִיִם עָלָלִי טַפְחִים
 אִם-יִתְּרַג כִּמְקֹדֶשׁ אֲדֹנָי כֹּהֵן וְנְבִיא: שִׁכְבוּ לָאָרֶץ חֲוִיצוֹת 21
 גַּעַר וְזָקֵן בְּתוֹלַתִּי וּבְחֹוֹרֵי נַפְלֹו בְּחֶרֶב הָרִגְתָּ כִּיּוֹם אִפְּךָ

v. 13. אֲעִידָךְ קָרִי

v. 9. ט' זַעֲרָא

v. 8. קִמֵּץ בִּזְקָף

v. 19. בְּלִילָה קָרִי

v. 17. קִמֵּץ בְּרַבִּיעַ

v. 14. שְׁבוּתָךְ קָרִי

13 לִי אֲשֶׁר הוֹדָה יְהוָה בְּיוֹם תְּרוֹן אִפְּסוֹ: מִמָּרוֹם שְׁלַח-אֶשׁ
 בַּעֲצָמָי וַיִּרְדֶּנָּה פֶּרֶשׁ רָשָׁת לְרַגְלֵי הַשִּׁיבְנֵי אַחֲוֹר נִתְנַנֵּי
 14 שְׁמִמָּה כָּל-הַיּוֹם דָּוָה: נִשְׁקָד עַל פִּשְׁעֵי בִידּוֹ וַיִּשְׁתַּרְקוּ עָלָיו
 עַל-צַוְאָרָיו הַכְּשִׁיל כָּחִי נִתְנַנֵּי אֲדֹנִי בִידִי לֹא-אוּכַל קוֹם:
 טו סֵלָה כָּל-אֲבִירֵי וְאֲדֹנֵי בְּקֶרְבִי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לְשֹׁפֵר בַּחוּרֵי
 16 בַּת דֶּרֶךְ אֲדֹנִי לְכַתּוּלַת בַּת-יְהוּדָה: עַל-אַלֶּה וְאֲנִי בּוֹכִיהָ
 עֵינַי וְעֵינֶי יִרְדֶּה בָּיָם כִּי-רָחַק מִמֶּנִּי מִנְחָם מִשִּׁיב נִפְשָׁי
 17 הָיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב: שָׁרָשָׁה צִיּוֹן בִּידֶיהָ אֵין
 מִנְחָם לָהּ צָוָה יְהוָה לְיַעֲקֹב סָבִיבוּ צִרֵּיו הִיטָה וַיְרוּשָׁלַם
 18 לְנֶדֶה בִּינֵיהֶם: צִדִּיק הוּא יְהוָה כִּי פִיהוּ מְרִיתִי שְׁמֵעוּ-נָא
 כָּל-עַמִּים וְרֹאֵוּ מִכְּאֲבֵי בַתּוּלָתִי וּבַחוּרֵי הֶלְכוּ בִשְׁבִי:
 19 קָרָאתִי לְמֵאֲהָבֵי הַמָּדָה רִמּוֹנֵי כֹתְנֵי וְזִקְנֵי בַּעִיר גִּלְעָד כִּי
 כִּבְשׁוֹ אִכְלוּ לָמוּ וַיִּשְׁיבוּ אֶת-נִפְשָׁם: רֵאֵה יְהוָה כִּי-צָר-לִי
 מֵעַי חֲמִרְמִרוֹ נִהְפָּךְ לִבִּי בְּקֶרְבִי כִּי מָרוּ מְרִיתִי מִחוּץ
 21 שְׁפָלָה-חֶרֶב בַּבַּיִת כַּמּוֹת: שְׁמֵעוּ כִּי-נִאֲנָתָה אֲנִי אֵין מִנְחָם
 לִי כָּל-אֲבִיבֵי שְׁמֵעוּ רַעֲתִי שִׁשּׁוֹ כִּי אֲתָה עֲשִׂיתָ הַבֹּאֶת
 22 יוֹם-קָרָאתָ וַיְהִי כַּמִּנִּי: תִּבְאָ כָּל-רַעֲתָם לְפָנֶיךָ וְעוֹלָל
 לָמוּ כַּאֲשֶׁר עוֹלָלָתָ לִי עַל-כָּל-פִּשְׁעֵי כִּי-רַבּוֹת אֲנֻחָתִי
 וְלִבִּי דָּוָה: פ

ב 2

א אִיכָּה וְעִיב בָּאִפְּסוֹ וְאֲדֹנִי אֶת-בַּת-צִיּוֹן הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמִיִם
 אֶרֶץ תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא-זָכַר הַדָּם-רַגְלָיו בְּיוֹם אִפְּסוֹ:
 2 בָּלַע אֲדֹנִי לֹא חָמַל אֶת כָּל-נַאֲוֹת וַיַּעֲקֹב הָרָס בַּעֲבָרָתוֹ
 מִבְּצָרֵי בַת-יְהוּדָה הִנִּיעַ לָאָרֶץ חָלָל מִמַּלְכָּה וְשָׂרִיהָ:
 3 גָּדַע בַּחֲרִי-אֶף כָּל קָרוֹן יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיב אַחֲוֹר וַיְמִינוּ מִפְּנֵי
 4 אוֹיֵב וַיִּבְעֵר בִּיַּעֲקֹב כָּאֵשׁ לַהֲבָה אֲכָלָה סָבִיב: דֶּרֶךְ קִשְׁתּוֹ
 כְּאוֹיֵב נִצָּב וַיְמִינוּ כָּצָר וַיִּהְרֹג כָּל מִתְמַדִּי-עֵין בְּאֶהֱל בַּת-
 5 צִיּוֹן שִׁפְךָ כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ: הָיָה אֲדֹנִי וְכָאוֹיֵב בָּלַע יִשְׂרָאֵל
 בָּלַע כָּל-אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׁחַת מִבְּצָרָיו וַיִּרְבַּ בַּבַּת-יְהוּדָה תִּאֲנִיהָ
 6 וַאֲנִיהָ: וַיַּחַמֵּס כַּגֹּן שִׁכּוֹ שָׁחַת מַעְדּוֹ שִׁפַּח יְהוָה וּבְצִיּוֹן

42 לִבְנֵנוּ אֶל-פָּפִים אֶל-אֵל בְּשָׁמַיִם: נִחֲנוּ פִשְׁעֵנוּ וּמְרִינוּ אֶתְּהָ
 43 לֹא סָלַחְתָּ: סִפְּתָה בָּאֵף וַתִּרְדֵּפֵנוּ הֲרֹגֶתָ לֹא חֲמַלְתָּ: סִפְּתָה
 44 בַּעֲדֵנוּ לֹךְ מֵעֶבֶר הַפִּלָּה: סִחִי וּמֵאוֹס תִּשְׁיִמֵנוּ בְּקֶרֶב הָעַמִּים: מֵה
 46 פָּצוּ עֲלֵינוּ פִיָּהֶם כָּל-אֵיכֵינוּ: פָּחַד וּפִתַח יָדָהּ לָנוּ הַשָּׂאת
 47 וְהַשָּׁבֵר: פִּלְגֵי-מַיִם תִּרְדַּד עֵינַי עַל-שָׁבֵר בַּת-עַמִּי: עֵינַי נִגְרָה
 49 וְלֹא תִדְמָה מֵאִין הַפְּגֹות: עַד-יִשְׁקִיף וַיֵּרָא יְהוָה מִשָּׁמַיִם: י
 51 עֵינַי עֹלִלָה לִנְפֹשִׁי מִכָּל בְּנוֹת עִירִי: צוֹד צָדוּנִי כַּצֹּר
 52 אֵיכֵי חֲנָם: צָמְתָה בְּבוֹר חַיִּי וַיִּדּוּ-אֶבֶן כִּי: צָפוּ-מַיִם עַל-
 54 רֹאשִׁי אֲמַרְתִּי וַנִּזְרַתִּי: קָרָאתִי שְׁמֶךָ יְהוָה מִבּוֹר תַּחְתִּיּוֹת: נ
 56 קוֹלִי שָׁמַעְתָּ אֶל-תַּעֲלֹם אֲזִנְךָ לְרוּחֹתִי לְשׁוּעָתִי: קָרַבְתָּ
 57 בְּיוֹם אֶקְרָאָךְ אֲמַרְתָּ אֶל-תִּירָא: רָבָתָה אֲדֹנַי רִיבִי נִפְשִׁי
 59 כָּאֵלֶת חַיִּי: רָאִיתָה יְהוָה עֲוֹתָתִי שִׁפְטָה אֲשַׁפְּטִי: רָאִיתָה
 61 כָּל-נַקְמָתָם כָּל-מַחְשַׁבְתָּם לִי: שָׁמַעְתָּ חֲרָפָתָם יְהוָה כָּל-
 62 מַחְשַׁבְתָּם עָלַי: שָׁפַתִּי קָמִי וַהֲגִיזוּם עָלַי כָּל-תִּיּוֹם: שָׁבַתָם
 63 וּקְיֹמָתָם הִבִּיטָה אֲנִי מִנְּגִינָתָם: תָּשִׁיב לָהֶם גְּמוּלָה יְהוָה
 64 כַּמַּעֲשֵׂה יְדֵיהֶם: תִּתֵּן לָהֶם מִגִּפְת־לֵב תִּשְׁאַלְתָּה לָהֶם: תִּרְדָּה
 66 בָּאֵף וַתִּשְׁמִירָם מִתַּחַת שָׁמַיִ יְהוָה:

4 7

אֵיכָה יוֹעַם זָהָב יִשְׁנֹא תִפְתָּכָה אֲבִי-קֹדֶשׁ א
 2 בְּרָאשׁ כָּל-חֻצוֹת: בְּנֵי צִיּוֹן הַיִּקְרִים הַמְסֹלָאִים בִּפְּזֵי אֵיכָה
 3 נִחַשְׁבוּ לְנִכְלִי-חֶרֶשׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי יוֹצֵר: בַּס־תַּפְּוִן תִּלְצוּ שָׂדֶה
 4 הַיִּנְיָקוֹ וְהַרִיקוּ בַת-עַמִּי לְאֶכָזָר כִּי עֲנִים בַּמִּדְבָּר: דָּבַק לְשׁוֹן
 יוֹנָק אֶל-חִפּוֹ בַּצָּמָא עוֹלָלִים שָׁאֲלוּ לֶחֶם פָּרֵשׁ אֵין לָהֶם:
 6 הָאֶכָלִים לְמַעֲדָנִים נִשְׁמָו בַּחֻצוֹת הָאֲמֻנִים עָלַי תוֹלַע חִבְקָה
 אֲשַׁפְּתוֹת: וַיִּגְדֵּל עֵזֶן בַּת-עַמִּי מִחֲשָׂאת סֹדִם הַהִפּוּכָה כְּמוֹ-
 7 רֹגַע וְלֹא-חָלּוּ בָּהּ יָדַיִם: זָפוּ נִזְרִיָּהּ מִשָּׁלֵג צָחוּ מִחֶלֶב
 8 אֲדָמוֹ עֲצָם מִפְּנִיּוֹם סָפִיר וַזָּרְתָם: חֲשָׂה מִשְׁחֹרֵל תֵּאֲרָם
 לֹא נִפְרוּ בַּחֻצוֹת צָפַד עוֹרֶם עַל-עַצְמָם יָבֵשׁ הָיָה כַּעַץ:
 9 טוֹבִים הָיוּ חִלְלֵי-חֶרֶב מִחִלְלֵי רַעַב שֵׁתָם יָזְבוּ מִדְּקָרִים

v. 3. תנים קרי

v. 53. קמץ בזקת

v. 41. קמץ בזקת

v. 6. קמץ בזקת

ibid. ביצנים קרי

ibid. קמץ בזקת

טַבַּחְתָּ לֹא חָמַלְתָּ: תִּקְרָא כִּיּוֹם מוֹעֵד מְגוּרִי מִסְכִּיב וְלֹא
 הָיָה כִּיּוֹם אֶת־יְהוָה פָּלִיט וְשָׁרִיד אֲשֶׁר־טַפַּחְתָּי וְרִבֹּתַי
 אֵיבֵי כָלָם: פ

ג 3

אֲנִי הַגִּבֹּר רָאֵה עָלַי בְּשִׁבְט עֲבָרְתִּי: אוֹתִי נָהַג וַיִּלֶּךְ חֲשֵׁךְ
 וְלֹא־אֹר: אֵךְ כִּי יָשָׁב יִתְפַּךְ יָדוֹ כָּל־חַיּוֹם: בָּלָה כְּשָׂרִי וְעוֹרִי
 שֹׁבַר עֲצָמוֹתַי: בָּנָה עָלַי וַיִּשָּׂא רֹאשׁ וַתִּלְאַה: בְּמַחְשָׁבִים
 הוֹשִׁיבֵנִי כִמְתִּי עוֹלָם: גָּדַר בְּעֵדֵי וְלֹא אֵצָא הַכְּבִיד נִחַשְׁתִּי:
 גַּם כִּי אֶזְעַק וְאֶשְׁלַח שְׁתָּם תַּפְלִתִּי: גָּדַר וְרָכִי בְּגִזִּית נִתְיַבְתִּי
 עֵינַי: לֵב אֲרֹב הוּא לִי אֲרִיֶּה בְּמִסְתָּרִים: דָּרְכֵי סוֹרֵר
 וַיִּפְשַׁחְנִי שְׁמִנִי שׁוֹמֵם: דָּרְךְ קִשְׁתּוֹ וַיַּצִּיבֵנִי כַּמְטָרָא לַחֵץ:
 הִבִּיא בְּכָל־חַיִּי בְּנִי אֲשַׁפְתּוֹ: הֵייתִי שֹׁחַק לְכָל־עַמִּי נְגִינָתָם
 כָּל־חַיּוֹם: תִּשְׁבִּיעַנִי בַּמְרוֹרִים הַרְוֵנִי לַעֲנָה: וַיַּגֵּס בַּחֲצֵץ
 שְׁפִי הִכְפִּישְׁנִי בְּאֶפֶס: וַתִּזְנַח מִשְׁכָּוִם נַפְשִׁי נִשִּׁיתִי טוֹבָה:
 וְאִמֵּר אֲבָד נִצָּחִי וַתּוֹחַלְתִּי מִיְּהוָה: זָכַר־עֲוֹנֵי וּמְרוֹדֵי לַעֲנָה
 וְרֹאשׁ: זָכוֹר תִּזְכּוֹר וַתְּשׁוּיָה עָלַי נַפְשִׁי: זֹאת אֲשִׁיב אֶל־לִבִּי
 עַל־כֵּן אוֹחִיל: חֲסֵדֵי יְהוָה כִּי לֹא־תִמְנוּ כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו:
 חֲדָשִׁים לִבְקָרִים רַבָּה אֲמוּנָתָךְ: חָלַמְתִּי יְהוָה אָמְרָה נַפְשִׁי
 עַל־כֵּן אוֹחִיל לָּו: טוֹב יְהוָה לִקְוֹ לְנַפֵּשׁ תִּדְרָשְׁנָו: טוֹב
 וַיִּחִיל וְדוּמָם לַתְּשׁוּעָה יְהוָה: טוֹב לִגְבוֹר כִּי־יִשָּׂא עַל
 בְּנֵעוּרָיו: יִשָּׁב בְּדֹד וַיִּזֶם כִּי נָטַל עָלָיו: יִתֵּן בַּעֲפָר פְּתִיחוֹ
 אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְוָה: יִתֵּן לְמַבְהוֹ לַחֵי יִשְׁבַּע בַּחֲרָפָה: כִּי לֹא
 יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדָנִי: כִּי אִם־הוֹנָה וְרַחֵם כָּרֹב חֲסֵדָיו: כִּי לֹא
 עָנָה מִלְּבָבוֹ וַיִּיָּהַר בְּנִי־אִישׁ: לְדַבָּא תַחַת רַגְלָיו כָּל אֲסִירֵי
 אֶרֶץ: לַהֲטוֹת מִשְׁפַּט־צָבָר נִגְדָה פָּנָי עֲלִיוֹן: לַעֲנֹת אָדָם בְּרִיבּוֹ
 אֲדָנִי לֹא רָאָה: מִי זֶה אָמַר וַתְּהִי אֲדָנִי לֹא צָוָה: מִפִּי עֲלִיוֹן
 לֹא תֵצֵא הַרְעוֹת וְהַטּוֹב: מִה־יִּתְאוּנוֹן אָדָם חָיִי גָבַר עַל־
 חַטָּאוֹ: נִחַפְּשָׁה דְרָכֵינוּ וְנִחַקְרָה וְנִשְׁוָבָה עַד־יְהוָה: נִשָּׂא

v. 20. וַתְּשׁוּחַ קָרִי

v. 16. קִמַּץ בִּזְקָה

v. 10. אָרִי קָרִי

v. 35. קִמַּץ בִּזְקָה

v. 25. לִקְוֹי קָרִי

v. 22. קִמַּץ בִּזְקָה

ibid. חַטָּאוֹ קָרִי

v. 39. קִמַּץ בִּזְקָה

v. 36. ע' זַעֲרָא

וּנְעָרִים בָּעֵץ פָּשְׁלוּ: זִמְנִים מִשְׁעַר שְׁבָתוֹ בַּחוּרִים מִנְּגִינָתָם: 14
 שָׁבַת מִשּׁוֹשׁ לִבִּנוּ נִהְפָּךְ לְאֵבֶל מְחוֹלָנוּ: נִפְלָה עֲטָרַת 15
 רֹאשֵׁנוּ אֲוִירָנָא לָנוּ כִּי חָטֵאנוּ: עַל-זֶה הָיָה דָּוָה לִבִּנוּ עַל- 16
 אֵלֶּה חֲשָׁבוּ עֵינֵינוּ: עַל הַר-צִיּוֹן שְׁהִשְׁמִם שְׁוֹעָלִים הַלְכוּ- 17
 בּוֹ: אִתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב כִּסְאֶךָ לְדֹר וָדֹר: לָמָּה לִנְצַח 18
 תִּשְׁפָּחֵנוּ תַעֲזֹבֵנוּ לְאַרְצָה יָמִים: תִּשְׁיִבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵי וְנִשְׁוֹבֶם 19
 חַדָּשׁ יָמֵינוּ בְּקָדֶם: כִּי אִם-מָאֵס מְאֹסָתָנוּ קִצְפָּתָ עָלֵינוּ 20
 עַד-מָאֵד: 21

תִּשְׁיִבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵי וְנִשְׁוֹבֶם חַדָּשׁ יָמֵינוּ בְּקָדֶם:

v. 21. ונשובה קרי

v. 18. שְׁשִׁמֶם קרי

סכום פסוקי קינות מאה וחמשים וארבעה, וסימן קדים.
 וחציון לדכא תחת רגליו (3, 34):

י מִתְנוּבוֹת שָׁדַי: יְדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בְּשָׁלֹו יִלְדִיָּהֶן הָיוּ
 11 לְבָרוֹת לָמוֹ בְּשֹׁכֵר בַּת־עַמִּי: כָּלָה יְהוָה אֶת־חֲמָתוֹ שֶׁפָּדָה
 12 חֲרוֹן אַפּוֹ וַיֵּצֵא־אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל וַיְסַדֶּתִּיהָ: לֹא הֶאֱמִינֹו
 מַלְכֵי־אַרְצָן וְכָל יֹשְׁבֵי תִבְלָל כִּי יבֹא צָר וְאוֹיֵב בְּשַׁעְרֵי
 13 יְרוּשָׁלָּם: מִחֲטָאוֹת נְבִיאֶיהָ עֹנֶה כְּהִנִּיָּה הַשֹּׁפְכִים בְּקִרְיַת
 14 דָם צִדִּיקִים: נָעַו עוֹרִים בַּחוּצוֹת נִגְאָלוּ בָדָם בְּלֹא יוֹכְלוֹ
 טו יִגְעֹו בְּלִבְשֵׁיהֶם: סוּרוּ טָמֵא קִרְאוּ לָמוֹ סוּרוּ סוּרוּ אֶל־
 16 תִּגְעֹו כִּי נָצַו צִם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹלָם לֹא יוֹסֵפוּ לָגוֹר: פָּנִי
 יְהוָה חֲלָלָם לֹא יוֹסִיף לְהַבִּיטָם פָּנֵי כְהִנִּים לֹא נִשְׁאוּ
 17 זָקְנִים לֹא חָנְנוּ: עוֹדִינָה תִּחְלִינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֲזָרָתָנוּ הַכֹּל
 18 בְּצַפִּיתָנוּ צַפִּינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשֵׁעַ: צָדָו צַעֲדִינוּ מִלִּכְתּוֹ
 19 בְּרַחֲבֵינוּ קָרַב קֶצְנוּ מָלְאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קֶצְנוּ: קָלִים הָיוּ
 רַדְפֵּינוּ מִנָּשָׂרֵי שָׁמַיִם עַל־הַהָרִים וְלָקְנוּ בַּמִּדְבָּר אֲרָבוֹ לָנוּ:
 כ רוּחַ אֲפִינוּ מִשִּׁיתָ יְהוָה נִלְכַּד בְּשִׁחִיתוֹתָם אֲשֶׁר אָמְרָנוּ
 21 בְּצָלוֹ נִחְיָה בַּגּוֹיִם: שִׁישִׁי וְשִׁמְתִי בַת־אָדָם יוֹשְׁבֹתֵי בָאָרֶץ
 22 עוֹץ בִּם־עַלְיוֹהָ תַעֲבֹר־פֹּס תִּשְׁכָּרִי וַתִּתְעָרִי: תָם עֹנֶה בַת־
 צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתָהּ פֶּקֶד עֹנֶה בַת־אָדָם גְּלָה עַל־
 חֲטָאתֶיהָ: ס

ה 5

א זָכַר יְהוָה מַה־תִּיָּה לָנוּ הִבִּיט וַרְאָה אֶת־חֲרָפָתָנוּ: נִחַלְתָנוּ
 3 נְהַפְכָה לְזָרִים בִּתְּיָנוּ לְנִכְרִים: יְתוּמִים הָיִינוּ אֵין אָב
 4 אִמָּתֵינוּ כָּאֶלְמָנוֹת: מִימֵינוּ בְּכֶסֶף שְׁתֵּינוּ עֲצִינוּ בַּמַּחִיר
 ה יָבֹאוּ: עַל־צָרָאֲרָנוּ נִרְדְּפָנוּ וַיִּגְעֲנוּ לֹא־הוֹפֵחַ לָנוּ: מַצְרִים
 6 נָתַנוּ יָד אֲשׁוּר לְשַׁבֵּעַ לָחֶם: אֲבִתֵּינוּ חָטְאוּ אֵינָם אֲנַחְנוּ
 7 עֹנִיתִיהֶם סָבָלָנוּ: עֲבָדִים מִשְׁלֹו לָנוּ פָרַק אֵין מִיָּדָם: בְּנַפְשֵׁנוּ
 8 נָבִיא לְחַמֵּנוּ מִפָּנֵי חֶרֶב הַמִּדְבָּר: עֲזָרָנוּ כִּתְנוֹר נִכְמָרוּ מִפָּנֵי
 11 זִלְעָפוֹת רָעַב: נָשִׁים בְּצִיּוֹן עָנּוּ בַתְּלֹת בַּעֲרֵי יְהוּדָה: שָׂרִים
 12 בָּיָדָם נָתְלוּ פָנֵי זָקְנִים לֹא נִהְדָּרוּ: בַּחוּרִים טָחֲנוּ נִשְׁאוּ
 13 בָּיָדָם נָתְלוּ פָנֵי זָקְנִים לֹא נִהְדָּרוּ: בַּחוּרִים טָחֲנוּ נִשְׁאוּ

v. 12. פל קרי	v. 14. ב' זעירא	v. 16. וזקנים קרי
v. 17. עדינו קרי	v. 21. יתיר ו'	v. 1. הביטה קרי
v. 3. ואין קרי	v. 5. קמץ בזקף	ibid. ולא קרי
v. 7. ואינם קרי	ibid. ואנחנו קרי	

חֲכָמָה וְדַעַת הִלְלוֹת וְשִׁכְלוֹת וַיִּדְעֵתִי שֶׁנֶּסֶם־זֶה הוּא רַעְיוֹן
רוּחַ: כִּי בָרַב חֲכָמָה רַב־פֶּעַם וַיִּוְסִיף דַּעַת וַיִּוְסִיף מִכְאוֹב: 18

ב

אֲמַרְתִּי אֲנִי בָלָפִי לְכֹה־נָא אֲנַסְכָּה בְשִׁמְחָה וּרְאֵה בְטוֹב א
וְהִנֵּה גַם־הוּא הֶבֶל: לְשִׁחוּק אֲמַרְתִּי מִהוֹלֵל וּלְשִׁמְחָה 2
מִהֲזֶה עָשָׂה: תִּרְתִּי בָלָפִי לְמִשְׁוֹךְ בִּינִין אֶת־בִּשְׂרִי וּלְבִי 3
נִהְגַּ בְּחֲכָמָה וּלְאִתּוֹ בְּסִכְלוֹת עַד אֲשֶׁר־אֲרָאָה אִי־זֶה
טוֹב לִבִּי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִסֶּפֶר יָמָי 4
חַיֵּיהֶם: הִגִּדְלָתִי מַעֲשֵׂי בְנֵיתִי לִי בְּתַיִם נִטְעֵתִי לִי פְרָמִים: 4
עָשִׂיתִי לִי גִנּוֹת וּפְרִדָּסִים וְנִטְעֵתִי בָהֶם עֵץ כָּל־פְּרִי: 5
עָשִׂיתִי לִי בִּרְכוֹת מַיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים: 6
קָלִיתִי עֲבָדִים וַשְׁפַּחֹת וּבְנֵי־בֵית הָיָה לִי גַם מִקְנֶה בָקָר 7
וּצֹאן תְּרִבֶּה הָיָה לִי מִכָּל שִׁהִי לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם: פִּנְסֵתִי 8
לִי גַם־כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגָלַת מַלְכִּים וְהַמְדִּינוֹת עָשִׂיתִי לִי
שָׁרִים וְשָׂרוֹת וְתַעֲנָנוֹת בְּנֵי הָאָדָם שָׂדֵה וּשְׂדוֹת: וְגִדְלָתִי 9
וְהוֹסַפְתִּי מִכָּל שִׁהִי לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם אֵף חֲכָמָתִי עֲמָדָה־
לִי: וְכָל אֲשֶׁר שָׂאֻלוֹ עֵינִי לֹא אֲצַלָּתִי מֵהֶם לֹא־מִנַּעְתִּי־י
אֶת־לְבִי מִכָּל־שִׁמְחָה כִּי־לְבִי שָׁמַח מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה 10
חִלְקִי מִכָּל־עֲמָלִי: וּפְנִיתִי אֲנִי בְּכָל־מַעֲשֵׂי שֶׁעָשִׂה יָדַי 11
וַיַּעֲמַל שֶׁעֲמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הֶפֶל הֶבֶל וּרְעוֹת רוּחַ
וְאִין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: וּפְנִיתִי אֲנִי לִרְאוֹת חֲכָמָה 12
וְהוֹלָלוֹת וּסִכְלוֹת כִּי מֶה הָאָדָם שִׁיבּוֹא אַחֲרֵי הַמָּלָךְ
אֵת אֲשֶׁר־כָּבֵר עֲשׂוֹהוֹ: וְרָאִיתִי אֲנִי שֵׁיֵשׁ יִתְרוֹן לְחֲכָמָה 13
מִן־הַסִּכְלוֹת פּוֹתְרוֹן הָאוֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ: הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ 14
וְהַפְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וַיִּדְעֵתִי גַם־אֲנִי שֶׁמִּקְרָה אֶחָד יִקְרָה
אֶת־כָּלֶם: וְאֲמַרְתִּי אֲנִי בָלָפִי כִּמְקָרָה הַפְּסִיל גַם־אֲנִי יִקְרָנִי טו
וְלָמָּה חֲכָמָתִי אֲנִי אֵין יִתֵּר וְדִבְרֵתִי בָלָפִי שֶׁנֶּסֶם־זֶה הֶבֶל: 15
כִּי אִין זְכָרוֹן לַחֲכָם עִם־הַפְּסִיל לְעוֹלָם בְּשִׁכְבָּר הַיָּמִים 16
הַבָּאִים הֶפֶל נִשְׁלַח וְאִיךְ יָמוּת הַחֲכָם עִם־הַפְּסִיל: וּשְׁנֵאתִי 17
אֶת־הַחַיִּים כִּי רַע עָלִי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁנַּעֲשֵׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ
כִּי־הֶפֶל הֶבֶל וּרְעוֹת רוּחַ: וּשְׁנֵאתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי 18
עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ שֶׁאֵינִי־נֹנֶה לָאָדָם שִׁיְהִיָּה אַחֲרָי: וְיָמִי 19

Ecclesiastes. קהלת

א 1

א דברי קהלת בן-דוד מלך בירושלם: הבל הכלים אמר
 ב קהלת הבל הכלים הכל: מה-יתרון לאדם בכל-
 ג עמלו שיעמל תחת השמש: הור הלה ודור בא והארץ
 ד לעולם עמדת: וזרח השמש ובא השמש ואל-מקומו שואף
 ה זורח הוא שם: הולך אל-דרום וסובב אל-צפון סובב
 ו סבב הולך תלית ועל-סביבותיו שב הרוח: כל-הנחלים
 ז הלכים אל-הים והים איננו מלא אל-מקום שהנחלים
 ח הלכים שם הם שבים ללכת: כל-הדברים יגעים לא-יוכל
 ט איש לדבר לא-תשבע עין לראות ולא-תמלא אذن משמע:
 י מה-שהיה הוא שהיה ומה-שנעשה הוא שנעשה ואין
 יא כל-חדש תחת השמש: יש דבר שיאמר רא-ה-זה חדש
 יב הוא כבר היה לעלמים אשר היה מפסגנו: אין זכרון
 יג לראשנים וגם לאחרנים שהיו לא-יהיה להם זכרון
 יד עם שהיו לאחרנה: ס אני קהלת הייתי מלך
 טו על-ישראל בירושלם: ונתתי את-לבי לדרוש ולתור
 טז בחכמה על כל-אשר נעשה תחת השמים הוא: ענין
 יז רע נתן אל-הים לבני האדם לענות בו: ראיתי את-
 יח כל-המעשים שנעשו תחת השמש והנה הכל הבל
 יט ורעות רוח: מעות לא-יוכל לתקן וחסרון לא-יוכל
 כ להמנות: דברתי אני עם-לבי לאמר אני הינה הגדלתי
 כא והוספתי חכמה על כל-אשר-היה לפני על-ירושלם
 כב ולבי ראה הרבה חכמה ודעת: ואתנה לבי לדעת

וּמָצָא הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד־
 סוֹף: יוֹדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם־לְשִׁמּוֹחַ וּלְעֲשׂוֹת טוֹב 12
 בְּחַיָּיו: וְגַם כָּל־הָאָדָם שִׂיאֲכָל וְשָׂתָה וְרָאָה טוֹב בְּכָל־עֲמָלוֹ 13
 מִתַּת אֱלֹהִים הִיא: ס יוֹדַעְתִּי כִּי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה 14
 הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין
 לִגְרֹעַ וְהָאֱלֹהִים עֹשֶׂה שִׁירָאוֹ מִלְפָּנָיו: מִה־שִּׁהְיָה כָּבֵד הוּא טו 15
 וְאֲשֶׁר לְהִיזֹת כָּבֵד הִיָּה וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת־נִרְדָּף: וְעוֹד 16
 רָאִיתִי שִׁמְחַת הַשֹּׁמֵשׁ מִקּוֹם הַמַּשְׁפָּט שִׁמְחַת הַרָשָׁע וּמִקּוֹם
 הַצָּדֵק שִׁמְחַת הַרָשָׁע: אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִפְי אֶת־הַצָּדִיק וְאֶת־ 17
 הַרָשָׁע וַשֹּׁפֵט הָאֱלֹהִים פִּי־עַת לְכָל־חֹפֶץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֵׂה 18
 שֵׁם: אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִפְי עַל־דְּבָרָת בְּנֵי הָאָדָם לְבָרֵם 19
 הָאֱלֹהִים וּלְרְאוֹת שֵׁהֶם בְּהִמָּה הִמָּה לָהֶם: כִּי מִקְרָה בְּנֵי־ 20
 הָאָדָם וּמִקְרָה תְּבַהֲמָה וּמִקְרָה אֶחָד לָהֶם כָּמוֹת זֶה כִּן־
 מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לֶכָּל וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן־תְּבַהֲמָה אֵין כִּי 21
 הַכֹּל הֵכָל: הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל־מִקּוֹם אֶחָד הַכֹּל הִיָּה מִן־הַעֲפָר כ
 וְהַכֹּל שָׁב אֶל־הַעֲפָר: מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הַעֲלָה הִיא 22
 לְמַעַלָּה וְרוּחַ תְּבַהֲמָה הִירְדָּת הִיא לְמַשָּׂה לָאָרֶץ: וְרָאִיתִי 23
 כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמַח הָאָדָם בַּמַּעֲשָׂיו כִּי־הוּא חָלָקוֹ כִּי
 מִי יִבְיָאֵנוּ לְרְאוֹת בְּמָה שִׁתִּיָּה אַחֲרָיו: ס

ד 4

וְשָׁבְתִי אֲנִי וְאָרָאָה אֶת־כָּל־הַעֲשָׂקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת א
 הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה: וְדָמַעַת הַעֲשׂוֹקִים וְאֵין לָהֶם מִנְחָם וּמִי־
 עֲשָׂקִיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מִנְחָם: וְשָׁבַת אֲנִי אֶת־הַמֵּתִים 2
 שֶׁכְּבֵר מֵתוֹ מִן־תְּחִיָּים אֲשֶׁר הִמָּה תִּיָּים עֲדָנָה: וְטוֹב 3
 מִשְׁנִיָּהֶם אֶת אֲשֶׁר־עָדוֹן לֹא הִיָּה אֲשֶׁר לֹא־רָאָה אֶת־הַמַּעֲשֵׂה
 הָרַע אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַיִם: וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָל 4
 וְאֵת כָּל־כְּשָׁרוֹן הַמַּעֲשֵׂה כִּי הִיא קִנְאֶת־אִישׁ מִרְעָהוּ בִּם־זֶה
 הַכֹּל וּרְעוֹת רוּחַ: תִּפְסִיל חֶבֶק אֶת־יָדָיו וְאָכַל אֶת־בָּשָׂרוֹ: ה
 טוֹב מִלֹּא כֹף נַחַת מִמָּלֵא חֲפָנִים עֲמַל וּרְעוֹת רוּחַ: 6
 וְשָׁבְתִי אֲנִי וְאָרָאָה הַכֹּל תַּחַת הַשָּׁמַיִם: יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי 7
 8

יוֹדֵעַ הַחֶכֶם יִהְיֶה אִם סָכַל וַיִּשְׁלַט בְּכָל-עַמְלֵי שְׁעַמְלָתִי
 כ וַיִּשְׁחַכְמָתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ בְּסִיגֵי הַחֶבֶל: וְסִבּוֹתַי אֲנִי לַיָּאֵשׁ
 21 אֶת-לִבִּי עַל כָּל-הָעַמָּל שְׁעַמְלָתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: כִּי יִשְׁ-אָדָם
 שְׁעַמְלֹו בַּחֲכָמָה וּבִדְעָת וּבִכְשָׁרוֹן וּלְאָדָם שְׁלֹא עֲמַל-בּוֹ
 22 וַיִּתְּנֻהוּ חֶלְקוֹ בְּסִיגֵי הַחֶבֶל וְרַעְיָה רַבָּה: כִּי מִה־הַיּוֹם לְאָדָם
 23 בְּכָל-עַמְלֹו וּבְרַעְיוֹן לְבֹו שֶׁהוּא עֲמַל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: כִּי
 כָל-יָמָיו מִכְּאֲבִים וְכָעַס עֲנִינוֹ בְּסִיגֵי לֹא-שָׁכַב לְבֹו בְּסִי-
 24 זֶה הַחֶבֶל הוּא: אֵין-טוֹב בְּאָדָם שִׁיאֲכַל וְשָׁתָה וְהִרְאָה אֶת-
 נַפְשׁוֹ טוֹב בְּעַמְלֹו בְּסִיגֵי רֵאִיתִי אֲנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים
 כה 26 הָיָא: כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יִחַוֵּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי: כִּי לְאָדָם שֶׁטוֹב
 לְפָנָיו נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת וְשִׁמְתָה וְלִחוּטָא נָתַן עֲנִין לְאַסְפָּה
 וּלְכָנוּס לְתַת לְטוֹב לְפָנֵי הָאֱלֹהִים בְּסִיגֵי הַחֶבֶל וְרַעְיָה
 רַיָּח: פ

ג 3

לָכֵן וְזֶמֶן וְעַת לְכָל-חֶפֶץ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ: מ
 2 עַת לְלֹדָת וְעַת לְמוֹת
 עַת לְטָעָת וְעַת לְעֻקּוֹר נָטוּעַ:
 3 עַת לְהַרְוֵג וְעַת לְרַפּוֹא
 עַת לְפָרוֹץ וְעַת לְבָנוֹת:
 4 עַת לְבָכוֹת וְעַת לְשִׁחוּק
 עַת סָפּוֹד וְעַת רִקּוֹד:
 ה עַת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעַת בָּנוֹס אֲבָנִים
 עַת לְחִבּוֹק וְעַת לְרַחֵק מִחֶבֶק:
 6 עַת לְבִקֵּשׁ וְעַת לְאַזְד
 עַת לְשִׁמּוֹר וְעַת לְהַשְׁלִיךְ:
 7 עַת לְקַרוֹעַ וְעַת לְתַפּוֹר
 עַת לְחֻשׁוֹת וְעַת לְדַבֵּר:
 8 עַת לְאַהֲבַל וְעַת לְשִׁנְאָה
 עַת מִלְחָמָה וְעַת שָׁלוֹם:
 9 ס מִה־יִּתְרוֹן הַעֲשֵׂה פֶּאֶשֶׁר הוּא עֲמַל: רֵאִיתִי אֶת-
 11 הָעֲנִין אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְבְנֵי הָאָדָם לְעֵנוֹת בּוֹ: אֶת-הַפֶּלַעַשׁ
 עֲשֵׂה יִפְּהָ בְּעֵתוֹ גַּם אֶת-הָעֵלֶם נָתַן בְּלִפְנֵי מִבְּלֵי אֲשֶׁר לֹא-

שְׁנַת הָעֶבֶד אִם־מָעֵט וְאִם־הֶרְבֵּה יֹאכַל וְהַשָּׂבַע לַעֲשׂוֹר
 12 אֵינָנו מְנִיחַ לּוֹ לִישׁוֹן: יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
 13 עֹשֶׂה שָׂמור לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ: וְאֶבֶד הָעֹשֶׂה תֵּהוּא בַּעֲנָן רֶעַ
 14 וְהוֹלִיד בֶּן וְאִין בִּידּוֹ מְאוּמָה: כִּי־אֲשֶׁר יֵצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם
 יָשׁוּב לִלְכֶּת כְּשָׁבָא וּמְאוּמָה לֹא־יֵשֵׁא בַּעֲמָלוֹ שִׁילָךְ בִּידּוֹ:
 15 וְגַם־זֶה רָעָה חוֹלָה כָּל־עֲמֹת שָׁבָא כֵּן יִלָּךְ וּמִה־יִּתְרוֹן לּוֹ טו
 16 שִׁיעֲמַל לְרוּחַ: גַּם כָּל־דָּמִיו בַּחֲשֵׁךְ יֹאכַל וְכַעַס הֶרְבֵּה
 17 וְחָלּוֹ וְקָצָף: הִנֵּה אֲשֶׁר־רְאִיתִי אֲנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפֶה
 לֵאכּוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת טוֹבָה בְּכָל־עֲמָלוֹ: שִׁיעֲמַל
 תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ מִסָּפָר יָמֵי־חַיָּו אֲשֶׁר־נָתַן־לּוֹ הָאֱלֹהִים
 18 כִּי־הוּא חָלָקוֹ: גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לּוֹ הָאֱלֹהִים
 עֹשֶׂה וְנִכְסִים וְהַשְׁלִיטֹו לֵאכּוֹל מִמֶּנּוּ וְלִשְׁתּוֹת אֶת־חָלָקוֹ
 19 וְלִשְׁמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֶה מִתַּת אֱלֹהִים הִיא: כִּי לֹא הֶרְבֵּה
 יִזְכֹּר אֶת־יָמָי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ:

6 1

יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרֶבֶה הִיא עַל־הָאָדָם:
 1 אִישׁ אֲשֶׁר יִתּוֹן־לּוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׂר וְנִכְסִים וְכָבוֹד וְאֵינָנו
 הָסֵר לְנַפְשׁוֹ: מִכָּל אֲשֶׁר־יִתְּנָהּ וְלֹא־יִשְׁלִיטֶנּוּ הָאֱלֹהִים
 לֵאכּוֹל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נִכְרִי יֹאכְלֶנּוּ זֶה הֶבֶל וְחָלִי רֶעַ הוּא:
 2 אִם־יֹולִיד אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִתִּיָּה וְרַב: שְׁתֵּיתִיו וּמִי־
 3 שָׁנִיו וְנַפְשׁוֹ לֹא־תִשָּׁבַע מִן־הַטּוֹבָה וְגַם־קְבוּרָה לֹא הִי־תֵּהֶ־
 4 לּוֹ אִמְרֵתִי טוֹב מִמֶּנּוּ הַנֶּפֶל: כִּי־בִהָבֵל בָּא וּבַחֲשֵׁךְ יִלָּךְ
 5 וּבַחֲשֵׁךְ שָׁמּוֹ יִכְסֶּה: גַּם־שָׁמֶשׁ לֹא־רָאָה וְלֹא יָדַע נַחַת לְזֶה־הָ
 6 מִזֶּה: וְאֵלֵינוּ חַיָּה אֵלֶּף שָׁנִים פְּעֻמִּים וְטוֹבָה לֹא רָאָה הַלֵּא
 7 אֶל־מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הוֹלָךְ: כָּל־עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהּ וְגַם־
 8 הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא: כִּי מִה־יֹוֹתֵר לְחֻכָּם מִן־הַפְּסִיל מִה־
 9 לַעֲנִי יוֹדַע לְהִלָּךְ נֶגֶד הַחַיִּים: טוֹב מִרְּאֵה עֵינָיִם מִהִלָּךְ־
 10 נֶפֶשׁ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרַעֲיוֹת רוּחַ: מִה־שִּׁהְיָה כָּבֵד נִקְרָא
 שָׁמּוֹ וְנוֹדַע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־יִוָּכַל כָּדוֹן עִם שְׁהִתְקוֹף
 11 מִמֶּנּוּ: כִּי יִשְׁדָּבְרִיף הֶרְבֵּה מִרְבִּים הֶבֶל מִה־יֹוֹתֵר לָאָדָם:

גַּם בֶּן נָאֵחַ אֵין-לוֹ וְאֵין קֶץ לְכָל-עֲמָלוֹ גַּם-עֵינָיו לֹא-תִשָּׁבַע
 עֲשֶׂה וּלְמִי אֲנִי עֹמֵל וּמַחֲסֵר אֶת-נַפְשִׁי מִשׁוֹכָה גַּם-זֶה הִבֵּל
 9 וְעֵינָיו רַע הוּא: טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן-הָאֶחָד אֲשֶׁר יִשְׁלָהֶם
 10 שָׂכָר טוֹב בְּעֲמָלָם: כִּי אִם-יִפְּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת-חֲבֵרוֹ
 11 וְאֵילֹו הָאֶחָד שִׁיפֹל וְאֵין שְׁנִי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם-יִשְׁכָּבוּ
 12 שָׁנִים וְחַם לָהֶם וּלְאֶחָד אֵיךְ יִחַם: וְאִם-יִתְקַפּוּ הָאֶחָד
 הַשָּׁנִים יַעֲמִדוּ נִגְדֹו וְהַחֹמֶט הַמְשַׁלֵּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִפְתָּק:
 13 טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וְכִסִּיל אֲשֶׁר לֹא-יָדַע
 14 לְהִזְהָר עוֹד: כִּי-מִבֵּית הַסּוּרִים יֵצֵא לְמֶלֶךְ כִּי גַם בְּמַלְכוּתוֹ
 טו בּוֹלֵד רָשָׁ: רְאִיתִי אֶת-כָּל-תְּחִילֵים הַמְתִּלָּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
 16 עִם הַיֶּלֶד הַשָּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֵד תַּחֲתָיו: אֵין-קֶץ לְכָל-הָעִם
 לְכָל אֲשֶׁר-תֵּיזָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאֲחֵרוֹנִים לֹא יִשְׁמַחוּ-בּוֹ כִּי
 17 גַּם-זֶה הִבֵּל וְרַעְיוֹן רוּחַ: שָׁמַר רַגְלִיךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךָ אֶל-
 בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרֹוב לְשֹׁמֵעַ מִתַּת הַפְּסִילִים זָבַח כִּי אֵינֶם
 יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רַע: ס

ה 5

א אֶל-תִּבְהַל עַל-פִּיךָ וּלְבָבְךָ אֶל-יִמְתֵּר לְהוֹצִיא דָּבָר לִפְנֵי
 הָאֱלֹהִים כִּי הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל-הָאָרֶץ עַל-כֵּן
 2 יִהְיֶה דְבָרֶיךָ מַעֲשִׂים: כִּי כָּא תִּחְלֹם בְּרָב עֵינָיו וְקוֹל כְּסִיל
 3 בְּרָב דְּבָרִים: כַּאֲשֶׁר תִּדָּר נָדָר לְאֱלֹהִים אֶל-תֵּאָחֵז לְשִׁלְמוֹ
 4 כִּי אֵין חֹסֶץ בְּפִסְיִלִים אֵת אֲשֶׁר-תִּדָּר שָׁלֵם: טוֹב אֲשֶׁר לֹא-
 ה תִּדָּר מִשְׁתַּדֵּר וְלֹא תִשָּׁלֵם: אֶל-תִּתֵּן אֶת-פִּיךָ לְחֹטִיא אֶת-
 בְּשָׁרְךָ וְאֶל-תֵּאָמַר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי שָׂנֵאתָ הִיא לְפָנֶיךָ וְקִצְפוּ
 6 הָאֱלֹהִים עַל-קוֹלְךָ וְחַבֵּל אֶת-מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: כִּי בְרָב חֲלָמוֹת
 7 וְהַבָּלִים וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת-הָאֱלֹהִים יִרְא: אִם-עָשָׂק רָשָׁ
 וְגִזֹּל מִשְׁפָּט וְצָדֵק תִּרְאֶה בְּמִדְיָנָה אֶל-תִּתְּמָה עַל-תַּחֲפֹץ
 8 כִּי גִבָּתָ מַעַל גִּבָּתָ שְׁמֵר וּגְבָהִים עֲלֵיהֶם: וְיִתְרוֹן אָרֶץ בְּכָל
 9 הָיָא מֶלֶךְ לְשֹׁדָה נַעֲבָד: אֲהֵב פֶּסֶף לֹא-יִשָּׁבַע פֶּסֶף וּמִי-
 י אֲהֵב בְּהֶמְדֹּן לֹא תְבוּאָה גַּם-זֶה הִבֵּל: בְּרַבּוֹת הַשׁוֹכָתָ רַבּוֹ
 11 אוֹכְלִיָּה וּמִתֵּה-כִשְׁרוֹן לְבַעֲלִיָּה כִּי אִם-רְאִיתָ עֵינָיו: מִתּוֹקָה

וְעֵמֶק וְעֵמֶק מִי וּמִצְאָנִי: סִבּוֹתֵי אֲנִי וְלִבִּי לִדְעַת וְלִתּוֹר כֹּה
 וּבִקֵּשׁ חֲכָמָה וְחִשְׁבּוֹן וְלִדְעַת רֶשַׁע כָּסֶל וְהַסְכָּלוֹת
 הוֹלָלוֹת: וּמוֹצֵא אֲנִי מִרַּמּוֹת אֶת-הָאִשָּׁה אֲשֶׁר-הִיא 26
 מִצּוּדִים וְחֶרְמִים לְבֵה אֲסוּרִים יְדִיהָ טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
 וַיִּמְלֹט מִמֶּנָּה וְחוּטָא וְלִכְבֹּד בָּהּ: רָאֵה זֶה מִצְאָתִי אָמְרָה 27
 קִהַלְתִּי אֶתְּחַת לְאֶחָת לְמִצְאָ חִשְׁבּוֹן: אֲשֶׁר עוֹד-בִּקְשָׁה 28
 נַפְשִׁי וְלֹא מִצְאָתִי אָדָם אֶחָד מֵאֵלֶּף מִצְאָתִי וְאִשָּׁה
 בְּכָל-אֶלֶף לֹא מִצְאָתִי: לְכֹל רָאֵה-זֶה מִצְאָתִי אֲשֶׁר עָשִׂה 29
 הָאֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בִקְשׁוֹ חִשְׁבֹּנוֹת רַבִּים:

ח 8

מִי כְּהֶחֱלָם וּמִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר דְּבַר חֲכָמָת אָדָם תִּתָּיִר פָּנָיו
 וְעַז פָּנָיו יִשְׁנָא: אֲנִי פִיר-מֶלֶךְ שְׁמִיר וְעַל דְּבַרְתִּי שְׁבוּעַת 2
 אֱלֹהִים: אֶל-תִּבְהֹל מִפָּנָיו תִּלְךָ אֶל-תַּעֲמֹד בְּדָבָר רַע כִּי 3
 כָּל-אֲשֶׁר יִחַפֵּץ יַעֲשֶׂה: בְּאֲשֶׁר דְּבַר-מֶלֶךְ שְׁלֹטוֹן וּמִי 4
 יֹאמַר-לוֹ מִה-תַּעֲשֶׂה: שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יָדַע דְּבַר רַע וְעַתָּה
 וּמִשְׁפָּט יָדַע לֵב חָכָם: כִּי לְכָל-חַפֵּץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי- 6
 רַעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו: כִּי-אֵינְנִי יוֹדֵעַ מִה-שְׂיִיחִיהָ כִּי בְּאֲשֶׁר 7
 יִהְיֶה מִי וַיָּבִיד לוֹ: אִין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּיָח לְכָלֹא אֶת-הָרוּחַ 8
 וְאִין שְׁלֹטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאִין מִשְׁלַחַת בְּמִלְחָמָה וְלֹא-יִמְלֹט
 רֶשַׁע אֶת-בְּעָלָיו: אֶת-כָּל-זֶה רָאִיתִי וְנִתְּוֹן אֶת-לִבִּי לְכָל- 9
 מַעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַחַת הַשָּׁמַשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
 בְּאָדָם לְרַע לוֹ: וּבִכֹּן רָאִיתִי רָשָׁעִים קִבְּרִים וְכֹאֵף וּמִמָּקוֹם י
 קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ וַיִּשְׁתַּפְּחוּ בַעֲרִי אֲשֶׁר כֹּן-עָשׂוּ בַסִּינָה הַבֵּל:
 אֲשֶׁר אִין-נַעֲשֶׂה סִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרַעַת מִהֲרַת עַל-כֵּן מָלֵא 11
 לֵב בְּנֵי-הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רַע: אֲשֶׁר חָטָא עָשָׂה רַע 12
 מָאֵת וּמֵאֲרִיךְ לוֹ כִּי בַסִּינָה אֲנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה-טוֹב לְיִרְאֵי
 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירָאוּ מִלִּפְנֵיו: וְטוֹב לֹא-יִהְיֶה לְרָשָׁע וְלֹא- 13
 יֵאָרִיךְ יָמִים כַּצֵּל אֲשֶׁר אֵינְנוּ יֵרָא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים: יֵשׁ-הַבֵּל 14
 אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מַצִּיעַ אֲלֵהֶם
 כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים וַיֵּשׁ רָשָׁעִים שִׁמְצִיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה

12 כִּי מִי־יִדְעַה מִה־טוֹב לְאָדָם בְּחַיִּים מִסֵּפֶר וּמִי־חָיִי הִקְלוּ
וַיַּעֲשֶׂם כָּצֵל אֲשֶׁר מִי־יִגִּיד לְאָדָם מִה־יִּהְיֶה אַחֲרָיו תַּחַת
הַשָּׁמַיִם: ס

7 ו

א טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב יוֹם הַמּוֹת מִיּוֹם הַקָּדוֹ: טוֹב לְלַכֵּת
2 אֶל־בֵּית־אֹבֵל מִלְּכֵת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּה בְּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל־
3 הָאָדָם וְהָחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ: טוֹב פֶּעַם מִשְׁחֹק כִּי־יִרְעֶה פָנִים
4 יוֹטֵב לֵב: לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אֹבֵל וְלֵב פְּסִילִים בְּבֵית
ה שְׂמִיחָה: טוֹב לִשְׁמֹעַ גְּעֵרַת חָכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ שִׁיר פְּסִילִים:
6 כִּי כְּקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן שִׁחֹק הַפְּסִיל וְגַם־זֶה
7 הֵבֵל: כִּי הָעֵשֶׂק יְהוֹלֵל חָכָם וַיֹּאבֵד אֶת־לֵב מִתְּנָה: טוֹב
8 אַחֲרֵית דְּבַר מִרְאשִׁיתוֹ טוֹב אַרְב־רוּחַ מִגִּבַּת רוּחַ: אֶל־
9 תִּבְהַל בְּרוּיָחָה לְכַעֵס כִּי כַּעַס בְּחָיִק פְּסִילִים וְגִוּחַ: אֶל־
י תֹאמַר מִה הָיְתָה שְׂתֵי־מִיּוֹם הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאַחֶּה כִּי
11 לֹא מִחֲכָמָה שְׂאֵלָתָה עַל־זֶה: טוֹבָה חֲכָמָה עַם־נִחְלָה וְיִתֵּר
12 לְרֵאִי הַשָּׁמַיִם: כִּי בָצַל הַחֲכָמָה בָּצַל הַפֶּסֶף וַיִּתְּרוֹן וַיַּעַת
13 הַחֲכָמָה תַּחֲיֶיהָ בְּעַלְיָה: רֵאָה אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי מִי
14 יוֹכֵל לְחַנֵּן אֶת אֲשֶׁר עָוְנוֹ: בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְטוֹב וּבְיוֹם
רָעָה רֵאָה גַם אֶת־זֶה לַעֲמִת־זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים עַל־דְּבָרָתָה
טו שְׁלֹא וּמִצָּא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה: אֶת־הַכֹּל רֵאִיתִי בְּיָמַי
16 הַבְּלִי יֵשׁ צָדִיק אֲבִד בְּצַדִּיקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מְאֹרֶךְ בְּרַעְיוֹ: אֶל־
17 תִּתֵּי צָדִיק הַרְּבָה וְאֶל־תִּתְּחַפֵּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשׁוּמָם: אֶל־
18 תִּרְשָׁע הַרְּבָה וְאֶל־תִּתֵּי סֶבֶל לָמָּה תָמוּת בְּלֹא עֲתָדָה: טוֹב
אֲשֶׁר־תִּתְּחוּז בָּזֶה וְגַם־מָוֶה אֶל־תִּפְנֹחַ אֶת־יָדְךָ כִּי־יִרָא אֱלֹהִים
19 יֵצֵא אֶת־כָּלָם: הַחֲכָמָה תַּעֲזֹ לְחָכָם מַעֲשֵׂהָ שְׁלִיטִים אֲשֶׁר
= הָיוּ בָּעִיר: כִּי אָדָם אֵין צָדִיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טוֹב וְלֹא
21 יִחְטָא: גַּם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִדְבָּרוּ אֶל־תִּתֵּן לִבְךָ אֲשֶׁר
22 לֹא־תִשְׁמַע אֶת־עֲבֹדְךָ מִקְלָלָהּ: כִּי גַם־פְּעָמִים רַבּוֹת יִדַּע
23 לִבְךָ אֲשֶׁר גַּם־אַתָּה קִלְקַלְתָּ אַחֲרָיִם: כָּל־זֶה נִסִּיתִי בַּחֲכָמָה
24 אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְהָיָא רְחוּקָה מִמֶּנִּי: רְחוֹק מִה־שְׂתֵי־יָה

- 11 שִׁבְתִּי וְרָאֵה תַּחַת-הַשָּׁמַשׁ כִּי לֹא לַקָּלִים הַמְּרוֹץ וְלֹא
 לַגְּבוּרִים הַמִּלְחָמָה וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבִנִים
 12 עֹשֶׁר וְגַם לֹא לַיָּדָעִים חֵן כִּי־עַתָּה וְשָׁנָע וְקָרָה אֶת־כָּל־ם: כִּי
 13 גַם לֹא־יָדַע הָאָדָם אֶת־עֵתוֹ בְּדָגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים בְּמַצוֹדָה רָעָה
 וּבְצִפְּרִים הָאֲחֻזּוֹת בַּפֶּתַח כֶּהֱם וְיוֹקָשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לַעֲתָ
 14 רָעָה כְּשֶׁתִּפּוֹל עֲלֵיהֶם שִׁתְּאִם: גַּם־זֶה רֵאִיתִי חֲכָמָה תַּחַת
 15 הַשָּׁמַשׁ וּגְדוֹלָהּ הִיא אֵלַי: עֵיר קִטְפָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מַעֲט וּבָא
 16 אֵלֶיהָ מִלֵּךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבִנְתָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדִלִים:
 17 וּמִצָּא בָהּ אִישׁ מִסֶּכֶן חָכֶם וּמִלֵּט־הוּא אֶת־הָעֵיר בְּחִכְמָתוֹ טו
 18 וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמִּסֶּכֶן הַהוּא: וְאִמְרָתִי אֲנִי טוֹבָה
 19 חֲכָמָה מִגְּבוּרָה וְחֲכָמַת הַמִּסֶּכֶן בְּזוּיָהּ וּדְבָרֶיָהּ אֵינָם נִשְׁמָעִים:
 20 דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנִחַת נִשְׁמָעִים מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים: 17
 21 טוֹבָה חֲכָמָה מִכָּלִי קָרֵב וְחוּטָא אֶחָד יֹאבֵד טוֹבָה הַרְּבָה: 18

10 י

- 1 זְבוּבֵי מוֹת וּבְאִישׁ יָפִיעַ שָׁמֶן רוֹקֵחַ יָקָר מִחֲכָמָה מִכְּבוֹד א
 2 סִכְלוֹת מַעֲט: לֵב חָכֶם לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל לְשִׁמְאֹלוֹ: 2
 3 וְגַם־בִּדְרוֹ כְּשֶׁהִסְכֵּל הִלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד וְאָמַר לְכָל סִכֵּל הוּא: 3
 4 אִם־רוֹחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלָיו מְקוֹמָה אֶל־תַּנַּח כִּי מִרְפָּא
 5 יִפֹּת חֲטָאִים גְּדוֹלִים: יֵשׁ רָעָה רֵאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כְּשֶׁגָּלָה ה
 6 שִׁיטָּא מִלִּפְנֵי הַשָּׁלִיט: נִתֵּן הַסִּכֵּל בְּמִרוּמִים רַבִּים וְעֹשִׂירִים
 7 בַּשָּׂפֶל יֵשְׁבוּ: רֵאִיתִי עֲבָדִים עַל־סוּסִים וְשָׂרִים הֹלְכִים
 8 כְּעֲבָדִים עַל־הָאָרֶץ: חֹפֶר גּוֹמֵץ בּוֹ יָפוֹל וּפֹרֵץ גֹּדֶר יִשְׁכַּנּוּ
 9 נֶחֱשׁ: מִסִּיעַ אֲבָנִים יַעֲצֹב בֵּהֶם בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסְכֵּן בָּם: 9
 10 אִם־קִתְּהָ הַבְּרָזָל וְהוּא לֹא־פָנִים קִלְקָל וְחִילִים יִגְבֵּר וַיִּתְּרוּ י
 11 הַכֹּשִׁיר חֲכָמָה: אִם־יִשָּׁה הַנָּחַשׁ בְּלוֹא־גֶחַשׁ וְאִין יִתְּרוֹן 11
 12 לְבַעַל הַלָּשׁוֹן: דִּבְרֵי פִי־חֲכָם חֵן וְשִׁפְתוֹת כְּסִיל תִּבְלַעְנָהּ: 12
 13 תַּחֲלֹת דִּבְרֵי־פִיהָ סִכְלוֹת וְאַחֲרִית פִּיהָ הוֹלָלוֹת רָעָה: 13
 14 וְהַסִּכֵּל יִרְבֶּה דְּבָרִים לֹא־יָדַע הָאָדָם מִה־שִׁיתָּלֶּה וְאֲשֶׁר 14
 15 יִהְיֶה מֵאַחֲרָיו מִי יֵצִיד לוֹ: עֲמַל הַכְּסִילִים תִּיגַעְנָהּ אֲשֶׁר טו
 16 לֹא־יָדַע לָלֶכֶת אֶל־עִיר: אִי־לָהּ אֶרֶץ שֶׁמֶלֶכָּהּ נָעַר וְשָׂרוּהָ 16

טו הצדיקים אמרתי שגם־זה הכל: ושפחתי אני את־
השמימה אשר אין־טוב לאדם תחת השמש כי אם־לאכל
ולשתות ולשמות והוא ילוננו בעליו ימי חייו אשר־
16 נתן־לו האלהים תחת השמש: פאשר נתתי את־לבי לדעת
חכמה ולראות את־הענין אשר נעשה על־הארץ כי גם־
17 ביום ובלילה שנה בעיניו איננו ראה: וראיתי את־כל־
מעשה האלהים כי לא יוכל האדם למצוא את־המעשה
אשר נעשה תחת־השמש פשל אשר יעמל האדם לבקש
ולא ימצא וגם אם־יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא:

ט 9

א כי את־כל־זה נתתי אל־לבי ולכור את־כל־זה אשר
הצדיקים והחכמים ועבדיהם בגד האלהים גם־אהבה גם־
2 שנאה אין יודע האדם הפל לפניהם: הפל פאשר לפל
מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב ולשהור ולשמא ולזבח
ולאשר איננו זבח בטוב פחטא הנשבע פאשר שבועה
3 ירא: זה רע פכל אשר־נעשה תחת השמש כי־מקרה
אחד לפל וגם לב בני־האדם מלא רע והוללות פלכבם
4 פחייתם ואחריו אל־המתים: כי־מי אשר יבחר אל כל־
החיים יש פטחון כי לבלב חל הוא טוב מן־האריה המת:
ה כי החיים יודעים שימתו והמתים אינם יודעים מאומה
6 ואין־עוד להם שחר כי נשכח זכרם: גם־אתבתם גם־
שנאתם גם־קנאתם פכר אבדה וחלק אין־להם עוד לעולם
7 פכל אשר־נעשה תחת השמש: ס לך אכל פשמחה
לחמה ושתה בלב־טוב וינה כי כזר רצה האלהים את־
8 מעשיה: פכל־עת יהיו בגדיה לבנים ושמן על־ראשה אל־
9 יחסר: ראה חיים עם־אשה אשר־אהבת פל־ימי חיי
הכלה אשר נתן־לה תחת השמש פל ימי הכלה כי הוא
י חלקה פחיים ובעמלה אשר־אתה עמל תחת השמש: פל
אשר תמצא ידך לעשות פכחה עשה כי אין מעשה
והשפון נדעת וחכמה פשאל אשר אתה הלק שמה: ס

לְקוֹל הַצִּפּוֹר וַיִּשְׁחוּ פֶלֶאֱבוֹת הַפִּי: גַּם מִגִּבֹּת יִירָאוּ
 וַתִּתְחַתֵּי בִדְרֹךְ וַיִּנָּאץ הַשִּׁקָּד וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲלָב וַתִּפָּר
 הָאֲבִיוֹנָה בִּיהִלָּה הָאָדָם אֶל־בֵּית עוֹלָמוֹ וַסִּבְכוּ בַשּׁוּק
 הַסּוֹפְדִים: עַד אֲשֶׁר לֹא־יִרְחֹק חֶבֶל הַפֶּסֶס וַתִּרְוץ גִּלְתָּ
 הַזֶּהָב וַתִּשָּׁבֶר כָּל עַל־הַמִּבּוֹעַ וַתִּרְץ הַגִּלְגָּל אֶל־הַבּוֹר:
 וַיֵּשֶׁב הָעֵפֶר עַל־הָאָרֶץ כַּשֶּׁהִיָּה וַהֲרִיחַ תִּשׁוּב אֶל־הָאֱלֹהִים
 אֲשֶׁר נִתְּנָה: הֵבֶל הַבָּלִים אָמַר הַקֹּהֲלֵת הַכֹּל הֵבֶל:
 ס וַיִּתֵּר שֶׁהִיָּה קֹהֲלֵת חָכָם עוֹד לְמַד־לַעַת אֶת־הָעָם
 וְאֵזֶן וַחֲלָר תִּקֵּן מִשְׁלִים הַרְבֵּה: בִּקְשׁ קֹהֲלֵת לְמַצָּא דְבָרֵי־י
 חֲפֵץ וּכְתוּב יֵשֶׁר דְּבָרֵי אֱמֶת: דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדִרְכֹּת
 וּכְמִשְׁמָרוֹת נְטוּעִים בְּעַלֵּי אֲסֻפּוֹת נִתְּנוּ מִרְעָה אֶחָד: וַיִּתֵּר
 מִהֶמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין לָךְ וְלֹהֵג
 הַרְבֵּה יִגְעַת בָּשׂוֹר: סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְאֵ
 וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי־זֶה פֶלֶאֱהָדָם: כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה
 הָאֱלֹהִים יִבֹּא בְּמִשְׁפָּט עַל־כָּל־נַעֲלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע:

סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְאֵ וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי־זֶה
 פֶּלֶאֱהָדָם:

v. 6. יריתק קרי v. 13. ס' רבתא

סכום פסוקי קהלת מאתיים ועשרים ושנים, וסימן כבר. וחצין מה שחיה
 כבר נקרא שמו (10, 6): וסדריו ארבעה, וסימן אבא:

17 בִּבְקָר יֹאכְלוּ: אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמִלְכָה בֶן-חֹרִים וְשִׁלְיָה
18 בָּעֵת יֹאכְלוּ בְּגִבּוֹרָה וְלֹא בְשָׂתִי: בַּעֲצָלָתִים וַיִּמָּךְ תַּמְקָרָה
19 וּבְשִׁפְלוֹת יָדָיִם יִדְלָק הַבֵּית: לְשֹׁחֹק עֲשִׂים לָחֵם וַיִּין
ב וַיִּשְׂמַח חַיִּים וְהַפְסֵף יַעֲנֶה אֶת-הַכֹּל: גַּם בַּמִּזְעָה מִלֶּךָ
אֶל-תִּקְלָל וּבְחֻדְרֵי מִשְׁכְּבָהּ אֶל-תִּקְלָל עֲשִׂיר כִּי עוֹף
הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךָ אֶת-הַקּוֹל וּבַעַל הַפְּנִפִּים יַגִּיד דְּבָר:

יא 11

א שְׁלַח לַחֲמָה עַל-פְּנֵי הַמַּיִם כִּי-כָרֵב הַיָּמִים תִּמְצָאנָה: תֵּן
2 חֶלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לְשִׁמוֹנָה כִּי לֹא תִדַּע מִה-יִהְיֶה רָעָה
3 עַל-הָאָרֶץ: אִם-יִמְלֹאוּ הָעָבִים גֶּשֶׁם עַל-הָאָרֶץ יִרְיוּ וְאִם-
יִפּוֹל עֵץ בְּדָרוֹם וְאִם-בַּצָּפוֹן מָקוֹם שִׁפּוֹל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה:
4 שִׁמְרֵם רוּחַ לֹא יִזְרַע וְרֹאֵה בַּעֲבִים לֹא יִקְצֹר: כִּי אֲשֶׁר אֵינְךָ
ה יוֹדֵעַ מִה-תֵּדָרֶה הָרוּחַ פַּעֲצָמִים בְּבֶטֶן הַמִּלֵּאָה פָּכָה לֹא תִדַּע
6 אֶת-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת-הַכֹּל: בִּבְקָר זָרַע
אֶת-זֶרְעֶךָ וְלָעָרֵב אֶל-תַּפְּחַת יָדְךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אִי זֶה וּכְשׁוֹ
7 הַזֶּה אוֹ-זֶה וְאִם-שְׁנֵיהֶם כָּאֶחָד טוֹבִים: וּמִתּוֹק הָאֹר וְטוֹב
8 לַעֲיִנִּים לְרֹאוֹת אֶת-הַשָּׁמַשׁ: כִּי אִם-שְׁנַיִם תִּרְבֶּה יִהְיֶה
הָאָדָם בְּכֻלָּם וַיִּשְׂמַח וַיִּזְכֹּר אֶת-יָמָיו תַּחֲשֵׁךְ כִּי-תִרְבֶּה יִהְיֶה
9 כָּל-שִׁבְאָה הַכֹּל: ס שְׂמַח בַּתּוֹר בִּילְדוּתָהּ וּיִסְבֶּךָ לִבָּהּ
בִּיָּמֶי בַּחֲוֹרֹתֶיהָ וְהִלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבָּהּ וּבִמְרֹאֵי עֵינֶיהָ וְדָע
י כִּי עַל-כָּל-אֵלֶּה יִבִּיאָה הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט: וְהִסֵּר פָּעַם
מִלִּבָּהּ וְהִעֲבִיר רָעָה מִבִּשְׂרָהּ כִּי-תִילְדוֹת וְהַשְׁתָּרוֹת הַכֹּל:

יב 12

א וְזָכַר אֶת-בִּזְרָאָהּ בִּיָּמֶי בַּחֲוֹרֹתֶיהָ עַד אֲשֶׁר לֹא-יִבְאֵה יָמֶי
2 הָרָעָה וְהַנִּיעֵה שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין-לִי בָהֶם חֶפֶץ: עַד
אֲשֶׁר לֹא-תַחֲשֵׁךְ הַשָּׁמַשׁ וְהָאֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ
3 הָעָבִים אַחֵר הַגֶּשֶׁם: בַּיּוֹם שִׁיזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבֵּית וְהַתַּעֲוָה
אֲנָשִׁי תַחֲתִיל וּבִטְלֹה הַשְׁתָּנוֹת כִּי מַעֲטוֹ וְחִשְׁכוֹ הָרֹאוֹת
4 בְּאַרְבּוֹת: וְסִבְרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוֹק בַּשָּׁפֶל קוֹל הַשְׁתָּנָה וּקְוֹם

v. 9. ובמראה קרי

v. 6. קמץ בפשטא

v. 20. יתיר ה'

ibid. קמץ בזקת

וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַיַּחֲמֹתוּ בַּעֲרָה בּוֹ: ס 13
הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יָדְעֵי הָעֵתִים כִּי־כֵן דָּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָל־
יָדְעֵי דָת וְדִין: וַהֲקָרַב אֵלָיו בַּרְשָׁנָא שְׁתַּר אֲדַמְתָּא תַרְשִׁישׁ 14
מֶרֶס מֶרֶסָנָא מְמוּכָן שְׂבַעַת שָׁרֵי פָרַס וּמְדִי רָאִי פָנֵי הַמֶּלֶךְ
הַיֹּשְׁבִים רָאשֵׁנָה בַּמְּלָכוֹת: כִּדָּת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמְּלָכָה וּשְׁתִּי טו
עַל־ אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מֵאֲמַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ בִּיד
הַסְּרִיסִים: ס 16
וַיֹּאמֶר מִזְּמָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא
עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֲוֹתָהּ וּשְׁתִּי הַמְּלָכָה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים
וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרֶשׁ: כִּי־ 17
יֵצֵא דְבַר־הַמְּלָכָה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְּזוֹת בַּעֲלֵיהֶן בְּעִינֵיהֶן
בְּאֶמְרֵם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ אָמַר לָהּ בִּיא אֶת־וּשְׁתִּי הַמְּלָכָה
לִפְנֵי וְלֹא־בָאָה: וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאֱמַרְנָה שָׂרוֹת פָּרַס־וּמְדִי 18
אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמְּלָכָה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדִי בְּדִין
וְקִצְף: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מְלָכוֹת מִלִּפְנֵי וַיִּכְתֹּב 19
בְּדָתִי פָרַס־וּמְדִי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא־תִבֹּא וּשְׁתִּי לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לָרַעוּתָהּ הַשּׁוֹבָה
מִמֶּנָּה: וְנִשְׁמַע פְּתָגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי 20
רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדֹּל וְעַד־
קָטָן: וַיִּיטֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ 21
בְּדָבָר מְמוּכָן: וַיִּשְׁלַח סָפְרִים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־ 22
מְדִינָה וּמְדִינָה בְּכַתְּבָהּ וְאֶל־עַם וְעַם בְּלָשׁוֹנוֹ לְהַיּוֹת כָּל־
אִישׁ שָׂרָר בְּבֵיתוֹ וּמַדְבַּר בְּלָשׁוֹן עַמּוֹ: ס

ב 2

אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּשְׁנָה חֲמֵת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ זָכַר־
אֶת־וּשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה וְאֵת אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיהָ: וַיֹּאמְרוּ 2
נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו וּבִקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת
מִרְאָה: וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינֹת מַלְכוּתוֹ וַיִּקְבְּצוּ 3
אֶת־כָּל־נַעֲרָה כְּתוּלָה טוֹבַת מִרְאָה אֶל־שׂוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל־
בֵּית הַנָּשִׁים אֶל־יַד הַגָּא סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנִתְּזוּ
תַּמְרוּקֵיהֶן: וַהֲנַעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטֹב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ תַּחַת 4

Esther. אסתר

א 1

א ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המלך מלכו ועד-
 ב כוש שבע ועשרים ומאה מדינה: בימים ההם כשבת
 ג המלך אחשורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה:
 ד בשנת שלוש למלכו עשה משתה לכל־שריו ועבדיו חיל
 ה פרס ומדי הפרתמים ושרי המדינות לפנני: בהראתו את-
 ו עשר כבוד מלכותו ואת־יקר תפארת גדולתו ימים רבים
 ז שמונים ומאת יום: ובמלואת ימי האלה עשה המלך
 ח לכל־העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד־קטן
 ט משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך: חור ופרס
 י ותכלת אחיו בחבל־כויץ וארגמן על־גילי כסף ועמיד
 יא שש משות: זהב וכסף על רצפת בהט־ושש ודר וסחרת:
 יב והשקות בכלי זהב וכלים מפלים שונים ויין מלכות רב
 יג פיד המלך: והשתיה כדת אין אגס כ־יין: וסד המלך על
 יד כל־רב ביתו לעשות פרצון איש־ואיש: ס גם ושתי
 טז המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות אשר למלך
 יז אחשורוש: ביום השביעי כטוב לב־המלך ביין אמר
 יח למהומן בזהא חרבנא בגתא ואבגתא ותר וכרפס שבעת
 יט הסריסים המשרתים את־פני המלך אחשורוש: להביא
 כ את־ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להראות
 כא העמים והשרים את־יפיה כי־טובת מראה היא: ותמאן
 כב המלכה ושתי לבוא בדבר המלך אשר פיד הסריסים

לְמַדִּינוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מַשָּׂאת פֶּיַד הַמֶּלֶךְ: וּבַהֲקַבֵּץ בְּתוֹלוֹת 19
 שְׁנֵיּוֹת וּמֶרְדֵּכִי יָשָׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: אֵין אֶסְתֵּר מִגִּדַּת כ
 מוֹלֶדֶתָהּ וְאֶת־עַמָּהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מֶרְדֵּכִי וְאֶת־מֵאֲמַר
 מֶרְדֵּכִי אֶסְתֵּר עָשָׂה כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנַת אֶתּוֹ: ס
 בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶרְדֵּכִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ קִצֵּץ בְּגִתּוֹ וַחֲרָשׁ 21
 שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמָרֵי הַסֵּף וַיִּבְקָשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ
 אַחֲשֹׁרֶשׁ: וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמֶרְדֵּכִי וַיֵּגֵד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה 22
 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מֶרְדֵּכִי: וַיִּבְקָשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא 23
 וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לַפָּנִי
 הַמֶּלֶךְ: ס

3 ג

אֲחֵר: הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדֹּל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ אֶת־הַמֶּן בֶּן־א
 הַמִּדְּתָא הַגָּאֲנִי וַיִּנָּשְׂאֵהוּ וַיִּשָּׁם אֶת־כֶּסְאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים
 אֲשֶׁר אֶתּוֹ: וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ פְּרָעִים 2
 וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי־כֵן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמֶרְדֵּכִי לֹא יִכְרַע
 וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ 3
 לְמֶרְדֵּכִי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי כַּאֲמָרָם 4
 אֵלָיו יוֹם יוֹם וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהֵם וַיַּגִּידוּ לְהַמֶּן לַרְאוֹת
 הַיַּעֲמָדוֹ דְּבָרֵי מֶרְדֵּכִי כִי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הָיָא יְהוּדִי: וַיֵּרָא ה
 הַמֶּן כִּי־אֵין מֶרְדֵּכִי פֹרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה:
 וַיִּבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם 6
 מֶרְדֵּכִי וַיִּבְקָשׁ הַמֶּן לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־
 מַלְכוּת אַחֲשֹׁרוֹשׁ עִם מֶרְדֵּכִי: בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ 7
 נִיסָן בְּשָׁנָת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא
 הַגּוֹרֵל לַפָּנִי הַמֶּן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֲדָשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר
 הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר: ס וַיֹּאמֶר הַמֶּן לַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ 8
 וַשִּׁנּוּ עִם־אֶחָד מִפְּגָר וּמִפְּרֹל בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מַדִּינוֹת
 מַלְכוּתָךְ וְדַתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל־עַם וְאֶת־דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם
 עוֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שָׂוִה לְהַנִּיחָם: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וַיִּכְתֹּב 9
 לְאַבְדֵם וְעֲשֹׂרָת אֲלָפִים כַּפְּר־כֶּסֶף אֲשָׁקוֹל עַל־יְדֵי עֲשִׂי

ח וַיִּשְׁתִּי וַיִּיטֹב הַדְּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן: ס אִישׁ
 יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה וְשֵׁמוֹ מֶרְדֳּכָי בֶּן יָאִיר בֶּן-שִׁמְעִי
 6 בֶּן-קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: אֲשֶׁר הִגִּילָה מִירוּשָׁלַיִם עִם-הַגָּלָה אֲשֶׁר
 הִגִּילְתָּה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ-יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגִּילָה נְכוּבַדְנֶצַּר מֶלֶךְ
 7 בָּבֶל: וַיְהִי אִמֵּן אֶת-הַנְּדָסָה הַיָּא אֲסֹתָר בַּת-דָּדֹו כִּי אֵין לָהּ
 אָב וְאִם וְהַנַּעֲרָה יִפְתָּה-אֵל וְטוֹבָת מַרְאֶה וּבְמוֹת אֲבוֹתָהּ
 8 וְאִמָּהּ לָקַחְתָּ מֶרְדֳּכָי לֹו לְבַת: וַיְהִי כִּהְשָׁמַע דְּבַר-הַמֶּלֶךְ
 וַדָּחֹו וּבִהְקַבֵּץ נַעֲרוֹת רַבּוֹת אֶל-שׁוֹשָׁן הַבִּירָה אֶל-יָד הַגִּי
 וּתְלַקַּח אֲסֹתָר אֶל-בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל-יָד הַגִּי שְׁמֵר הַנָּשִׁים:
 9 וַיִּיטֹב הַנַּעֲרָה בְּעֵינָיו וַתֵּשֶׂא חֹסֶד לִפְנֵיו וַיְבַהֵל אֶת-
 תַּמְרוּקִיָּה וְאֶת-מְנוּחָלָה לָתֵת לָהּ וְאֵת שְׁבַע הַנַּעֲרוֹת הָרֵאשִׁיּוֹת
 לָתֵת-לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנֶנָּה וְאֶת-נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית
 י הַנָּשִׁים: לֹא-הִגִּידָה אֲסֹתָר אֶת-עֲמָתָהּ וְאֶת-מוֹלֶדְתָּהּ כִּי
 11 מֶרְדֳּכָי צִוָּתָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא-תִצְדִּי: וּבְכָל-יוֹם וַיּוֹם מֶרְדֳּכָי
 מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצָר בֵּית-הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת-שְׁלוֹם אֲסֹתָר
 12 וּמִה-יַּעֲשֶׂה בָּהּ: וּבִהְצִיעַ הָרַ נַעֲרָה וְנַעֲרָה לְבֹוא אֶל-
 הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ מִקֵּץ הַיּוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר
 חֹדֶשׁ כִּי בֶן יָמָיו מְרוּקִיָּהן שָׁשָׂה חֳדָשִׁים בְּשִׁמּוֹן הַמֶּלֶךְ
 13 וְשָׁשָׂה חֳדָשִׁים בְּכַשְׁמִים וּבִתְמִרוּקִי הַנָּשִׁים: וּבִזְזָה הַנַּעֲרָה
 בָּאָה אֶל-הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל-אֲשֶׁר תֹּאמַר וַיִּנָּתֶן לָהּ לְבֹוא עִמָּתָהּ
 14 מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד-בֵּית הַמֶּלֶךְ: בַּעֲרֹב הָיָה בָּאָה וּבַבֹּקֶר
 הָיָה שׁוֹבָה אֶל-בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֶל-יָד שְׁעֵשְׁגָז סָרִיס הַמֶּלֶךְ
 שְׁמֵר הַפִּילֹגֶשִׁים לֹא-תָבֹוא עוֹל אֶל-הַמֶּלֶךְ כִּי אִם-חֹפֶץ בָּהּ
 טו הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם: וּבִהְצִיעַ תַּר-אֲסֹתָר בַּת-אַבִּיתָּהּ דָּד
 מֶרְדֳּכָי אֲשֶׁר לָקַח-לֹו לְבַת לְבֹוא אֶל-הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דְּבָר
 כִּי אִם אֶת-אֲשֶׁר יֹאמַר הַגִּי סָרִיס-הַמֶּלֶךְ שְׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי
 16 אֲסֹתָר נְשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָל-רְאִיָּה: וּתְלַקַּח אֲסֹתָר אֶל-
 הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אֶל-בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׁירִי הוּא-
 17 חֹדֶשׁ טֵבֶת בְּשָׁנַת-שִׁבְעַ לְמַלְכוּתוֹ: וַיֹּאֲהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת-אֲסֹתָר
 מִכָּל-הַנָּשִׁים וַתֵּשֶׂא-חֵן וַחֲסֶד לִפְנָיו מִכָּל-הַבָּתוּלוֹת וַיִּשֶׂם
 18 בָּתֶּר-מַלְכוּת בְּרֵאשִׁתָּה וַיְמַלִּיכָהּ תַּחַת וַשְׁתִּי: וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
 מִשְׁתָּה גָדוֹל לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֵת מִשְׁתָּה אֲסֹתָר וְהַנְּחִיחָה

אֶת-אַסְתֵּר וְלַהֲנִיד לָהּ וּלְצִנּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ
 לְהַתְחַנֵּן-לָּוּ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל-עַמָּהּ: וַיָּבֹאוּ הַתָּדָה וַיַּגִּידוּ
 לְאַסְתֵּר אֵת דְּבָרֵי מֶרְדֳּכָי: וַתֹּאמֶר אַסְתֵּר לְהַתָּדָה וּתְצַוֶּהוּ י
 אֶל-מֶרְדֳּכָי: כָּל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יִדְעוּם י
 אֲשֶׁר כָּל-אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר-יָבֹוא אֶל-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַחֲצֵר
 הַסְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא-יִקְרָא אֶתָּה דָּתוֹ לְהַמִּית לְבָד מֵאֲשֶׁר
 יוֹשִׁיט-לָּו הַמֶּלֶךְ אֶת-שַׂרְבִּיט הַזֶּהב וְחָיָה וְאִנִּי לֹא נִקְרָאתִי
 לָבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יָוִם: וַיַּגִּידוּ לְמֶרְדֳּכָי אֵת דְּבָרֵי
 אַסְתֵּר: וַיֹּאמֶר מֶרְדֳּכָי לְהָשִׁיב אֶל-אַסְתֵּר אֶל-תְּדַמִּי בְּנִפְשָׁךְ
 לְהַמְלִיט בֵּית-הַמֶּלֶךְ מִכָּל-הַיְּהוּדִים: כִּי אִם-הִחָרַשׁ תַּחֲרִישִׁי
 בָּעֵת הַזֹּאת רִיחַ וְהִצָּלָה יַעֲמֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אֲחֵר
 וְאַתָּה וּבֵית-אָבִיךָ תִּאבְדּוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם-לָעֵת כְּזֹאת תִּהְיֶה
 לְמַלְכוּת: וַתֹּאמֶר אַסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל-מֶרְדֳּכָי: לָךְ כָּנוּס אֶת-^{טו}
 כָּל-הַיְּהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל-תֹּאכְלוּ
 וְאֶל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשַׁת יָמִים לְיָלָה וַיּוֹם גַּם-אֲנִי וְנַעֲרָתִי אֲצֻם
 כֵּן וּבֵלֵן אָבֹוא אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא-כֹדֶת וְכֹאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי
 אֲבִדְתִּי: וַיַּעֲבֹר מֶרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוְתָהּ עָלָיו אַסְתֵּר: ^{יז}

ה 5

וַיְהִי י בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אַסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצֵר *
 בֵּית-הַמֶּלֶךְ הַסְּנִימִית נִכַּח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל-
 כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נִכַּח פֶּתַח הַבַּיִת: וַיְהִי ^ב
 כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת-אַסְתֵּר הַמִּלְכָּה עֹמֶדֶת בַּחֲצֵר נִשְׁאָה חֵן
 בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת-שַׂרְבִּיט הַזֶּהב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
 וַתִּקְרַב אַסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשַּׂרְבִּיט: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ ^ג
 מַה-לָּךְ אַסְתֵּר הַמִּלְכָּה וּמַה-בִּקְשָׁתְךָ עַד-חֲצִי הַמַּלְכוּת
 וַיִּנָּתֶן לָּהּ: וַתֹּאמֶר אַסְתֵּר אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבֹוא הַמֶּלֶךְ ^ד
 וְהָמֵן הַיּוֹם אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי לָּו: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ ^ה
 מִהֲרֵה אֶת-הָמֵן לַעֲשׂוֹת אֶת-דְּבַר אַסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֵן
 אֶל-הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר-עָשְׂתָה אַסְתֵּר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר ^ו
 בְּמִשְׁתָּה הַיּוֹם מַה-שָּׂאלְתְּךָ וַיִּנָּתֶן לָּהּ וּמַה-בִּקְשָׁתְךָ עַד-חֲצִי

הַמֶּלֶכָה לְהָבִיא אֶל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ
 מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהֵמָן בֶּן־הַמְּדֵתָא הָאֲנָנִי צָרַר הַיְּהוּדִים:
 11 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵמָן הִפְסֹף נָתַן לְךָ וְהָעַם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב
 12 בְּעֵינָיָה: וַיִּקְרָא אֶם סָפְרֵי הַמֶּלֶךְ בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשְּׁלוֹשָׁה
 עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּפְתַּח כָּכֹל־אֲשֶׁר־צִוְּהָ הֵמָן אֶל־אַחַשְׁדֶּרְפָּנִי
 הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפְּחֹת אֲשֶׁר ׀ עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עָם
 וְעַם מְדִינָה וּמְדִינָה כְּתָבָהּ וְעַם וְעַם כָּל־שׁוֹנֵי בָשָׂם הַמֶּלֶךְ
 13 אַחֲשֹׁרֶשׁ נִכְתָּב וְנִחָתָם בַּטַּבַּעַת הַמֶּלֶךְ: וְנִשְׁלַחֻם סָפְרִים
 בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֹּם וּלְאַבֵּד
 אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים מִנְּעָר וְעַד־זָקֵן טָף וְנָשִׁים בָּנוֹם אֶחָד
 בַּשְּׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר וַיִּשְׁלָלֻם
 14 לְכוּז: פִּתְשָׁנוּ הַכְּתָב לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גִלּוּי
 טו לְכָל־הָעַמִּים לְהָיוֹת עֲתִידִים לְיוֹם הַהוּא: הָרָצִים יֵצְאוּ
 דְחוּפִים בְּדֹבַר הַמֶּלֶךְ וְהָדָת נִתְּנָה בַּשּׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ
 וְהֵמָן וְשָׂכְרֵי לְשָׁתוֹת וְהַעִיר שׁוֹשֵׁן נְבוּכָדָה: ס

4 7

א וּמִרְדֵּכִי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נֶעֱשָׂה וַיִּקְרַע מִרְדֵּכִי אֶת־בְּגָדָיו
 וַיִּלְבָּשׁ שָׂק וְאַפֶּר וַיֵּצֵא בַּחֲזוֹף הָעִיר וַיִּזְעַק וַעֲקָה גְדוּלָּה
 2 וּמָרָה: וַיָּבֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבֹא אֶל־שַׁעַר
 3 הַמֶּלֶךְ בְּלִבּוֹשׁ שָׂק: וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר־
 הַמֶּלֶךְ וַדָּתוֹ מִנֵּי־עַם אֲבָל גְּדוּלָּה לַיְּהוּדִים וְצוּם וּבְכִי וּמִסְפַּד
 4 שָׂק וְאַפֶּר וַיָּצַע לָרִבִּים: וַתָּבוֹאֲנָה נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ
 וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתַּחֲלֹתֵל הַמֶּלֶכָה מֵאֵד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ
 ה אֶת־מִרְדֵּכִי וּלְהַסִּיר שָׂקוֹ מֵעָלָיו וּלְאָ קִבֵּל: וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר
 לְהַתָּךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הָעֲמִיד לִפְנֵיהָ וַתִּצְוֶהוּ עַל־
 6 מִרְדֵּכִי לָדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה: וַיֵּצֵא הַתָּךְ אֶל־מִרְדֵּכִי
 7 אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ: וַיַּגִּד־לּוֹ מִרְדֵּכִי
 אֶת־כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת ׀ פִּרְשַׁת הַפֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הֵמָן
 8 לְשָׁקוֹל עַל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִים לְאַבְדָּם: וְאֵת־פִּתְשָׁנוּ
 כְּתָב־הַדָּת אֲשֶׁר־נָתַן בַּשּׁוֹשֵׁן לְהַשְׁמִידֵם נָתַן לוֹ לְהִרְאוֹת

8 הַמֶּלֶךְ אֵישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: וַיָּבִיאוּ לְבוֹשׁ מַלְכוּת
 אֲשֶׁר לְבִשְׁבוּ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר
 9 נָתַן כְּתֹר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: וַנִּתָּן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל־יַד־
 אִישׁ מִשָּׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתָמִים וְהַלְבֹּשׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר
 הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וְהַרְפִּיבֵהוּ עַל־הַסּוּס בְּרִחוּב הָעִיר
 וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵמָּן מֹהֵר קַח אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס־
 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֶׂה־כֵן לְמַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
 11 הַמֶּלֶךְ אַל־תִּפְסַל דְּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּקַּח הֵמָּן אֶת־
 הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיִּלְבֹּשׂ אֶת־מַרְדֳּכָי וַיַּרְפִּיבֵהוּ בְּרִחוּב
 הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ
 12 בִּיקְרוֹ: וַיָּשֶׁב מַרְדֳּכָי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהֵמָּן נִדְחָף אֶל־בֵּיתוֹ
 13 אָבֵל וַחֲפֹזֵי רֹאשׁ: וַיִּסְפֹּר הֵמָּן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֲהָבָיו
 אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע
 הַיְּהוּדִים מַרְדֳּכָי אֲשֶׁר תְּחַלְלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא־תֻכַּל לוֹ כִּי־
 14 נָפֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו: עוֹדִם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ
 וַיִּבְהֻלוּ לָהֵבִיא אֶת־הֵמָּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

7

וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהֵמָּן לַשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: וַיֹּאמֶר
 2 הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בַּמִּשְׁתָּה הַזֶּה מִה־שָּׂאֲלָתָךְ
 אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתִּנָּתֶן לָךְ וּמִה־בִּקְשָׁתָךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת
 3 וַתַּעַשׂ: וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אִם־מִצְאָתִי חָן בְּעֵינֶיךָ
 הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי בְּשָׂאֲלָתִי וְעַמִּי
 4 בִּבְקִשְׁתִּי: כִּי נִמְכָּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד
 וְאֵלֶּי לְעִבְדִּים וּלְשִׁפְחוֹת נִמְכָּרְנוּ הַחֲרָשְׁתִּי כִּי אֵין הָצָר
 5 שׁוּה בְּנֹזֶק הַמֶּלֶךְ: ׀ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ וַיֹּאמֶר
 לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאִי־זֶה הוּא אֲשֶׁר־מָלְאוּ לְבוֹ
 6 לְעִשּׂוֹת כֵּן: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הֵמָּן הָרַע הַזֶּה
 7 וְהֵמָּן נִכְבָּעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: וְהַמֶּלֶךְ גַּם בִּתְחִמָּתוֹ
 מִמִּשְׁתֵּה הַזֶּה אֶל־גִּנַּת הַבֵּיתוֹ וְהֵמָּן עֶמֶד לִבְקֹשׁ עַל־נַפְשׁוֹ

7 המלכות ותעש: ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי:
 8 אם-מצאתי חן בעיני המלך ואם-על-המלך טוב לתת
 את-שאלתי ולעשות את-בקשתי יבוא המלך והמן אל-
 המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך:
 9 ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות המן את-
 מרדכי בשער המלך ולא-קם ולא-זע ממנו וימלא המן
 י על-מרדכי חמה: ויתאפק המן ויבוא אל-ביתו וישלח
 11 ויבא את-אהביו ואת-זרש אשתו: ויספר להם המן את-
 כבוד עשרו ורב בגו ואת כל-אשר גדלו המלך ואת אשר
 12 נשאו על-השמים ועבדי המלך: ויאמר המן אף לא-
 הביאה אסתר המלכה עם-המלך אל-המשתה אשר-
 עשתה כי אם-אותי וגם-למחר אני קרוא-לה עם-המלך:
 13 וכל-זה איננו שנה לי בכל-עת אשר אני ראה את-מרדכי
 14 היהודי יושב בשער המלך: ותאמר לו זרש אשתו וכל-
 אהביו יעשו עץ גבה חמשים אמה ובבקר יאמר למלך
 ויתלו את-מרדכי עליו ובא עם-המלך אל-המשתה שמח
 וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ: ס

6

1 בפילה הווא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את-ספר
 2 הזכרונות דברי הימים ויהיו נקראים לפני המלך: וימצא
 כתוב אשר הניד מרדכי על-בגתא ותרש שני סריסי
 המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשוורוש:
 3 ויאמר המלך מה-נעשה יקר וגדולה למרדכי על-זה
 4 ויאמרו נערי המלך משרתיו לא-נעשה עמו דבר: ויאמר
 המלך מי בחצר והמן בא לחצר בית-המלך התיצונה
 לאמר למלך לתלות את-מרדכי על-העץ אשר-הכין לו:
 5 ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר
 6 המלך יבוא: ויבוא המן ויאמר לו המלך מה-לעשות
 באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר המן בלבד למי
 7 יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני: ויאמר המן אל-

ב' וַיִּפְתָּח בְּכָל-אֲשֶׁר-צִוָּה מֶרְדֳּכָי אֶל-הַיְּהוּדִים וְאֶל-
 הָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים וְהַפָּחוּת וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת וְאֲשֶׁר מִתְּהוֹ וְעַד-
 כּוֹשׁ שָׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָּבָהּ
 וְעַם וְעַם כָּל־שָׁנוֹ וְאֶל-הַיְּהוּדִים כִּכְתָּבָם וְכָל־שׁוֹנָם: וַיִּכְתֹּב י-
 בְשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחֶשְׁתִּירֶשׁ וַיְהִי־לָהֶם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סָפְרִים
 בְּיַד הָרָצִים בְּסוּסִים רַכְבֵּי הָרָכָשׁ הָאֲחַשְׁתָּרְנִים בְּנֵי
 הָרָמָקִים: אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים וְאֲשֶׁר בְּכָל-עִיר וְעִיר 11
 לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל-נֶפֶשׁ לְהַשְׁמִיד וְלִהְרֹג וּלְאַבֹּד אֶת-כָּל-
 חַיִּל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֲתָם טַף וְנָשִׁים וְשָׁלָם לְבוֹז: בְּיוֹם 12
 אֶחָד בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲחֶשְׁתִּירֶשׁ בְּשָׁלוּשֶׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ
 שְׁנִים-עָשָׂר הוּא-חֹדֶשׁ אָדָר: פִּתְשָׁנָן הַכָּתֹב לְהַנָּתֵן הֵת 13
 בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה גָלוּי לְכָל-הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת הַיְּהוּדִים
 עֲתוּדִים לְיוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם: הָרָצִים רַכְבֵּי הָרָכָשׁ 14
 הָאֲחַשְׁתָּרְנִים יֵצְאוּ מִבֵּיתָם וּדְחוּפִים בְּדֹבַר הַמֶּלֶךְ וְהִדָּת
 נִתְּנָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה: ס וּמֶרְדֳּכָי יֵצֵא וְטו
 מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבּוֹשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹזֶר וְעִטָּת זָהָב
 גְּדוּלָּה וְתִכְרִיךְ בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשָׁן צִתְלָה וְשִׁמְחָה:
 לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשׁוֹשָׁן וַיָּקֶר: וּבְכָל-מְדִינָה 16
 וּמְדִינָה וּבְכָל-עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ 17
 מִגִּיעַ שִׁמְחָה וְשׁוֹשָׁן לַיְּהוּדִים מִשְׁתָּה וַיּוֹם טוֹב וּרְבִים
 מִעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיהוּדִים כִּי-נִפְּל פִּתְדֵי-הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם:

ט 9

וּבְשָׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא-חֹדֶשׁ אָדָר בְּשָׁלוּשֶׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ א
 אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בְּיוֹם אֲשֶׁר שִׁבְרוּ
 אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לְשָׁלוֹם בָּהֶם וְנִתְפָּוָה הוּא אֲשֶׁר וְשָׁלָטוֹ
 הַיְּהוּדִים הָמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם: וְקָהִלוּ הַיְּהוּדִים בְּעִרְיָהֶם בְּכָל- 2
 מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲחֶשְׁתִּירֶשׁ לְשָׁלֹחַ יָד בְּמִבְקָשֵׁי רַעְתָם וְאִישׁ
 לְאֶ-עֲמֹד לְפָנֵיהֶם כִּי-נִפְּל פִּתְדָם עַל-כָּל-הָעַמִּים: וְכָל-שָׂרֵי 3
 הַמְּדִינֹת וְהָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים וְהַפָּחוּת וְעֲשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר
 לְמֶלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת-הַיְּהוּדִים כִּי-נִפְּל פִּתְדֵי-מֶרְדֳּכָי עֲלֵיהֶם:

מֵאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה כִּי רָאָה כִּי־כִלְתָּהּ אֲלוֹי הָרָעָה מֵאֵת
 8 הַמֶּלֶךְ: וְהַמֶּלֶךְ שָׁבַּ מִנִּפְתַּת הַבֵּיתָן אֶל־בֵּיתוֹ מִשְׁתָּהּ הַיּוֹן
 וְהָמֶן נָפַל עַל־הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֵסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגֵם
 לִכְבוֹשׁ אֶת־הַמֶּלֶכָה עִמִּי בַּבַּיִת הַדָּבָר יֵצֵא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפָנִי
 9 הָיָן חָפוּ: וַיֹּאמֶר תְּרַבּוּנָה אֶחָד מִן־הַסֵּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 גַּם הִנֵּה־הֵעֵץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הָמֶן לְמַרְדֵּכִי אֲשֶׁר דִּבֶּר־טוֹב עַל־
 הַמֶּלֶךְ עִמָּד בַּבַּיִת הָמֶן גָּבַהּ תַּמָּשִׁים אָמַה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
 י תָּלֶהוּ עָלָיו: וַיָּתְלוּ אֶת־הָמֶן עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הָבִין לְמַרְדֵּכִי
 וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה: ס

ח 8

א בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה אֶת־בַּיִת
 הָמֶן צָרַר תִּיהוּדִיִּים וּמַרְדֵּכִי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־הִגִּידָהּ
 2 אֵסְתֵּר מָה הוּא־לָהּ: וַיֹּסֶר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הָעֵבִיר
 מֵהָמֶן וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדֵּכִי וַתִּשֶּׂם אֵסְתֵּר אֶת־מַרְדֵּכִי עַל־בַּיִת
 3 הָמֶן: ס וַתּוֹסֶף אֵסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפְּל לִפְנֵי
 רַגְלָיו וַתִּתְּכֶן וַתִּתְּחַנֵּן־לּוֹ לְהַעֲבִיר אֶת־דַּרְעַת הָמֶן הָאֲגָנִי וְאֵת
 4 מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל־תִּיהוּדִים: וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר
 ה אֶת שַׁרְבֵט הַזָּהָב וַתִּקֶּם אֵסְתֵּר וַתַּעֲמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר
 אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־מֵאַתָּה הֵן לִפְנָיו וְכִשֵּׁר הַדָּבָר
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו וּכְתֹב לְהָשִׁיב אֶת־הַסְּפָרִים
 מִחֲשַׁבְתֵּי הָמֶן בֶּן־הַמְּדִתָּא הָאֲגָנִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבְדֹּת אֶת־
 6 תִּיהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ: כִּי אֵיכָכָה אוֹכֵל
 וְרֹאֲתִי בָרָעָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא אֶת־עַמִּי וְאֵיכָכָה אוֹכֵל וְרֹאֲתִי
 7 בְּאַבְדֵּן מוֹלָדָתִי: ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר
 הַמֶּלֶכָה וּלְמַרְדֵּכִי תִיהוּדִי הִנֵּה בֵּית־הָמֶן נִתְּתִי לְאַסְתֵּר
 8 וְאֵתוֹ תָּלֶהוּ עַל־הָעֵץ עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח יָדוֹ בִּיהוּדִיִּים: וְאַתָּם
 בְּתַבּוֹ עַל־תִּיהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וַחֲתֹמוּ
 בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי כָתַב אֲשֶׁר־נִכְתָּב בְּשֵׁם־הַמֶּלֶךְ וְנִחַתּוּם
 9 בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב: וַיִּקְרְאוּ סְפָרֵי־הַמֶּלֶךְ בָּעֵת
 הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ סִינָן בְּשָׁלוּשָׁה וְעֶשְׂרִים

18 אֲתָנוּ יוֹם מִשְׁתָּה וּשְׂמִינָה: וְהַיְהוּדִים אֲשֶׁר-בָּשׂוּשָׁן נִקְהְלוּ
 בְּשִׁלּוּשֵׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹת בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר
 19 בּוֹ וַעֲשֶׂה אֲתָנוּ יוֹם מִשְׁתָּה וּשְׂמִינָה: עַל-כֵּן הַיְהוּדִים
 הַפָּרוּזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפָּרוּזוֹת עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה
 עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שְׂמִינָה וּמִשְׁתָּה וַיּוֹם טוֹב וּמִשְׁלַח מְנוֹת
 אִישׁ לְרֵעֵהוּ: וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכָי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח
 20 סְפָרִים אֶל-כָּל-הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
 21 אַחְשֵׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים וְהָרְחוֹקִים: לָקֹץ עֲלֵיהֶם לְהַיּוֹת
 עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה
 22 עָשָׂר בּוֹ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כִּימִים אֲשֶׁר-נָחַו בָּהֶם הַיְהוּדִים
 מֵאֲבִייהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל
 לַיּוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וּשְׂמִינָה וּמִשְׁלַח מְנוֹת
 23 אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוֹת לְאֶבְיָנִים: וְקָבַל הַיְהוּדִים אֵת אֲשֶׁר-
 24 הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר-כָּתַב מֶרְדֳּכָי אֲלֵיהֶם: כִּי הָיָה בֵּן-
 הַמֶּדְתָּא הָאֲנָנִי צָרַר כָּל-הַיְהוּדִים חָשָׁב עַל-הַיְהוּדִים
 לְאֲבָדָם וְהַסֵּל פֹּה הוּא הַנּוֹרָא לְהַטֵּם וּלְאַבְדָם: וּבְכֹאֲתָנָה
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם-הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר-
 חָשָׁב עַל-הַיְהוּדִים עַל-רָאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת-בָּנָיו עַל-הָעֵץ:
 26 עַל-כֵּן קִרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פֹּרִים עַל-שֵׁם הַפֹּה עַל-כֵּן עַל-
 כָּל-דְּבָרֵי הָאֲנָרָה הַזֹּאת וּמִה-רָאוּ עַל-פָּכָה וּמִה הַיָּיִעַ
 27 אֲלֵיהֶם: קִיָּמוּ וְקָבַל הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל-זִרְעָם וְעַל
 כָּל-הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲזוֹר לְהַיּוֹת עָשִׂים אֶת-שְׁנֵי הַיָּמִים
 28 הָאֵלֶּה בְּכֹתֶבָם וּבְזִמְנָם בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה
 נִזְכָּרִים וְנֶעֱשִׂים בְּכָל-דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָהּ וּמִשְׁפָּחָהּ מְדִינָה
 וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְמִי הַפֹּרִים הָאֵלֶּה לֹא יִעָבְרוּ מִתּוֹךְ
 29 הַיְהוּדִים וְזָכְרָם לֹא-יִסּוּף מִזִּרְעָם: וְהַכָּתֹב אֶסְתֵּר
 הַמִּלְכָּה בַת-אַבְיָחַיִל וּמֶרְדֳּכָי הַיְהוּדִי אֶת-כָּל-תִּקְוָה לְקוֹץ
 אֶת אֲנָרָה הַפָּרִים הַזֹּאת הַשְׁנִית: וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל-כָּל-
 31 הַיְהוּדִים אֶל-שֹׁכֵעַ וְעֹשִׂים וּמֵאֵה מְדִינָה מְלָכוֹת אַחְשֵׁרוּשׁ
 דְּבָרֵי שָׁלוֹם וָאֱמֶת: לָקֹץ אֶת-יְמֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם

וְאֵת	פָּרִשְׁנֶהָ	
וְאֵת	דִּלְפֹּן	
וְאֵת	אֶסְתָּה :	8
וְאֵת	פִּזְרֶהָ	
וְאֵת	אֶדְלָהָ	
וְאֵת	אֶרִידָתָה :	9
וְאֵת	פֶּרֶם שֹׁמֶרֶץ	
וְאֵת	אֶרִיסִי	
וְאֵת	אֶרִידִי	
וְאֵת	וְיִתָּה :	1

בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיוּ הַיְּהוּדִים הָרָגוּ וּבִבְזוּת לֹא שָׁלְחוּ
 11 אֶת־יָדָם׃ בְּיָוֵם הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַתְּרוּגִים בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה
 12 לְסִנֵּי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתָּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוֹשָׁן
 הַבִּירָה הָרָגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבְדוּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאַתְּ עֲשִׂית
 בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ בְּשָׂאֹר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מִתָּעֵשׂוּ וּמִתָּשְׁאֲלֹתָ
 13 וַיִּפְתָּן לָהּ וּמִתָּבַקְשָׁתָהּ עוֹד וְתַעֲשֶׂה׃ וְתֹאמַר אֶסְתֵּר אִם־עַל־
 הַמֶּלֶךְ טוֹב וַיִּפְתָּן גַּם־מִחֹר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן לַעֲשׂוֹת
 14 בְּדַת הַיּוֹם וְאַתְּ עֲשִׂית בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ וַתֵּלֶךְ עַל־הָעֵץ׃ וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְהַעֲשׂוֹת כֹּן וַתִּפְתָּן דָּת בְּשׁוֹשָׁן וְאַתְּ עֲשִׂית בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ
 טוֹתָלֹה׃ וַיִּקְרָאֵלֶּה הַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה
 עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיִּתְּרֻהוּ בְּשׁוֹשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבִבְזוּת
 16 לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ וּשְׂאֹר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
 נִקְרָאֵלֶּה וַעֲמִיד עַל־נַפְשָׁם וְלוֹחַ מֵאִיבֵיהֶם וְהָרֹג בְּשִׁנְאֵיהֶם
 17 חֲמִשָּׁה וּשְׁבָעִים אֶלֶף וּבִבְזוּת לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ בְּיוֹם־
 שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְנוֹת פֶּאֶרְבָּעָה עָשָׂר כֹּן וַעֲשִׂית

v. 6. בראש הדף. v. 7. ת' זעירא. v. 9. ש' זעירא. ibid. ו' אריכא.
ibid. ז' זעירא. v. 15. יחיר ו'.

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[A. = Cant. & Ruth liber msc. membr. editoris proprius. B. = Cod. Be-rolinensis. C. 1. 2. 3. 4. = Cod. Curtisianus primus, secundus, tertius, quartus. E. 1. 2. 3. = Cod. Erfurtensis prim. sec. tert. F. = Francofurten-
sis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. L. 1. 2. 3. = Lipsiensis prim. secund. tert. P. = Petropoli-
tanus ai. 1010. S. = Sappiri Parisiensis.]

Canticum.

- 1, 1 שִׁיר Schin majusculum, quod initium libri indicat sicut Alef
vocis אָדָם 1 Chron. 1., Beth vocis בְּרֵאשִׁית Gen. 1.
- 1, 4 מִשְׁכָּנִי אַחֲרֶיךָ E. 1. interpungit מִשְׁכָּנִי אַחֲרֶיךָ (*Mercha*
Tifcha).
- 1, 5 וְנִאֲוָה Alef quiescit, teste Masora: לִית וְלֹא מִפִּיק אֶלֶף. Aliter
נִאֲוָה Ps. 93, 5 (vide ad h. l.).
- 1, 7 שְׁאֵהֲבָה cum Paschta et syllaba prima extra ordinem cum
Mehuppach quemadmodum שְׁהִמְלֵךְ 1, 12. שְׁהִבִּיאֲתוּ 3, 4.
שְׁהִנְחָלִים Koh. 1, 7. שְׁהִימִים ibid. 7, 10. Cf. Norzi.
- 1, 8 צִאֲלֶךָ sine Gaja. Vide *Metheg-Setzung* §. 39.
- Ibid. בְּעֶקְבִי Kuf dagessatum in edd. veteribus, adstipulantibus
A. F. H. L. 2. S. Idem praecipit Jekuthiel Punctator in *En*
hakore ad Gen. 49, 7: כָּל עֶקְבִי עֶקְבוֹת עֶקְבוֹתֶיךָ הָקִיף דְּגוּשָׁה: בְּכוֹלָם.
Vide etiam Ps. 77, 20 et *Michlol* 3^b. 166.
- Ibid. עַל-מִשְׁכָּנֹת Brixien-
sis: עַל מִשְׁכָּנֹת.
- 1, 9 לִסְסָתִי sine Vav, teste Masora לִית וְחֹסֵר et *Michlol* 154. Etiam
in P. Masora magna ad 2 Sam. 15, 1 sic se habet: ב' חֹסְרִין ו'ר'.
בְּלִישָׁן מִרְכָּבָה, וְסָסִים וְחֻמְשִׁים, לִסְסָתִי בִּרְכָבִי. Ita Midrasch
quoque ad h. l. et Mechilta ad Ex. 14, 28 legerunt.
- 1, 10 בְּתֹרִים sine Vav in Brixienti, adstipulantibus B. 1. F. H. L.
2. 3. P. ubi additur nota masoretica לִית וְחֹסֵר, quacum Mas.
parva ms. consentit.

כַּאֲשֶׁר קָיָם עֲלֵיהֶם מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר
 32 קִיָּמָה עַל-נַפְשָׁם וְעַל-זֶרְעָם דְּבָרֵי הַצּוּמֹת וְזַעֲקָתָם: וּמֵאִמֵּר
 אֲסִתֵּר קָיָם דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר: ס

י 10

2 וַיֵּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁרֶשׁ מֵס עַל-הָאָרֶץ וְאֵי תַיִם: וְכָל-
 מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וּפִרְשֵׁת גִּדְּלֹת מֶרְדֵּכִי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ
 הַמֶּלֶךְ הִלּוּאֵיהֶם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכִּי
 3 מְדֵי וּפָרַס: כִּי מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לְמַלְכָּה אֶחָשֶׁרֶשׁ
 וְגִדּוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוֹנִי לִרְב אֶתִּיו דָּרַשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדָבַר
 שָׁלוֹם לְכָל-זֶרְעוֹ:

v. 1. אחשנרש קרי

חוק

סכום פסוקי מגלת אסתר מאה וששים ושבעה, וסמן פנוא"ל. וחצין ותען
 אסתר (7, 5). וחסדרים חמשה, וסמן גב.

סכום הפסוקים של כל חמש המגלות שבע מאות וארבעים וחמשה, וסמן
 משת"ה:

Cantici ad h. l. et ad Ex. 14, 26 hanc scriptionem confirmat. Quamobrem in Mas. parva ad h. l. Cantici et ad Jud. 15, 4. Thren. 5, 18. מלאין ב' pro מלאין ג' scribi oportet, uti in F. ad Jud. 15, 4. מלאין ג' adscriptum est. Dupliciter defectivum שֶׁלֶם in Abenezrae *Zachoth* 26^b errore nititur. Et quod *Michlol* 154 notat, ad alterum שעלים hujus versus spectat.

2, 17 עַל-הָרִי, Aliter A: עַל הָרִי.

3, 1 אֶת שֹׁהֶבֶתָּהּ his cum accentibus in H. itemque in v. 2 et 4. Cf. v. 3.

3, 2 וְאֶסֶן בְּבֶהּ plene cum Vav. Vicissim defective in Ps. 26, 6. Vide infra מַעֲרַבָּאִי חֲלוּפִי.

3, 4 עַד-שִׁמְצָאֲתִי Aliter A: עַד שִׁמְצָאֲתִי.

Ibid. שֶׁהִבִּיאֲתִיו Jod et Alef in Zere praecedentis Beth quiescunt, quemadmodum והִבִּיאֲתִי Num. 14, 31. הִבִּיאֲתִיהָ 2 Reg. 19, 25., auctore Masora, teste *Michlol* 123.

Ibid. חֲדָר segolatum in omnibus libris emendatis, ut praecipiunt Simson Punctator in catalogo Segolatorum et Kimchio in Libro Radicum. Semel in *Michlol* 167^b occurrit חֲדָר cum Zere, sed per errorem, namque textus requirit חֶלֶב.

3, 6 כְּתִימְרוֹת Mem cum Chatef Pathach sicut Jo. 3, 3. Ita in Ven. 1515. 1521. Lombros. atque in E. 2. H. J. P. B. 1. L. 2. 3.

Ibid. לִיָּהּ וּמִלָּא H. habet notam רִיבֹל.

3, 8 אִישׁ חֲרָבָן his cum accentibus in E. 1. 2.

3, 9 אֶפְרָיִם A. versum bipartito dividit per Athnach: עֲשֵׂה-לָּהּ הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה.

3, 11 צִאֲנָה defective absque Jod post Alef in edd. veteribus omnibus cum B. 1. E. 1. 3. H. L. 3. J. qui adnotant לִיָּהּ וְחֶסֶר item Masora parva ms. et *Michlol* 108^b. Sed Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580 sicut A. L. 3. exhibent צִאֲנָה Alef cum Zere. At Kimchi in *Michlol* 109 tuetur scriptionem segolatam, quam libri plerique et ms. et impressi receperunt.

Ibid. וְרִאֲיָנָה Resch cum Chatef Pathach in H. convenienter regulae Ben-Ascheri (vide חֲלוּפִי נָקוּד ad h. l. et Ps. 28, 9). Literae א in A. H. Zere (וְרִאֲיָנָה) subditum est, quod consentit cum *Michlol* 109, sed contrarium est praecepto Ben-Ascheri (in *Dikduke hateamim* §. 55.) et Ben-Bil'ami (in *Taame hamikra*), uterque וְרִאֲיָנָה segolandum esse ait.

Ibid. בֶּעֱטָרָה Beth pathachatum, teste *Michlol* 45.

4, 1 שִׁעְרָךְ Ajin cum Scheba quiescente quemadmodum תִּעְרָךְ

- 1, 13 **הַמֶּלֶךְ** defective, contra 4, 6 ubi plene, teste Masora ad 4, 6 et Ex. 30, 24.
- 1, 14 **הַפֶּסֶחַ** cum *Pasek* post Mehuppach in codd. et edd. veteribus.
- 1, 16 **הַנֶּחֱדָה** cum servo Kadma sicut **הַנֶּחֱדָה** 4, 1.
- Ibid. **מַקְּפָתִים** makkephatum in codd. et edd. veteribus.
- Ibid. **רַעֲנָנָה** Milra, itaque adjectivum; contra Iob. 15, 32 Milel, ubi verbum est.
- 1, 17 **רְחִיטָנִי** Ven. 1525. atque nonnulli codd. exhibent **רְחִיטָנִי** (Resch pathachatum). Ulterius discedit A., qui pluraliter scribit **רְחִיטָנִי**, adsentientibus Targumista aliisque priscis versionibus. At Kimchi in Libro Radicum (etiam in meo cod. ms.) singularem habet. Keri **רְחִיטָנִי** cum He pro Cheth legi jubet.
- 2, 3 **חֲמֻדָּתִי** A. habet **חֲמֻדָּתִי** (Kal pro Piël).
- 2, 4 **וּדְגָלוֹ עָלַי** Tifcha Mercha. Sic accentus se excipiunt in codd. omnibusque edd. veteribus.
- 2, 5 **בְּאִשִּׁישׁוֹת** Beth pathachatum ad fidem codicum in Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580. Cf. 3, 11.
- 2, 7 **עַד** cum Mercha itaque sine Makkef uti et 3, 5. 8, 4 aliisque octo locis, praecipiente Masora ad 8, 4 et Gen. 38, 17.
- 2, 8 **הַנֶּחֱדָה** cum Mercha in codd. et edd. veteribus. Etiam in v. 9 **הַנֶּחֱדָה** cum Kadma habet H., non sequente Makkef.
- 2, 9 **עוֹמֵד** pertinet ad sex plene scribenda, auctore Masora ad h. l. et Ex. 3, 5. In F. ad locum Cantici adnotatur: **פְּלוּגָתָא לְנִהְרָדְעִי** h. e. schola Nehardeensis h. l. **עוֹמֵד** defective scriptum poscit.
- 2, 11 **הַנֶּחֱדָה** Milel utpote **אֲחֵרִי** in Brix. sicut in H. J. In A. E 3. L. 1. scriptum est **וְהַנֶּחֱדָה**, etiam Cod. de Rossi 721 in margine adnotat: **ס"א וְהַנֶּחֱדָה**.
- 2, 13 **וְהַגִּפְתִּים** cum *Pasek* post Mercha, ut ait Masora.
- 2, 14 **הַשְּׂמִיעִינִי** dupliciter plene tum h. l. tum 8, 13 in H. J. P. Sabar. accedente nota **ב' וּמִלֵּאִין**.
- Ibid. **וּמִרְאִיָּה** cum Jod post Zere. Masora impressa adnotat **יִחְרִיר** in F. et L. 2: **לִיִּת וּמִלֵּא**. Cf. Mas. magna ad Nah. 3, 5.
- 2, 15 **אַחֲזֶה** segolatum, teste *Michlol* 93^b.
- Ibid. **שְׂעָלִים שְׂעָלִים** Prius plene scriptum, posterius defective in Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580, adstipulantibus A. E. 1. L. 1. 2. 3. Sabar. atque etiam Cod. Firkowicz No. 110. et Codd. Oxoniensibus No. 1. 2. 9. 12. 2322. In E. 1. addita Masora disertis verbis ait: **ב' בַּפְסוֹק, קְרִמָּא מִלָּא וְיִיר חֲנִינָא חֲסֵר**. Etiam Midrasch

- 5, 4 כן בספרים מוגהים ואספמיים Cod. de Rossi 722 adnotat: עָלִי; in de Rossi 413 adscriptum est: כן בהללי; et in 782: יפה, h. e. sic idque recte; sunt enim codd., quibuscum Brix. Ven. 1515. Thessalonic. Nissel. עָלִי ediderunt. Etiam E. 1. in textu habet עָלִי, quamquam adjecta hac observatione: , ותרגום קטן מדויק יוסף יוסף בון מיכל ודוד תרגום זקן כלם עָלִי. Priscæ quoque versiones reddunt עָלִי. Cf. Norzi.
- 5, 5 נִטְפֵּי מֹר וידי his cum accentibus in edd. veteribus. Aliter A: נִטְפֵּי מֹר.
- 5, 6 נִפְשִׁי יֵצֵאָה A. hosce habet accentus: יֵצֵאָה בדברו בדברו
- Ibid. ולא מצאתיהו בקשתייהו Masora adscribit ליה, item ad מצאתיהו. Falso igitur in A. בקשתי ולא מצאתיו. Cf. חלופי הקריאה.
- 5, 8 אֶם-תִּמְצָאֵהוּ אֶת-דֹּדִי A. E. 1. 2. 3. sic interpungunt: תמצאה את-דודי
- 5, 10 דֹּדִי צַח his cum accentibus in A. E. 1. F.
- 5, 13 לְחִיָּוִי Sic recte Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. Nissel. Lombros. Majus, comprobantibus A. E. 1. 2. J. L. 1. 2. 3.
- 5, 14 עֵשֶׂת Ajin segolatum, teste Kimchio in Libro Radicum.
- 5, 16 מִמֶּתְקִים Thav raphatum et syllaba prima virgulâ Gaja instructa in codd. et edd. veteribus. Vide Neh. 8, 10.
- 6, 2 לְעֶרְבֹת sine Vav post Resch in B. 1. F. L. 2. Sabar. et edd. veteribus, idque recte secundum Masoram ad Ez. 17, 10.
- 6, 5 הַסְּבִי H. adnotat: ס"א הַסְּבִי, E. 2. habet in ipso textu הַסְּבִי, in margine adjiciens ס"א הַסְּבִי. Etiam A. E. 1. F. הַסְּבִי exhibent nulla adnotata lectionis varietate. Eandem lectionem sequitur Abulwalid in *Harikma* 196. Usitatam vero lectionem, quam J. quoque exhibet, Abenezra in *Zachoth* 60 et Kimchi in *Michlol* 145^b testificantur.
- Ibid. מֶרְחָה Mercha ante Tifcha in uno eodemque vocabulo, id quod septies evenit. Vide Ez. 36, 25. Dan. 5, 17. Thr. 4, 9.
- 6, 12 לֹא יָדַעְתִּי נִפְשִׁי שְׂמִתָּנִי E. 2. aliter interpungit: לֹא יָדַעְתִּי נִפְשִׁי שְׂמִתָּנִי. B. 1: לֹא יָדַעְתִּי נִפְשִׁי שְׂמִתָּנִי.
- Ibid. בַּת־נָדִיב makkephatum in A. J. sicut בַּת־נָדִיב 7, 2, congruenter dicto Masorae: ליה ותרתינ כתיבן. In E. 3. Masora sic se habet: עֲמִי נָדִיב ב' מליון, עֲמִי נָדִיב חרא מלה. Id ipsum Raschi, Abenezra et Lombrosus in commentariis suis confirmant. Brixensis cum aliquot codd. עֲמִי נָדִיב tanquam unum vocabulum scribit, quae Orientalium, ut videtur, scriptio est. Cf. Norzi.

- Jer. 47, 6. מַעֲרָךְ Nah. 3, 5. טַעֲמָךְ 1 Sam. 25, 33. atque יַעֲרִי 5, 1.
- 4, 2 הַרְחַצָּה Resch cum Pathach et Cheth cum Scheba quiescente, teste *Michlol* 176^b.
- Ibid. וְשִׁפְלָה Masora adnotat וּבִסְפָּרָא Masora adnotat ב', itaque Lamed sine Dagesch, uti in codd. omnibusque emendatis libris, attestante *Michlol* 179. Cf. ad Gen. 18, 6.
- 4, 3 וּמַדְבְּרִיךְ Sic E. 1. F. H. P. cum Jod ultimae, addita nota לִית וַיְחִיר יוֹדִי quae exstat in Masora quoque ms.
- 4, 4 הַגְּבֵרִים defective sine Vav in optimis codd. veteribusque edd. In Masora impressa ad Jo. 4, 9 et 1 Chr. 11, 19 hic locus Cantici per errorem refertur ad septem plene scribenda; expungi oportet, substituto Jo. 4, 9, uti ex Masora ms. conspici potest.
- 4, 6 וְאַל-גִּבְעַת F. L. 1. falso אַל-גִּבְעַת. Tantummodo semel Jos. 5, 3 sic legitur, accedente nota לִית.
- 4, 8 שְׁנִיר cum Sin apud omnes certos testes. Quam scriptionem confirmant Simson Punctator in חֲבוּר הַקּוּיִנִּים, Joseph Punctator in catalogo vocum per Sin scribendarum, itemque Tschelebi in שְׁמַאל יִשְׂרָאֵל et Puah in prologo grammatico codicis sacri ab ipso editi (Pisa 1563). Cf. Norzi ad Deut. 3, 9.
- 4, 12 גַּל sine sequente Pasek in codd. veteribusque edd.
- Ibid. מַעֲרִן Jod kamezatum. Sed in v. 15 מַעֲרִן pathachandum propter statum constructum.
- 4, 15 וְנִזְזִלִים plene cum Vav in B. 1. E. 3. F. Thessalonic. 1580, uti Masora parva ms. adnotat.
- 5, 1 דוֹדִים dupliciter plene. Vide ad Ez. 18, 6.
- 5, 2 יְשִׁינָה plene cum Jod post Schin in Brix. atque in A. B. 1. E. 1. F. ubi adscriptum est: ב' חֵד חֶסֶר וְחֵד מֶלֶא, דִּין מֶלֶא, ב' דִּין מֶלֶא, וְחֵד חֶסֶר. Etiam Masora parva ms. ad hunc Cantici locum adnotat: ב' חֵד חֶסֶר, וְחֵד מֶלֶא, ב' דִּין מֶלֶא, וְחֵד חֶסֶר. Ad יְשִׁינָה 1 Reg. 3, 2 in F. addita est nota: ב' חֵד חֶסֶר, וְחֵד מֶלֶא, ב' דִּין מֶלֶא, וְחֵד חֶסֶר. Idem perhibet *Michlol* 73. Unde efficitur, in editis מַעֲרָבִי מַעֲרָבִי ordinem perperam inversum esse.
- 5, 2 שְׂרָאשִׁי Resch contra morem dagessatum, postulante Masora, teste *Michlol* 63^b.
- Ibid. קִצְוֹתִי cum Zade dagessato sine antecedente Gaja pariter atque in v. 11 קִצְוֹתֵי, ad similitudinem formae אֲנִידָה (Kimchi in Libro Radicum).
- 5, 3 אִיכָכָה utrumque Milel. Contra Milra est Esth. 8, 6.

- 8, 6 רשפי Pe dagessatum. Vide Ps. 76, 4.
 Ibid. שְׁלֵה־כְּתִיָּה unum vocabulum exiens in He non mappicatum. Masora impressa adnotat: מלה חדא לבן אשר, ea quam H. P. continent: מלה חדא ולא מפיק. Cf. Kimchi sub radd. אפל et שלהב. Vide etiam הלופי נקוד atque ad Ps. 118, 5.
- 8, 7 אסייתן איש cum J. interpunximus.
 Ibid. באהבה cum Metheg, non Munach.
- 8, 8 לאחתנו defective in edd. veteribus itemque in A. P. L. 2.
 Ibid. ביום cum articulo, non, ut opineris, ביום. Vide Masoram Koh. 12, 3.
- 8, 10 כְּמוֹצֵאת Brixienensis cum J. scribit כְּמוֹצֵאת, quam scriptiōnem Abenezra quoque in comm. sequitur. Masora vero postulat Zade cum Scheba et Alef cum Zere; namque unum est de septendecim vocabulis, quorum Alef auditur, non quiescit (*Mas. fin.* p. 1). H. adnotat: ליה מפיק אלה. Ita Kimchi quoque in *Michlol* 140 et Libro Radicum atque Duran in מעשה אפוד p. 97.
- 8, 11 פֶּרֶם הִיָּה לְשִׁלְמָה, A. aliter dividit et interpungit: בְּבַעַל הַמֶּזֶן נָתַן אֶת־הַפֶּרֶם לְנִטְרִים.
 Ibid. בִּפְרִיר Beth dagessatur a Lombroso, adminiculantibus A. B. 1. H. J. P. Vide *Dikduke hateamim* p. 30.
- 8, 13 הַיִּזְשֵׁבֶת Biblia rabbinica indeque ed. Mantuana cum Norzii comm. critico perperam scribunt הַיִּזְשֵׁבֶת. Haec vox non refertur ad novem defective scribenda, vide Masoram ad Lev. 15, 23.
- 8, 14 בָּרַח דּוֹדִי A. interpungit בָּרַח דּוֹדִי. B. 1. E. 2. L. 1. 2. J. vocis בָּרַח servum Munach, non Legarmeh impertiunt.

Ruth.

- 1, 1 בְּשָׂרֵי cum Jod plurali ut ubique hoc in libro praeter duos locos 1, 6 (alterum) et 4, 3, in quibus singularis שָׂרָה reperitur.
- 1, 2 וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו F. adnotat פסוקין בטעם ג' h. e. tribus in versibus distinctivus Legarmeh illico excipitur distinctivo Paschta: h. 1. Lev. 10, 6. 21, 10. Cf. *Mischpetê hateamim* 34^b. Elias Levita in טוב טעם cap. 5 rem non perspexit.
- 1, 7 כְּלוֹתִיָּה plene cum Vav. H. adnotat: ליה מלה רג' בלישנא; etiam ad וּכְלוֹתִיָּה versus antecedentis adjecta est nota ג' בלישנא, ב' חסר.
- 1, 8 לְכִנָּה Ven. 1515. 1521 exhibent לְכִנָּה segolatum, item in v. 12 adsentientibus H. J. B. 1. Vide *Michlol* 96.

- 7, 2 **חֲמוּקֵי יִרְבֵּינָה** his cum accentibus in A. B. 1. E. 1. 2. F. H. L. 2.
 Ibid. **אֲמָן** (*ommān*) cum Mem dagessato et Kamez chatuf prioris syllabae in codd. veteribusque edd. Vide *Michlol* 174.
- 7, 3 **שִׁינִי** Schin cum Kamez chatuf in edd. veteribus et plerisque codd., cf. Norzi. Lombrosus sicut H. scribit **שִׁינִי** eandemque scriptionem Juda Halevi in Cusari suo (sect. II. p. 194 ed. Cassel) ante oculos habuisse videtur.
- 7, 4 **עֶפְרַיִם** Cod. quispiam Norzianus adnotat: **בְּהַלְלֵי עֶפְרַיִם**.
- 7, 5 **צִוְיָהָה** plene sicut Ps. 37, 32. Mas. parva utrique loco adscribit: **ב' מִלֵּאֵי**. Quod ad Ps. 37 in Mas. magna typis exscriptum est corrigi oportet. Vide etiam Hos. 9, 8.
- 7, 9 **כָּאֲשֶׁכְּלוֹת** Alef segolatum, sed in v. 8. pathachatum, teste Kimchio in *Michlol* 187 et Libro Radicum. In E. 2. exstat marginalis: **בְּבִלִי כ"ר זָקֵן תְּרִגּוֹם זָקֵן אֲסַפְמִיָּא מְכֻלּוֹל כֻּלָּם כָּאֲשֶׁכְּלוֹת**. Cf. Norzi.
- 7, 10 **הוֹלֵךְ** plene cum Vav, teste Masora parva: **לִיָּה בַסְפָּרָא וּמִלָּא**. Quae Masora magna impressa ad Koh. 9, 10 exhibet, corrupta sunt; ibi locus Cantici et Est. 9, 14 expungi atque 2 Chron. 17, 12. Ps. 101, 6. Iob. 31, 26 substitui oportet. Vide etiam ad Koh. 12, 5.
- 7, 13 **נִרְאָה** cum Rebia ut habet J.
- Ibid. **דָּדִי** defective sine Vav in Brix. Ven. 1515. 1521. 1525. Thessalonic. 1580 ad fidem codicum. Masora adnotat: **ב' בַּחֲרֵי לִישׁוֹנִי**, **חַד מִלָּא**, **הֶאֱחֹזִי** (1 Chr. 27, 4). Cf. Geiger, *Urschrift* 401.
- 7, 14 **מִגְדִּים** Thessalonic. 1580 sicut A. hac voce (non voce **יִשְׁנִים**) prius hemistichium claudit, sic interpungens: **הַדּוֹדָאִים נִתְּנוּ לִיָּה וְעַל־פִּתְחֵינוּ כָּל־מִגְדִּים חֲדָשִׁים גַּם־יִשְׁנִים דָּדִי צִפְנִתִּי לָךְ**. Vide Delitzschii comm. p. 122.
- 8, 2 **אֲנִהְיֶה** A. E. 1. 3. habent **אֲנִהְיֶה** cum Darga, quod non aequè bonum est. Cf. **חֲלוּפֵי נֶקֶד**.
- 8, 5 **חֲפִלְתָּהּ** cum accentu penultima et Lamed pathachato in P. idque recte quemadmodum **אֲכַלְתָּהּ** Ez. 28, 18.
- Ibid. **יִלְדָּתָהּ** Biblia rabbinica exhibent **יִלְדָּתָהּ** cum Daleth pathachato sicut B. 1. P. H. ubi adjecta est nota **ב' פִּתְחִין**. Etiam catalogus vocum pausalium pathachandarum (**פִּתְחִין בֵּא"סָף**) in fine codicis Halensis libri *Ochla veochla* et codicis libri **חֲבוּר** Lipsiensis hanc Cantici vocem ad censet. At *Michlol* 33 tuetur **יִלְדָּתָהּ** kamezatum et revera ita scribi debet secundum Masoram magnam in Cod. Hieros. ad Jer. 22, 26, quae praecipit: **יִלְדָּתָהּ ב' וְסִמֵּן שְׁמָהּ חֲבִלְתָּהּ אִמָּךְ שְׁמָהּ חֲבִלָּה יִלְדָּתָהּ**, **וְהִטַּלְתָּ אֹתָהּ וְאֵת אִמָּךְ אֲשֶׁר יִלְדָּתָהּ**, **קִדְמָא קִמְצָה**.

- 1, 21 הָרַע cum Brixiensi, ducibus E. 2. B. 1. F. ubi accentum in penultima esse consulto notatur: ר' וּלִית לַעִיל. Metheg ultimae nimis celerem pronunciationem praecavere vult (הַעֲמִידָה). Vide *Dikduke hateamim* p. 67. *Metheg-Setzung* §. 42. *Thorath emeth* p. 21.
- 2, 2 וְאֶלְקָטָה Kuf cum Chatef Kamez in codd. veteribusque edd. adprobante Abulwalîdo in *Harikma* 197. *Michlol* 20.
- Ibid. בֶּשֶׁבֶלִים Beth cum Gaja praeuntibus B. 1. H. J.
- 2, 3 וְרִבְיָה cum Rebîa in codd. veteribusque edd. Etiam מִקְרֶה Rebîa habet.
- 2, 4 וְהִנֵּה cum Munach in Brix. Thessalon. consentientibus A. J.
- 2, 5 לְמִי הַנְּעִרָה Tifcha Mercha. Sic accentus sese excipiunt in omnibus emendatis libris.
- 2, 8 הִלְוָא, A. הִלְוָא cum Legarmeh scribit.
- Ibid. לָא cum Mercha in Brix. et Stephaniana adsentientibus codd.
- Ibid. תִּעְבְּרִי Milra testibus *Michlol* 22. 105^b et *Livjath chen* 41.
- 2, 9 וְצִמָּת Thav cum Scheba sicut וְשִׁתִּי, וְהִיִּתִּי 3, 2. עֲשִׂיתִי v. 11. Cf. *En hakore* ad Gen. 16, 11. Atque recte omnibus in edd. וְצִמָּת defective sine Jod scribitur. In E. 3. addita est nota: לִית וְחֹסֶר, in B. 1. E. 2. L. 2.: כֵּן כְּחִיב.
- 2, 10 מִדְּרֹעַ cum Telischa magno in Brix. Ven. 1515. 1521. sicut in E. 1. 2.
- 2, 11 שְׁלֹשִׁים plene in codd. veteribusque edd. Haec vox non una est de quattuor defectivis, uti docet Masora ad Gen. 31, 2.
- 2, 12 אֲשֶׁר-בָּאתָ לְחֹסֶת תַּחַת his cum accentibus in Brix. Ven. 1515. 1521. atque in E. 1. 2. 3. L. 2. In A. בָּאתָ habet Sakef magnum, non minus bene.
- 2, 13 שְׁפֹחֲתֶיהָ cum Jod sed sine Vav plurali in Brix., quam scriptionem confirmant A. C. 1. E. 1. H. J. L. 2. B. 1. ubi notatum est: כֵּן כְּחִיב. Nota לִית חֹסֶר in Masora impressa ad Vav deficiens spectat.
- 2, 14 לָהּ He raphatum sicut Num. 32, 42. Sach. 5, 11. Sic *Michlol* 31 secundum Masoram ad h. 1. In Cod. Sabarae ad hanc Masoram conatus capitur rei explicandae: וְאִינוֹן כִּמְר לֹא בִאלָהּ, וְהַעֲמִידָה וּיִקְרָא לָהּ, שְׁלֹא נִתְקִיִּים שְׁמָהּ, לְבִנוּת לָהּ בֵּית, בִּקְשׁ לְבִנוּת וְלֹא בִּנְהָ, וְיֹאמֶר לָהּ בְּעֹז, לֹא בְּעֹז עֲצָמוֹ אֱלֹהִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ.
- Ibid. גְּשִׁי cum Metheg finalis ad pronunciationem subflaminandam (הַעֲמִידָה) in Brix. Stephan. Lombros. Ita in B. 1. J. Sabar. Vide 1, 21.

- 1, 8 שִׁכְנָה Schin dagessatum secundum regulam אחי מרחיק. Ita recte A. H. J.
- 1, 9 יתן Mos libri Ruth proprius est ordiendi omnes versus a particula ו exceptis hisce versibus: 1, 9. 12. 13. 17. 21. 2, 9. 12. 3, 13. E contrario in Cantico praeter 7, 10 nullus versus a particula ו orditur.
- Ibid. זמֶצֶן Zade cum Zere in Brix. sicut in H. adprobante *Michlol* 141. Similiter קֶרֶן v. 20.
- 1, 10 ותאמֶר־נָה makkephatum et Lamed cum Dagesch secundum regulam דחיק. Hic locus unus est de undecim illis, in quibus Athnachtae Meajla antecedit, praecipiente Masora ad Num. 28, 26. Cf. *Mischpetê hateamim* 12^b.
- 1, 11 העוד cum Kadma, ducibus A. E. 2. J. L. 1. 2.
- Ibid. במעי absque Gaja scribendum.
- 1, 12 לֶכֶן sine He finali teste Masora. Vide etiam v. 8.
- 1, 13 תעֶנֶה Gimel cum Zere et Nun raphatum. Vide Kimechium in *Michlol* 128 et Librum Radicum sub ענה. E. 2. adjicit hanc notam: פליגו לנקדת מלה זו, לדברי האומר שהגימל בצרי להורות על היו"ד שהיא למ"ד הפעל, ולדעת האומר שהיא בסגול. להורות על עקריה, מלשון חלמוד עגונות. Cf. Duces ad *Chajûg* p. 126.
- Ibid. אֶל A. F. Thessalonic. 1580 exhibent אֶל.
- Ibid. כִּי מִר cum Munach, non Makef, in J. uti et Stephanus edidit.
- 1, 14 ותשֶׁנָּה defective sine Alef post Sin, teste *Michlol* 140^b. Idem adtestatur Midrasch ad h. l. Quae ea de re Masora magna exhibet depravata sunt. Recte se habet Mas. parva ad Sach. 5, 9.
- Ibid. דִּבְקָה cum Mercha in penultima (utpote אחר), non makkephatum in Stephaniana sicut A. E. 2. 3. J. L. 2. recte. Brix. ponit Mercha in ultima: דִּבְקָה.
- 1, 16 כִּי cum Telischa parvo in A. E. 1. J. L. 2. Sabar. veteribusque edd.
- 1, 17 כֹּה־יעֶשֶׂה makkephatum in codd. veteribusque edd. Brixien-sis habet כֹּה.
- Ibid. יוֹסִיף refertur ad quatuordecim plene scripta, vide Masoram finalem p. 36.
- 1, 19 שְׁתִּיהֶם desinens in Mem, auctore Masora.
- Ibid. כְּבוֹאֶנָּה plene cum Vav in E. 1. 2. 3. B. 1. F. J. Recte Brixien-sis. Nonnisi Jer. 8, 7 defective בְּאֶנָּה scriptum.

- 4, 1 וַיֵּשֶׁב cum accentu ultimae, teste Masora in H. B. 1. L. 2.:
לִיחַ מְלֹרֵעַ. Cf. Norzi.
- 4, 3 מְכַרְהָ cum Paschta in Ven. 1515. 1521. Patrocinantur A.
L. 1. 2. 3.
- 4, 4 נִגְדָּה cum Mercha in Brixiensi idque jure. Vide *Dikduke*
hateamim p. 23.
- Ibid. זָקְנִי makkephatum in F. L. 1. 2.
- Ibid. יִגְאֹל Kimchi in *Michlol* 19^b legit pausaliter יִגְאֹל, quod
contextui, codicibus et editionibus contradicit, etiam, ut con-
sentaneum est, Masorae, quae tantummodo 3, 13. Kamez pau-
sale admittit. E. 1. in margine notat: סְבִיר תִּגְאֹל (suspiceris
תִּגְאֹל scribendum).
- 4, 5 בְּיוֹם cum Tebir praeceuntibus A. L. 1.
- 4, 6 כִּי לֹא his cum accentibus in F.
- Ibid. לִגְאֹל defective in A. F. J. L. 2. 3. veteribusque edd. Contra
ad primum versus et ad v. 4. Masora parva et ms. et impressa
adnotat: ב' מְלֹאִין.
- 4, 7 הַנְּאוֹלָה plene in J. B. 1. L. 2. E. 1. H. accedente nota
masoretica לִיחַ מְלֹא וּדְגֵשׁ.
- 4, 14 יְהוֹה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית Aliter A. B. 1. interpungunt:
יְהוֹה אֲשֶׁר לֹא-הִשְׁבִּית.
- 4, 15 אֶהְבֶּתֶךָ Brixiensis exhibet sicut A. E. 3. F. L. 1. 2. אֶהְבֶּתֶךָ.
Nostram lectionem tuentur *Michlol* 33. Et *sofer* 8. *Mikne abram*
125^b. Ita etiam L. 3. B. 1. cum nota: לִיחַ וּמְלֵעִיל.
- 4, 16 בְּחִיקָה A. et E. 1. adponunt Athnach sic interpungendo:
וּתְקַח נַעֲמִי אֶת-הַיֶּלֶד וּתְשִׁתְּהוּ בְּחִיקָה. Rursus aliter L. 2.:
וּתְקַח נַעֲמִי אֶת-הַיֶּלֶד וּתְשִׁתְּהוּ בְּחִיקָה.
- 4, 22 וְעִבְדִּי defective in Brix., adprobante Masora parva ms.:
לִיחַ חֶסֶד. Nonnisi in v. 17. et 21. hoc n. pr. plene scribitur.
- Ibid. וְשִׁי cum Kamez pausali apud Sakef. Item 1 Chr. 29, 26.
Sic vult Masora.

Threni.

- 1, 1 לָמָס pertinet ad פָּחַחִין בְּאֵסָה; H. itaque adnotat לִיחַ פָּחַח.
Item *Michlol* 206. Abenezrae in comm. Lectio לָמָס erronea
est. Vide *Michlol* 47.
- 1, 2 עַל-לִחְיָה makkephatum et Cheth propter sequens Jod cum
Scheba quiescente in B. 1. F. H. Cf. Norzi ad Jos. 6, 17.
- 1, 5 לְפָנֵי-צָר makkephatum.

- 2, 17 **הָעֵרֶב**, A. E. 1. 3. huic voci Sakef et voci **לָקַטָּה** Athnach adponunt, sic interpungentes: **וּתִלְקַט בַּשָּׂדֶה עַד-הָעֵרֶב וּתְחַבֵּט אֶת-אֲשֶׁר לָקַטָּה**.
- 2, 20 **מִגְאֻלֵּינוּ** cum Jod plurali in Ven. 1515. 1521. itemque in E. 1. 3. H.
- 3, 2 **הַלֵּא־** makkephatum in codd. veteribusque edd. Sed voci **הִנֵּה** Munach tribuendum, non Makkef. Cf. 2, 4,
- 3, 3 **וְשִׁמְתָּ** sine varietate Scripti (כתיב) et Legendi (קרי) in codd. veteribusque edd. Cf. Norzi.
- Ibid. **שְׂמִלְתִּיָּהּ** Sic scriptum (כתיב), legendum (קרי) in Brix. confirmantibus B. 1. L. 2. F. et Masora parva ms. In 413 de Rossi adnotatur: כן בהללי.
- 3, 8 **וַיִּתְּרֶה** C. 2. adnotat: **בַּהֲלָלִי וַיִּתְּרֶה**.
- 3, 9 **מִי** cum Munach in codd.
- Ibid. **עַל-אֲמַתָּהּ** Sic edd. veteres et sic competit, ut ex A. E. 1. 2. 3. J. L. 1. cognoscitur.
- 3, 13 **לִינִי** Nun majusculum praecipiente Masora ad Gen. 1. 1 Chr. 1. Ita habent B. 1. H. et Mas. parva ms. ait: לית ונו"ן רבתי. E. 2. rem dubiam esse adnotat: נ' רבת' ופלוגא. Vide **חֲלוּפֵי מַעֲרְבָאִי**.
- Ibid. **יגָאֵל** Alef kamezatum. Masora parva ait: לית קמץ וכל: שום גבר דכוותה. Ita etiam *Ochla* 21. *Michlol* 20.
- Ibid. **אֲלֵכִי** Milel, teste Masora et *Michlol* 214^b.
- 3, 14 **מִרְגְּלִיתִּי** Chetib, Keri est **מִרְגְּלִיתִּי**, sine Vav post Lamed in codd. veteribusque edd.
- 3, 15 **הָבִי** Milra. H. adnotat: לית חסר אל"ף ותרין לישן נוקבי. **חֲלוּפֵי מַעֲרְבָאִי**. וקריין לישן דכר.
- Ibid. **וְאַחֲזִירִי** Alef segolatum, Cheth chatephatum (ö), testibus Parchone 8 c. et Kimchio in *Michlol* 18^b.
- Ibid. **וַיִּבְאֵ** E. 2. in margine adnotat: יש ספרים וַתְּבֵא. J. sic scribit in ipso textu. Nostram lectionem Midrasch ad h. l. testatur.
- 3, 16 **כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה** sic interpunctum in codd. omnibusque veteribus edd.
- 3, 18 **כִּי אִם-** cum Tebir in codd. veteribusque edd.
- 4, 1 **הַגָּאֵל** defective in codd. veteribusque edd., et sic ubique scribendum praeter Jes. 59, 20. Ps. 103, 4.
- Ibid. **וַיִּסֶּר** Brix. Ven. 1515. 1521. sicut A. L. 1. **וַיִּסֶּר** (Samech cum Kamez) pronunciant; item Moses Punctator in **דְּרָכֵי הַנִּקְוֶה** in p. 2. At Abenezra in *Zachoth* 54^b et Comm. ad Ex. 8, 27. atque Kimchi in *Michlol* 114^b postulant Pathach.

- 2, 14 מִלֵּל Milēl propter sequens monosyllabum proptereaue conjunctivo Mehuppach interpunctum.
- 2, 16 פָּצָה In tribus Threnorum cantilenis, secunda, tertia et quarta, פ' praecedit, ע' sequitur, id quod etiam Midrasch commemorat. At in H. haec inversio nonnisi in cap. III. obtinet.
- Ibid. וַיִּחַרְקֵהוּ Sic in H. J. cum Munach, quod trans vocalem auxiliarem syllabae clausae ad antepenultimam ה' retrocessit. Idem evenit in נֶעְרַמְהוּ Ex. 15, 8. נֶעְמְדָה Jes. 50, 8. Vide חֲלוּפֵי נְקוּדָה.
- 2, 17 זָמַם Mem kamezatum, consentientibus Masora ad Lev. 1, 1. Parchone 8°. Michlol 5. H. recte adnotat לִיָּה קָמַץ. Cf. Heidenheim in Pentateucho Meor enajim ad Deut. 19, 19.
- Ibid. אָמַרְתָּ Masora notat אָ. Adstipulatur Michlol 176^b.
- 2, 21 לֹא חֲמַלְתָּ Sic et 3, 43., teste Masora: ב' וּבִסְפָרָא.
- 3, 2 וַיִּלְלֵהוּ F. exhibet וַיִּלְלֵהוּ cum accentu penultimae (similiter וַיִּוְכַח Gen. 31, 42. וַיִּנְדֹּעַ Jud. 8, 16). Kimchi in Libro Radicum hanc vocem cum accentu ultimae legisse videtur. Sic exstat in edd. et plerisque codd. aequae ac וַתּוֹתֵר Ruth 2, 14.
- 3, 6 נִחַשְׁתִּי Michlol 180^b legit נִחַשְׁתִּי cum Schurek.
- 3, 8 שָׁתָם Thav, ut par est, pathachatum. Sic ducibus plerisque codd. Jablonski. Nota Masorae parvae ad שָׁתָם Gen. 30, 40: וְחָד סָתָם חֲפַלְתִּי, לִיָּה non ad vocales, sed ad consonas spectat. Cf. Norzi et Mas. magna ad Hos. 2, 6.
- 3, 9 נִתְיַבְתִּי sine Vav plurali in codd. veteribusque edd. Vide ad Iob. 19, 8.
- 3, 13 בְּכָל־לִיָּה Masora adnotat לִיָּה וְחָסַר. Thav pathachatur in Brix. Ven. 1518. Thessalon. idque recte, ut ex E. 1. 2. 3. J. adparet. Sic Kimchi quoque legit uti Michlol 34^b ostendit, ubi שָׁפִי, חָפִי, hujus cantilenae (v. 16. 53) tanquam kamezata adferuntur, בְּכָל־לִיָּה autem praetermittitur.
- 3, 14 עָמִי Vide ad Ps. 144, 2.
- 3, 20 תִּזְכֹּר plene quemadmodum Hab. 3, 2.
- Ibid. וַתִּשְׁוֶה Chethib, cujus Kerî est וַתִּשְׁוֶה cum Vav et vocali Cholem in codd. veteribusque edd., id quod confirmat Kimchi in Libro Radicum sub שָׁחָ.
- Ibid. עָלִי Vide Dikduke hateamim p. 45.
- 3, 22 חָסְדִּי Sic in codd. veteribusque edd. Vide ad Jes. 55, 3.
- Ibid. רַחֲמֵי sine discrimine Scripti et Legendi in codd. veteribusque edd. Verum Orientales רַחֲמֵי in textu (כְּחֵיב) habent. Idem valet de חֲסִדֵּי v. 32.

1, 6 מִן־כֶּתֶר Accedit Kerî מִכֶּתֶר testibus Masora ad 2 Chr. 11, 18.
34, 6 et *Ochla* 100. 159.

Ibid. רוֹדֵף plene. Cf. Raschi.

1, 7 מִחֲמַדִּיהַּ Daleth raphatum in codd. et edd. veteribus. Cf.
Prov. 18, 6.

Ibid. מִשְׁבַּחֶיהָ plene cum Jod plurali in Thessalon. Jablonski
sicut B. 1. H. J. L. 2.

1, 12 וְרֵאָה cum Rebia in codd. et edd. veteribus.

Ibid. מִכְּאֲבֵי defective sine Vav, item מִכְּאֲבֵי v. 18. In Masora
impressa pro Ps. 32, 10 locus Jeremianus 45, 3 ponendus est.

1, 13 פֶּרֶשׁ cum accentu in ultima manente ad fidem codd. ve-
terumque edd.

Ibid. שְׁמִמָּה defective sine Vav cum F. H. et Brixiensi. Eodem
modo 2 Sam. 13, 20. Contra in l. Jesaiae 54, 1 haec vox se-
cundum Masoram ms. plene scribenda. Cf. Norzi.

1, 14 יִשְׁתַּרְנֶה cum Mercha ante Tebir eodem in vocabulo. Vide
Dikduke hateamim §. 20. *Mischpetê hateamîm* 26^b.

1, 16 מֵיִם dagessatum ad regulam אֲחִי מִרְחִיק.

1, 18 כִּי פִיהוּ utrumque munachatum. Similiter Gen. 40, 16. Ex.
2, 12. 3, 4. 12, 39 alias. Cf. *Mischpetê hateamîm* 12^b.

1, 19 לְמֵאֲהָבִי Lamed pathachatum et Mem raphatum praecedente
Gaja in omnibus libris emendatis. Vide *Metheg-Setzung* §. 24.

1, 20 חֲמִרְמִירוּ, J. exhibet חֲמִרְמִירָה cum He, addens notam:
חֲמִרְמִירִי קִרִּי. At testibus Masora ad 4, 17. *Ochla* 113. tantum-
modo Iob. 16, 16 hanc vocem ita scribi oportet.

1, 21 כִּי־נֶאֱנַחְתָּ makkephatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. כְּמִנִּי F. adnotat חֶסֶד ד' h. e. quattuor defective sine Vav
scribenda, scil. h. l. Gen. 44, 15. Ex. 9, 14. Deut. 18, 15. In
Cod. Pentateuchi Curtisiano et E. 3. ad Gen. 44, 15 accedit nota:
וַיְהִי ב' חֶסֶד, וַיְהִי כְּמִנִּי פְלֹג': et ad Ex. 9, 14: ב' חֶסֶד, וַיְהִי
defectiva est haec vox 1) ubique in Pentateucho et 2) in Thr.
1, 21. Ex nota פְּלֹג' conspicitur, in loco Threnorum diverse
scribi et plene quidem ab Orientalibus.

2, 5 וַיִּרְבֹּ וַיִּפֹּן Jod segolatum uti in וַיִּפֹּן Jud. 15, 4. וַיִּגְבֹּ 2 Reg.
17, 6., id quod Raschi diserte testatur.

2, 6 שִׁבּוֹ cum Sin, postulante Masora.

2, 11 בֶּתְּצֵטָה Beth cum Zere (= בְּתֵצֵטָה), testibus Parchone sub
הַרְג et *Michlol* 60^b. 63.

2, 13 מִתְּ אֶעֱרֹךְ cum Munach in Brixiensi ex auctoritate codicum.

- 4, 3 **הַיִּנִיקָה** utrimque plene in edd. veteribus atque codd.; in H exstat nota: **ה' מלאין בלשנא**. Cf. Masora ad Gen. 21, 7.
- Ibid. **כַּיֵּעַנִים** **כִּי עֲנִים** Chethib dividit, Kerî divisa unam in vocem **כַּיֵּעַנִים** (cum Jod raphato) complectitur, vide *Michlol* 46^b.
- 4, 7 **זָפָה** Kimchi in *Michlol* 142^b hanc vocem inter eas enumerat, quae accentum in ultima habent, praetermittit vero **צָהוּ**, quamquam et ipsum in edd. sicut in J. H. in ultima accentuatur. At Ven. 1515. 1521 sicut E. 1. 3. exhibent **צָהוּ** (cum Zade kamezato).
- 4, 9 **חֶלְלִי** cum Scheba simplice quiescente, sicut ubique excepto uno loco Jer. 8, 23, testibus Kimchio in Libro Radicum et Simsone Punctatore in **חֶלְלִי**.
- Ibid. **שָׁהִם** bis obvium cum duplice accentu (**ב' בחרי טעמי**): h. l. et **שָׁהִם** Cant. 6, 5.
- Ibid. **יִזְבֹּה** defective sicut **יִזְבֹּה** Jes. 48, 21. Contra plene scriptum est Ps. 78, 20. 105, 41. Quae Masora magna hic exhibet, confusa sunt.
- 4, 11 **יִסְדֹּחִיָּה** Vide ad Ez. 30, 4.
- 4, 13 **מִחֲטָאוֹת** plene cum Vav post Alef in Brixiensi sicut in F. Hic locus non est unus de sex illis, ubi hanc vocem sine Vav scribendam esse praecipit Masora ad Num. 5, 6.
- Ibid. **עֲוֹנָת** sine Vav plurali in edd. veteribus. Non est de sex plene scribendis, vide Masoram ad Neh. 9, 2.
- 4, 14 **נָעָה** Nun minusculum, auctore Masora tum impressa tum ms. Cf. *Dikduke hateamim* §. 61. Accentus cadit in ultimam, teste *Michlol* 111^b.
- 4, 15 **נָצָה** Milra.
- Ibid. **יִסְפָּה** defective sine Jod. Masora parva adnotat: **ד' כן כחיבי**. Vide Masoram magnam ad 1 Reg. 20, 10.
- 4, 16 **יִזְקִיָּם** Kerî est **יִזְקִיָּם**. Haec vox quemadmodum **יִזְקִיָּם** 5, 3. **יִזְקִיָּם** 5, 7. **יִזְקִיָּם** 2, 2. 5, 5 ad illas duodecim refertur, quarum Chethib Vav copulativo caret, testibus Masora finali 27 et *Ochla* 117. — Simonis in editione sua (Halis Sax. 1767) Vav verbi **נָשָׂא** ad **יִזְקִיָּם** transfert et **יִזְקִיָּם** Kerî esse putat, sed fallitur. Namque hic locus non pertinet ad tres illos ita auctore Masora expediendos, vide Masoram ad 2 Sam. 5, 2. *Ochla* 101.
- 4, 17 **יִשְׁעִי** defective sine Jod uti et Iob. 22, 29, teste Masora.
- 4, 18 **צָדָה** Milra, ut ait *Michlol* 111^b.

- 3, 33 **וַיִּגַּה** Brix. Ven. 1518. 1521. scribunt **וַיִּגָּה** cum Alef. Ita Abenezra quoque legit. Sed Parchon sub **יגה** atque Kimchi in *Michlol* 93^b. 137. et in Libro Radicum scriptiōem usitatam tuentur. Cf. Norzi.
- 3, 34 **לְרַבָּא** In F. reperitur index masoreticus literarum minuscularum (אותיות קטנות) ibique Daleth hujus vocis adnumeratur.
- 3, 36 **לְעִוָה** Ajin minusculum. B. 1. E. 1. H. adscribunt **לִיַּח וְעִוָּה**. Vide *Dikduke hateamim* §. 61.
- 3, 39 **קָמֵז** kamezatum in codd. veteribusque edd. B. 1. H. habent notam: **לִיַּח קמֵז**; F: **ב' קמֵזִין**, scil. h. l. et Ez. 47, 9. Masora ms. exhibet **ג' קמֵזִין**, ad censens **קָמֵזִי** (v. 53). Sic et Masora ad Lev. 1, 1.
- 3, 43 **סִכְתָּה** sine Vav et in He exiens, item v. 44. Sic H. veteresque edd. Vicissim in Ps. 140, 8 traditio postulat **סִכְתָּה** plene cum Vav scriptum, ibique adnotat H.: **ג' ב' חסר וחד מלא**. Masora ad Ex. 40, 3 impressa sic emendari debet: **סִכְתָּה וְסִכְתָּה ד' וְכַתִּיבִין סִכְתָּה**, וסמן, וסכת על הארץ, סכותה לראשי ביום נשק, סכתה באף, סכתה בענן; דתהלל מלא ו' ושאר חסרין, וכולהון כתיבין ה"א בסוף, בר מן אוריחא דחסר ה"א כתיב ומלרע.
- 3, 48 **רֶשֶׁח** Resch contra consuetudinem pathachatum ut Jer. 13, 17. Similia sunt **יָקַד** Jes. 10, 16. **תָּשַׁם** Ez. 12, 19. Cf. *Zachoth* 51^b.
- 3, 49 **תִּפְגָּוֹת** Gimel raphatum, vide *Michlol* 193^b.
- 3, 53 **וַיִּדְרֶה** Brixienis: **וַיִּדְרֶה**.
- 3, 56 **תִּעְלָם** Ajin cum Scheba quiescente et Lamed syllabam alteram inchoans, ut plane et articulate efferatur, dagessatum. Ita omnes hujus verbi formae hiphilicæ, teste Elia Levita ad *Michlol* 70^b. Vide etiam ad Koh. 12, 14. Est. 1, 17 et Abenezrae Comm. ad Deut. 28, 61.
- 3, 59 **שְׁפָטָה** Schin cum Kamez correpto, est enim imperativus sicut Ps. 82, 8.
- 3, 65 **מִגִּנֶּת** Nun dagessatum, testibus Abenezra in Comm. et Kimchio in *Michlol* 204^b.
- 4, 1 **יִשְׁנָא** F. adnotat: **ג' כתיב אלף בלישנא**, scil. h. l., 2 Reg. 25, 29 et Koh. 8, 1. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub **שנה**. Ibid. **תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה** In Brix. Ven. 1515. 1521 Thessalon. sicut in H. **תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה** cum Pe segolato scriptum est. Sic hanc vocem Abrahamus quoque de Balme in grammaticæ suæ *Mikne abram* capite de Hithpael (p. 100^b) adducit. Reliquæ edd. omnes sicut J. Zere exhibent. Vide Norzium atque ad Ez. 13, 19.
- 4, 3 **שָׂד** kamezatum in edd. veteribus, adsentientibus E. 2. F. H.

- 1, 9 **וְמִדָּה-שֶׁנֶּעֱשֶׂה הָיָה** his cum accentibus in B. 1. C. 1. L. 2. 3. et edd. veteribus, similiter atque **הָיָה** praecedens quod item accentum conjunctivum habet. Relativum **שֶׁ** post **מִדָּה** juste dagesatur et Gaja adponitur secundum regulam *Metheg-Setzung* §. 24.
- 1, 12 **קִהְלֶת** cum Rebia in edd. veteribus atque etiam Nisseliana ad fidem codicum.
- 1, 13 **עֲנִין** Jod kamezatum in F. H. J. et edd. veteribus, uti et **בְּעֲנִין** 5, 13. Solum **וְעֲנִין** 4, 8 pathachandum est teste Masora ms.: **לִית פָּתַח**, nimirum quia ibi genitivum post se habet. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub **ענה**.
- 1, 16 **לִפְנֵי עַל-יְרֵחוֹ שָׁלֹם** F. adnotat **מִטְעִין בִּיה סְפָרִי** h. e. facile falluntur librarii, perperam usitatus **בִּירוּשָׁלַם** supponentes. Cf. Eliam Levitam in *מסרת המסרת* II. §. 8.
- 1, 17 **הִלְלוֹת** sine Vav primae. Accedit nota masoretica **לִית כֹּחִיב כֵּן**. Vide 10, 13.
- Ibid. **וּשְׁכָלוֹת** h. l. cum Sin, ceteris locis libri omnibus cum Samech.
- 2, 3 **עַד אֲשֶׁר** Athias cum Ven. 1515 interpungit: **עַד אֲשֶׁר**.
- 2, 7 **מִקְנָה** Nun segolatum in J. Sabar. atque Ven. 1525, id quod Kimchi in Libro Radicum sub **קנה** agnoscit.
- Ibid. **הַרְבֵּה** Beth, ut oportet, cum Zere (*Michlol* 195). F. interpungit: **בְּקָר וְצֹאן הַרְבֵּה הִיָּה**.
- 2, 8 **וְתַעֲנֶנֶת** Gimel raphatum. Masora adnotat: **ב' חֲסִרִין בְּלִישָׁנָה** h. e. his hoc nomen sine Vav post Nun scribitur, scil. h. l. et Mi. 2, 9.
- 2, 9 **עֲמֻדָּה-לִּי** makkephatum in H. et edd. veteribus.
- 2, 13 **כִּתְרוֹן** Sic sine contractione in Ven. 1515. 1521 sicut in E. 3. L. 1. 3. Item **וְיִתְרוֹן** 5, 8. 7, 12. 10, 10. Recte quidem ad regulam Ben-Ascheri. Scriptio contracta **כִּתְרוֹן**, quae editiones vulgares occupavit, consuetudinem Masoretarum Ben-Naphthali sequitur, quam textus receptus adspersatur. Vide ad Gen. 27, 28. Ps. 45, 10. *Dikduke hateamim* §. 13.
- 2, 15 **כְּמִקְרָה** Edd. exhibent **כְּמִקְרָה** Resch cum Zere, adstipulante *Michlol* 194^b. Sed Masora alteram syllabam segolandam esse testatur, quoniam non nisi **מִקְרָה** Deut. 23, 11 tanquam cum Zere scriptum considerat (vide Masoram fin. p. 54). Etiam ad **מִקְרָה** 1 Sam. 6, 9 in Masora parva disertis verbis adnotatur: **ב' וְכָל קָהֵל דְּכוּוּהָ**.
- 2, 18 **שְׂאֵנִיחָה** recte sic interpunctum in J. L. 2.
- 2, 20 **לִיָּאֵשׁ** Jod pathachatum, postulante Masora: **לִית וּפָתַח**.

- 4, 22 תם cum Mehuppach in E. 2. 3. F. H. et edd. veteribus.
 Ibid. חטאתיך Masora parva adnotat: ח' חסר, corrige ד' וחסר h. e. in quinque locis et sine Vav post Alef, scil. h. l. Jer. 30, 14. 15. Ez. 16, 51. 52.
 5, 5 על- makkephatum in codd. et edd. veteribus et צַאֲרָנִי munachatum uti in H.
 Ibid. הַנִּיחַ Utraque syllaba methegata in H. J. secundum regulam *Metheg-Setzung* §. 44. Nun dagessatum est sicut Hiphil הַנִּיחַ. Sic Kimchi in Libro Radicum. Cf. Norzi.
 5, 10 עוֹרֵנִי In E. 1. 2. 3. J. legitur עוֹרֵינִי cum Jod plurali. At vero vide notam Eliae Levitae in Kimchii Libro Radicum sub עור.
 5, 11 בְּתִלְתִּי dupliciter defective teste Masora: לית חסר דחסר. Idem testatur Midrasch: בחלת כתיב. Cf. ad Ps. 45, 15. Est. 2, 2.
 5, 15 מְחִלָּנִי Brix. Ven. 1515 מְחִלָּנִי habent Vav omissio.
 5, 18 שְׁשָׁמִים Sic F. addita nota ה"א יחיר, item E. 3. Oxoniensis No. 7. et 2326. addita nota קרי ששמים. Idque recte secundum Masoram finalem p. 22, quae hanc vocem adnumerat quinque illis quae intrinsecus Vav abundans continent. Edd. impressae in ipso textu exhibent שְׁשָׁמִים absque He, quae scriptio, ut certo scimus, erat Orientalium. Vide ad Koh. 6, 10.

Ecclesiastes.

- 1, 3 מִהִי־יָתְרוֹן לְאָדָם his cum accentibus (Paschta et Sakef) in J. ut par est.
 1, 4 הִלְלֵךְ pertinet ad septem defective scribenda in Hagiographis. Quattuor eorum continet Ecclesiastes, h. l., 9, 10. 10, 3. 12, 5. Vide ad 12, 5.
 1, 5 זִוְרָה Cheth cum signo העמדה in B. 1. H. P. ut confirmat Jekuthiel Punctator in דרכי הנקוד. Vide חלופי הנקוד.
 1, 6 סִבֵּב tertium hujus versus defective scriptum est.
 1, 7 שְׁהֵימִים pariter ac שְׁהֵנְחָלִים 7, 10. Vide Cant. 1, 7.
 1, 8 וְלֹא־תִמְלָא Accentus manet in ultima, non retrograditur, ne syllaba extrema parum accurata pronuntiatione cum syllaba vocabuli sequentis commisceatur. Similiter רִמְצָא אִישׁ Deut. 22, 22. וְיִבְרָכָהּ אִתּוֹ 1 Sam. 25, 33. וְנָשָׂא הוּא Hos. 13, 1. אֶתִּי הוּא Gen. 20, 5 et saepius, ubi vox in א desinens excipitur a voce quam gutturalis orditur.

- 3, 18 שֶׁהֵם בְּהִמָּה הָמָה Sic B. 1. L. 2. C. 1. F. adsentiente *Michlol* 216.
- 3, 19 מְקָרָה, וּמְקָרָה Resch segolatum teste *Michlol* 194^b. Vide 2, 15.
- Ibid. כֶּן-מֹרֶת makkephatum in edd. veteribus.
- 3, 22 בְּמָה E. 2. adnotat בְּמָה ס"א; F. in textu habet בְּמָה atque addit notam: בְּמָה ס"א בספר זקן, כן מצאתי. Kimchi in *Michlol* 217 Segol scribendum esse decernit.
- 4, 1 העֲשִׂיָּקִים prius defective, posterius plene העֲשִׂיָּקִים scribi oportet. Recte E. 3. Vide חֲלוּפֵי מַעֲרָבָא.
- 4, 2 עֲדָנָה Nun raphatum, Daleth segolatum in codd. veteribusque edd. Item עֲדָן v. 3. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub עֲדָר.
- 4, 8 וְעִנִּין h. l. pathachandum. Vide 1, 3.
- 4, 10 וְאֵילָן cum Munach ante Rebia eodem in vocabulo, ut a Masora ad h. l. praecipitur.
- Ibid. שִׁיפֹל sine Vav in codd. veteribusque edd. Vide 11, 3.
- 4, 14 נוֹלָד Lamed pathachatum in codd. et edd. Tantummodo 1 Reg. 3, 12 et 1 Chr. 22, 9. Lamed kamezatum est auctore Masora. In *Michlol* 61. נוֹלָד רֶשׁ mendum librarii est qui לָד scribere debebat.
- Ibid. הַסִּיָּרִים a Masora eis vocabulis quibus Alef deest (= הַסִּיָּרִים) sicut הַשְּׁפֹת = הַאֲשְׁפֹת Neh. 3, 13) adnumeratur. Itaque falso Ven. 1521 הַסִּיָּרִים.
- 4, 16 כִּי cum Tebir in edd. veteribus uti et in versu subsequente.
- 5, 7 וְגִזֵּל Gimel cum Zere ut Ez. 18, 18, teste Kimchio in Libro Radicum.
- 5, 8 הִיא Kerî est הִיא, teste Masora ad Ps. 73, 16.
- Ibid. נֶעֱבַד Ajin cum Scheba quiescente. Ita recte J. quemadmodum נֶאֱדָר Ex. 15, 11. נֶעֱבַר Ps. 39, 3. Vide *Michlol* 63. Ceterum interpunximus נֶעֱבַד לְשֹׁדֵה נֶעֱבַד cum C. 1. Sabar.
- 5, 10 אוֹכְלִיָּה Vide *Dikduke hateamim* §. 51.
- 5, 15 כָּל-עֲמָת E. 2. adjicit notam כָּל-עֲמָת ס"א. Revera in H. a manu secunda sic correctum est. Sed scriptio recepta, quae has voces separat et Makkef interponit, confirmatur in Respon- sionibus discipuli Dunasch p. 30 itemque a Parchone p. 8 col. 4 et Kimchio in Libro Radicum sub עֲמָת.
- 5, 16 יִלְךְ Midrasch ad h. l. legit יִלְךְ.
- Ibid. וְכֶעֶס H. adnotat ב' מִלְרֵעַ h. e. cum accentu ultimae h. l. et Ps. 112, 10, tantum quod ea vox in Psalterio utraque in syllaba

- 2, 20 שְׁעַמְלָתִי תַחַת Ven. 1515. 1521 exhibent שְׁעַמְלָתִי תַחַת וְשִׁחַבְמָתִי תַחַת, false hunc versum cum superiore commiscentes, ad quem Masora לִיחַ adnotat.
- 2, 21 חֲלוּפֵי נִקּוּדִים Sic interpungatur necesse est. Vide יִשְׁאֵלִים. Ibid. בֶּתְחֻמָּה Beth hoc uno loco cum Scheba, ubique alias in libro בְּחֻמָּה pathachatum. Ita praecipit Masora.
- 2, 22 שְׁחִין Schin extra ordinem cum Scheba uti et שְׁחִין 3, 18. Disseritur hac de re in *Harikma* 167. *Michlol* 47^b. 215^b. 216.
- 2, 23 מִכְאָבִים sine Vav. Masora parva adnotat: ב', הַד מֵלֵא. At Ps. 32, 10 plene cum nota הַד חֹסֶר ב'; unde id quod in Masora fin. p. 38 legitur corrigi oportet. Vide etiam Thren. 1, 12.
- 2, 24 הִיא In Ven. 1515. 1521 perperam הִיא.
- 2, 26 וְלִחְוֹטָא segolatum uti auctore Masora ubique hoc in libro, excepto solo וְלִחְוֹטָא 7, 26. quod Zere habet convenienter verbis ל"א. Cf. Mas. fin. p. 62 (שְׁחֵה מִן כ"א) *Michlol* 124^b. 140^b.
- 3, 2 עֵת Isti versus inde a v. 2 usque ad 8 in codd. et edd. σι-
γγεῶς scripti sunt similiter ac Deut. 32. Jos. 12, 9. Est. 7, 7,
ita ut omnia עֵת itemque וְעֵת, uno sub altero posito, duas
columnas efficiant ad eum scriptionis modum, qui אֵל גִּבִּי אֲרִיָּה
אֲרִיָּה nominatur (*Megilla* 16^b. *Sofrim* 13, 3).
- Ibid. לְטַעַת Abulvalîd in *Harikma* 105. 145 adnotat esse qui
לְטַעַת scribant. Cf. *Michlol* 81^b.
- 3, 5 מִחְבֵּק Brix. Ven. 1515. 1521 sicut J. scribunt מִחְבֵּק cum
Mem participii. Etiam Targum et *Michlal jofi* huic scripturae
favent. Contra LXX ἀπὸ περιλήψεως et Peschito מִחְבֵּק.
- 3, 9 הַעֲשֵׂה sine Vav in codd. omnibusque veteribus edd. ad
normam textus Palaestinensis. Orientales, ut Masora parva
h. l. adnotat, הַעֲשֵׂה scribunt. Mas. magna impressa scrip-
tionem Occidentalem et Orientalem confundit et sic emendari
debet: (2 Chr. 24, 12) עוֹשֶׂה ב' מִלֵּאִין, וְסִמֵּן, אֵל עוֹשֶׂה מִלֵּאכָה
(Prov. 21, 24) עוֹשֶׂה בַעֲבֵרָת זֵרוֹן. Norzium id non perspexisse
mirum est.
- 3, 11 הַעֲלֵם sine Vav uti 1 Chr. 16, 36. Ita scriptum adducitur
in *Midrasch Tanchuma* ad Lev. 19, 23.
- 3, 14 לְגִרֵּעַ sine Vav in B. 1. E. 1. 2. 3. F. H. L. 2. 3. J. P.
cum nota לִיחַ וְחֹסֶר (quam Masora quoque parva ms. exhibet).
Recte Brix. Ven. 1515.
- Ibid. שִׁירָאֵי sine Jod radice in B. 1. C. 1. H. P. Sabar. cum
nota לִיחַ וְחֹסֶר. Jure sic in Bibliis Rabinicis editum est.

- 7, 21 מְקַלְלָהּ Masora adnotat לִיָּה וְרַפִּי h. e. hoc uno loco cum Caf adspirato. Nam Deut. 23, 5 לִקְלָלָהּ cum Caf dagessato scriptum est. Vox mnemonica, qua id ipsum memoriae infigitur, est כְּמוֹהָּ (Jud. 8, 18) vel כָּפָהּ (Num. 15, 11). Vide Eliam Levitam ad *Michlol* 65^b.
- 7, 22 גִּסְ-אֶת Milel ut praecipit Masora.
- 7, 23 כָּל-זֶה est unum de octo זֶה cum He (non זֶה) scriptis, teste Masora ad 2 Reg. 6, 19. Brix. Ven. 1515 זֶה per errorem habent.
- 7, 24 מֶדֶה Sabar. adnotat: בְּהִלְכִי מֶדֶה.
- Ibid. וְעַמֶּק defective. Solum n. pr. Neh. 12, 7. 20. plene scriptum est, ut Masora ait.
- 7, 25 וְלִבִּי J. L. 2. exhibent בְּלִבִּי.
- Ibid. כָּסֶל Caf segolatum, at Ps. 49, 14. כִּסֶּל cum Zere prioris, postulante Masora.
- 7, 26 וּמוֹצֵא tanquam prtc. לִ"ה segolatum, Masora parva adnotat: לִיָּה, cf. Mas. magna ad Ez. 6, 9. 45, 12. *Michlol* 124^b. 140^b.
- Ibid. וְרוֹטָא cum Zere alterius ad regulam verborum לִ"ה. Masora adnotat: לִיָּה בַסְפָּרָא, וְכָל קְרִיָּה דְכוּוּתָהּ, בְּרַ מִן חֵד בַּסְגּוּל, וְרוֹטָא, h. e. cum Zere hoc uno loco Ecclesiastae et ubique in Scriptura Sacra excepto uno loco Jes. 65, 20.
- 7, 28 בִּקְשָׁה Kof raphatum uti et Est. 2, 15 et בִּקְשָׁה v. 29. Vide ad Zeph. 1, 6.
- 7, 29 חֲשִׁבְנוֹת Schin dagessatum aequae ac 2 Chr. 26, 15. Testis est Kimchi in *Michlol* 4 et in Libro Radicum חֲשִׁב.
- 8, 1 פִּשָּׁר cum Zere prioris, teste Kimchio in Libro Radicum.
- Ibid. יִשְׁנָא Vide Thren. 4, 1.
- 8, 3 תִּבְהֵל cum Zere niphatico sicut וְתִבְהֵל Iob. 4, 5. Vide Mas. fin. 59. col. 3. *Ochla* p. 7 et Kimchii Librum Radicum.
- Ibid. אֶל-תַּעֲמֵד Sic (non וְאֶל-) legendum esse Masora confirmat, viginti quinque versus enumerans, in quorum initio et medio אֶל reperitur; Koh. 8, 3 est unus eorum locorum. Vide Masoram ad 2 Sam. 1, 20. *Ochla* 320 et Argumenta ad Prov. 7, 25. Itaque non וְאֶל-תַּעֲמֵד legendum, quod quidem Gen. 19, 17 et Ob. 14 vera lectio est. Cf. Mas. fin. p. 7. col. 3.
- 8, 4 בְּאֶשֶׁר cum Mercha, non makkephatum, ad fidem codicum veterumque edd.
- 8, 9 אֶת-לִבִּי J. L. 2. h. l. אֶל-לִבִּי habent et 9, 1. אֶת-לִבִּי, quod contrarium est Masorae ad 9, 1 adductae. Etiam Chaldaeus h. l. אֶת et 9, 1. אֶל reddit.

- Kamez habet. Ita praecipit Masora finalis 52^b atque Kimchi in Libro Radicum sub כֶּזֶם.
- 5, 17 אָלֶף Alef kamezatum, uti teste Masora in libro Ecclesiastae sexies: h. l. et 2, 13. 14. 24. 8, 12. 9, 16.
- 6, 2 רֵאִי־נָנִי Recte Mercha (non Kadma) servus prior distinctivi Legarmeh est in B. 1. convenienter regulae Ben Ascheri. Etiam commentarius ad carmen accentuologicum (שִׁיר עַל הַטַּעֲמִים) Jacobi Northusensis hunc locum adducit tanquam exemplum duorum distinctivo Legarmeh servientium Mercha, adnotans ita exstare in codd. quoque Lotharingicis (* כְּתוּבִים שֶׁל לִוְחִיר), alios autem Asla et Munach ponere. Cf. חֲלוּפֵי נִקּוּד et ad Ez. 8, 6. Masora hunc versum Koh. 6, 2 et 2 Chr. 12, 13 inde a Telischa usque ad Rebia eandem accentuum seriem exhibere (ב') adnotat.
- Ibid. זֶה הַבֵּל utrumque cum Tebir in H. J. idque recte. Vide *Chajûg* 129.
- 6, 6 לָמֶד Lamed dagessatum uti et Est. 7, 4. Masora: ב'.
- 6, 10 שְׁחֵתִּיבָה Chethib cum ה supervacaneo quemadmodum פְּשֵׁה־סָקֵל 10, 3. Vide מעֲרַבָּאִי.
- 6, 11 יִתֵּר sine Vav in E. 1. 2. 3. F. H. P. veteribusque edd. Non pertinet ad septem plene scribenda. Vide 7, 11.
- 7, 1 טֶת Teth majusculum, teste Masora parva tum ms. tum impressa: לִית טִ"ה רַבְתִּי. Etiam catalogus ad 1 Chr. 1 editus (neque vero is quem *Dikduke hateamim* §. 61 continent) hoc vocabulum adducit. J. h. l. adnotat: חֲצִי סֵפֶר, B. 1.: פְּלִגּוֹת סֵפֶר!
- 7, 6 וְגַם cum Vav copulativo in Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. Hutter. Nissel. Michael. Norz. sicut in B. 1. L. 1. 2. 3. E. 1. 2. 3. F. H. J. P., idque recte teste Masora, quae hanc vocem recenset inter tredecim וְגַם, quae cum duabus vocibus subsequen- tibus versum concludunt (Mas. ad Ex. 21, 29. Ez. 16, 28). Insuper hic locus refertur ad septendecim eos, in quibus וְגַם post Athnach alterum hemistichium incipit (Mas. fin. 19 col. 2).
- 7, 11 יִתֵּר sine Vav in codd. omnibusque veteribus edd. In Masora ad Ex. 16, 19 edita hic versus per errorem septem plene scribendis יִתֵּר ad censetur; substituendum est וְיִתֵּר וְיִתֵּר וְיִתֵּר (v. 16), uti recte in Masora ms. atque in Masora edita ad v. 16 reperitur.
- 7, 18 אֲשֶׁר־הֶאֱתָה makkephatum in codd. veteribusque edd.
- 7, 20 יַעֲשֶׂה־טֹב cum Teth dagessato ad regulam דְּחִיק.

* Cf. Zunz, *Ritus des synag. Gottesdienstes* S. 65.

- 9, 7 וְשִׁתָּה Sibilans cum Chatef pathach (sicut וְזָהָב Gen. 3, 12) in codd. editionibusque veteribus.
- Ibid. בְּלָבֹד Lamed segolatum, teste *Michlol* 206^b.
- 9, 10 תַּמְצָא una de tredecim exceptionibus, ubi ante distinctivum Tebir servus Darga manet, quamquam non interjectis inter hos duos accentus duabus vocalibus, vide *Dikduke hateamim* §. 19. Masoram ad Ez. 21, 35.
- 9, 12 בַּמְצֹדָה Vav cum Cholem, teste Kimchio in *Michlol* 193^b et Libro Radicum.
- Ibid. כֶּהֶם He cum Zere. Non plus quam semel 2 Reg. 17, 15. כֶּהֶם segolatur. Ita teste Masora atque *Michlol* 216.
- 9, 14 וְבֵא אֱלִיָּה cum Kadma ante Geresch, non interposito Makkef in E. 1. 2. 3. F. H. veteribusque edd. J. L. 2. interpungunt וְבֵא אֱלִיָּה.
- Ibid. גְּדָלִים sine Vav in J. P.; namque non pertinet ad sex plene scribenda, praecipiente Masora ad Jud. 5, 16.
- 9, 15 מִסְכֵּן חָכָם Masora parva adscribit לִית. Falso igitur J. וְחָכָם.
- 10, 1 רוֹקֵחַ plene uti Ex. 30, 35.
- Ibid. מִקְבוֹד, In Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. Hutter. Nissel. non sine aliquot codicum adsensu editum est וְמִקְבוֹד cum Vav copulativo. Etiam Concordantiae ita locum exscribunt et Michaelis hanc lectionem suam fecit, sed injuria. Masora postulat מִקְבוֹד, ut inde adparet, quod hanc vocem neque in catalogum א"ב מן וא (Mas. fin. p. 26. *Ochla* 15) neque in catalogum חד וּמ בְּרִישָׁהוּן (Mas. fin. p. 44. *Ochla* 18) recepit. In F. accedit marginalis: מִקְבוֹד כֵּן קִבְּלָתִי אֲנִי שִׁנְנוּן.
- 10, 4 תַּחַת ad באס"ף refertur.
- 10, 6 הַסֵּכֶל cum Samech et duplice Segol. Masora: ה' סגול h. e. quinquies segolatur et hoc unum a Samech orditur. Illi quinque loci sunt Koh. 10, 6. 1 Sam. 25, 3. 1 Chr. 26, 14. Esr. 8, 18. Neh. 8, 8. Formula memorialis aramaica est אַחַתָּא אַחֲרֵיעָצָא וַיְהִיבֶתָּ לַגְּבֵרָא סְפָרָא. Cf. *Michlol* 167.
- Ibid. בַּשֶּׁשֶּׁל Schin cum Zere, teste Kimchio in Libro Radicum sub שֶׁל et *Et sofer* 19.
- 10, 8 גִּרְמִיָּךְ plene cum Vav ante dagessatam, docente Masora: לִית וּמְלָא וּדְגֵשׁ.
- Ibid. יִפְּוֹל plene uti ubique hoc in libro, ut ait Masora ad 1 Chr. 12, 19.

- 8, 9 לְכָל־מַעֲשֶׂה cum Sakef simplice, sicut בְּכָל־מַעֲשֶׂה Deut. 15, 10 in codd. omnibusq. edd.
- 8, 10 בַּהֲלָלִי וּמִמָּקוֹם In Cod. de Rossi 413 notatum est: At Masora Mem cum Scheba poscit, vide Mas. fin. p. 44. col. 4. *Ochla* p. 92.
- Ibid. וַיִּשְׁתַּכְּחוּ Vide ad 2, 13.
- 8, 11 בָּ, וְכָל אֲרָמִית דְּכוּוּתָהּ H. adnotat פְּתָגִם et ita quidem ut Gimel kamezetur (h. l. et Est. 1, 20) pariter atque in partibus aramaicis. Ceterum Gimel adspirandum est cum F. H. P. Vide Dan. 3, 16. *Dikduke hateamim* §. 38.
- 8, 12 עֲשֵׂה Ven. 1518. 1521 sicut H. Mercha in penultima ponunt (עֲשֵׂה), quod non aeque bonum.
- Ibid. רַע kamezatum in codd. omnibusque veteribus edd. juxta praeceptum Masorae, quae hanc vocem undecim istis adnumerat, quarum Resch post עֲשֵׂה kamezatum est, cf. Mas. fin. p. 56.
- 8, 13 מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים Sic se habet hoc par vocum, teste Masora, h. l. et 2 Chr. 34, 27. Ergo perperam Ven. 1515. הָאֱלֹהִים.
- Ibid. אֱלֹהִים utrumque versus sine Jod.
- 8, 15 וְלִשְׁמוֹת h. l. plene, contra 5, 18 defective.
- 8, 16 כִּי גַם־כִּיֹּם Sic cum J. et Brixiensi interpunximus.
- 8, 17 מִמִּצְוָה prius plene, ut Masora docet, sicut מִמִּצְוָה Jes. 58, 13.
- 9, 1 אֶל־לְבִי נתתי Quater verbum נָתַן sequitur praepositio אֶל apud לֵב h. l. 7, 2. Neh. 2, 12. 7, 5. Ita Masora. Vide supra 8, 9.
- 9, 2 וְלִזְבֹּחַ cum Kadma ante Sakef. Sic recte B. 1. E. 1. 2. L. 2. quemadmodum וְלִכְתֹּרֶן Lev. 7, 8.
- Ibid. כַּחֲטָא sine Vav sicut 8, 12. Teth segolatum. Vide 2, 7. 7, 26.
- 9, 3 מִלֵּא רַע cum Kadma ante Geresch, non makkephatum, in edd. veteribus.
- 9, 4 יִבְחָר Sic scribit J. Punctum literae Cheth injectum est Dagesch vocis יִבְחָר, quae, ut Keri vult, legendo illi יבחר substituenda est. Revera Chethib semper ad modum vocis legendae vocalibus et signis diacriticis instruitur, quam ob causam Deut. 28, 27 וּבְעֶפְסִים Dagesch in litera Ajin habet; namque Kerî est וּבִשְׂחָרִים.
- Ibid. אֶל cum Mercha (non Makkef), ut praeter hunc locum quatuor aliis ante כָּל: Deut. 27, 9. 2 Sam. 20, 23. Jer. 25, 30. 29, 25. Ita Masora ms.
- 9, 6 גַּם־ makkephatum.

- 10, 9 בּוֹקֵעַ plene sicut Jes. 63, 12.
- 10, 10 הַכָּשִׁיר cum Jod post Zere, teste Masora. Similia sunt הַעֲנִיק Deut. 15, 14. הַשְּׁמִיד Am. 9, 8. Vide Mas. fin. p. 20. col. 8.
- 10, 13 הוֹלְלוֹת cum Schurek extremae, ut Masora indicat: וְנִלָּא. Cf. Kimchii Librum Radicum sub הִלֵּל.
- 10, 18 הַמְקָרָה Mem hoc uno loco dagessatum (לִית דָּגֵשׁ), semel Ps. 104, 3. הַמְקָרָה raphatum (לִית רִפִּי). Hic substantivi valorem habet, ibi participii sicut הַמְכַסֶּה (147, 8). Vide infra ad 11, 5.
- 10, 20 הַכְּנָפִים Keri legi jubet כְּנָפִים absque He. Agitur ea de re in Mas. fin. p. 22. *Ochla* 166.
- Ibid. יִגִּיד Gimel cum Zere et sequente Jod pariter atque יִתְגִּיד Ex. 19, 3.
- 11, 3 הָעֵבִים cum Mercha in codd. veteribusque edd.
- Ibid. שִׁפּוֹל H. adnotat מֵלֵא לִית, P.: חֵד מֵלֵא וְחֵד חֶסֶד. Vide 4, 10.
- Ibid. יִהְיֶה De hac forma consule *Maase ephod* p. 102.
- 11, 5 הַמְלֵאָה Mem dagessatum, ut docet Masora parva ms.: לִית דָּגֵשׁ. Vicissim Deut. 22, 9. Am. 2, 13. Mem raphatum est. Dunasch (in Censura Saadiae p. 35) accentum pausalem dagessionis causam esse perhibet. Rectius dixeris, hanc vocem propterea dagessari, quia quemadmodum הַמְקָרָה 10, 18 substantivi vice fungitur (cf. Abenezram in comm.), in reliquis duobus locis, ubi participium est, Dagesch excidit.
- 11, 6 יִכְשֹׁר Schin kamezatum in H. P. Sabar., quod *Michlol* 19^b adprobat.
- 11, 7 לְעֵינַיִם Lamed pathachatum sicut 1 Sam. 16, 7. Contra kamezatum est Gen. 3, 6. Prov. 10, 26, auctore Masora, testante *Michlol* 53^b.
- 11, 9 בְּחִירוֹתֶיהָ C. 1. adnotat מֵלֵא לִית. Vide 12, 1.
- Ibid. לִבָּהּ Sic recte Ven. 1525. Plantin. Genuensis Nissel. sicut P. Sabar. Accentus Sakef hoc loco, ubi aliud Sakef praecedit et quae sequuntur cum hoc לִבָּהּ arcte cohaerent, non habet vim pausalem mutandi Scheba in Segol. Similiter Ex. 9, 14.
- Ibid. דָּלֵע Daleth kamezatum, ut poscit Masora ad Lev. 1, cf. *Michlol* 17^b.
- 12, 1 בּוֹרְאָה Sic cum Vav et sine Jod post Alef omnes veteres edd., etiam Hutter. Lombros. Nissel. Jablonski, quam scriptionem confirmant E. 1. 2. 3. B. 1. H. J. L. 1. 3. Dessav. Reuchlin. et omnes fere codd. melioris notae. Masora parva ms. et ipsa

- 1, 4 וְאֶת־יָקָר Abenezra in comm. ad 6, 3 et Zachoth 37^b scribit יָקָר (cum Kuf pathachato), sed in comm. ad Koh. 10, 1. Kamez pro Pathach ponit, cujus inconstantiae causa haec est, quod in comm. ad l. Esther et in gramm. Zachoth Chajugum (sub יָקָר) sequitur, in comm. autem ad Ecclesiastam Abulvalidi (הַרְקָמָה p. 132) auctoritatem praeferit. Masora postulat Kamez; namque haec vox est una de tredecim, quae Kamez in statu constructo retinent. Mas. parva in B. 1. ait: ר"ג מלין סמוכין וקמצין. Cf. *Dikduke hateamim* §. 38. דרכי הנקוד p. 10. *Michlol* 162^b.
- Ibid. וְגִדְּוֹלָתוֹ cum Vav, quamquam sequente dagessata, sicut וְגִדְּוֹלָה 6, 3.
- 1, 5 וּבְמַלְאוֹת Haec vox pertinet ad genus וּמְאוֹתָר (Mas. fin. 27.) h. e. earum in quibus quaedam literae inversae sunt. Keri justo literarum ordine substituit וּבְמַלְאוֹת.
- Ibid. תִּפְחָ מֶרְכָּה Tifcha Mercha, ut interpungi oportet.
- 1, 6 רִצְפָה ad fidem codicum cum edd. veteribus. E. 1. adnotat: לִית וְהָטָה פָתַח בְּכָל מְדוּקִים. Cf. ad Ez. 40, 17.
- Ibid. וְדָר Masora: לִית פָתַח.
- 1, 7 רַב unum de triginta septem kamezatis, teste Masora ad 2 Chr. 28, 8. Vide ad Dan. 11, 3.
- 1, 14 וְיָתָר cum Thav pathachato in E. 1. 3. H. sicut וְיָתָר (v. 10), teste Mose Punctatore in דרכי הנקוד p. 11.
- 1, 16 מְמוֹמָן Keri: מְמוֹמָן (Mas. fin. 27).
- 1, 17 בְּעֵלְיָהוּ et לְבְעֵלְיָהוּ v. 20; utrumque cum ע syllabam claudente ac proinde Lamed dagessato, auctore Jekuthiel in *En hakore*. Cf. Thren. 3, 56. Koh. 12, 14.
- 1, 18 פֶּרֶס־מְדִי makkephata et cum Metheg prioris syllabae Persiae. Item v. 19 (similiter שְׂאֵל־הָאִישׁ Gen. 43, 7). At vero in v. 3 et 14. פֶּרֶס Munach in ultima habet. Formula memorialis, qua Masora hanc discrepantiam memoriae infigit, haec est: עֲלִיוֹנִים לְמַטָּה וְחֲתוּנִים לְמַעְלָה. Insuper inde sequitur, posteriorem syllabam nominis פֶּרֶס juste pathachari. Nonnulli codices פֶּרֶס exhibent, quod propterea falsum est, quia si hoc nomen cum duplici Kamez pronuntiaretur, ibi ubi per Makkef sequenti adjungitur, Metheg literae Resch impertiendum esset: פֶּרֶס־ (quemadmodum עֲשֶׂר־יָוִם Num. 9, 3).
- 1, 19 תְּבוּאָה plene. Non refertur ad septendecim defective scribenda, de quibus vide Masoram ad Lev. 13, 4. Etiam Masora parva ms. h. l. notat: תְּבוּאָה כֵּן כְּחֵיב.

- 12, 6 וְתָרוּץ plene cum Vav in E. 1. 3. J. F. B. 1. H. ubi accedit nota וּמְלֵא. Ita Jablonski veteresque edd.
- Ibid. וְתָשְׁבֵר E. 1. 3. F. Mercha in ultima ponunt וְתָשְׁבֵר. Verum *Michlol* 62 nostrae lectioni patrocinator.
- 12, 9 לָמֶד-וָעֵת Lamed cum Gaja. Recte F. quemadmodum וְזֶל-מִים Num. 24, 7. Vide *Metheg-Setzung* §. 28.
- 12, 11 פֶּדֶרְבִּנּוֹת Daleth cum Kamez pleno (non correpto), uti accentus Munach significat. Cf. *Michlol* 153^b. 183^b.
- Ibid. וּכְמִשְׁמֵרוֹת cum Sin, in quo Talmud (jer. *Sanhedrin* p. 28 col. 2) et Midrasch (*Tanchuma* ad Num. 11, 16) offendunt, וּכְמִשְׁמֵרוֹת legere conantes.
- Ibid. בְּאֶסְפִּי Pe dagessatum uti in הָאֶסְפִּים 2 Chr. 26, 15. אֶסְפִּי Neh. 12, 25. Auctor est Menachem ben-Saruk in Lexico sub אֶסְפָּא.
- 12, 12 יִגְעַת Masora: וְחָסֵר.
- 12, 13 סֹחֵף Samech majusculum (*Dikduke hateamim* §. 61), libri exitum argumentique gravitatem insigniens.
- Ibid. שְׁמֹר plene. Masora: מְלֵא.
- 12, 14 בְּמִשְׁפֵּט Beth dagessatum in Hutter. ut in F. Recte secundum regulam בְּמִ. Vide Ps. 23, 3. et Proverbia p. IX. §. 4.
- Ibid. אֲיִן cum Scheba quiescente sicut 1 Reg. 10, 3. 2 Chr. 9, 2. et in omnibus omnino hujus verbi similibus formis, exceptis duabus Nah. 3, 11. Ps. 26, 4. Vide Thren. 3, 56. Est. 1, 17., cf. *Harikma* 98.
- Ibid. סֹחֵף דָּבָר de repetitione hujus versus vide Delitzschii Comm. p. 424. Hier. in fine Jesaiae habet notam: בְּהִלְלִי לֹא כְחוּב פַּעַם אַחֶרֶת וְהָיָה מִדִּי חֹדֶשׁ וְלֹא בְסוֹף קִינּוֹת וְכֵן בְּכָל הַסְפָּרִים שֶׁל סִימָן יַחַק"ק.

Esther.

- 1, 1 הַמִּלָּה Masora adnotat וְחָסֵר ב' h. e. bis obvium et defective scriptum, scil. h. l. et Jer. 22, 11. Athias et editores eum sequentes exhibent הַמִּלָּה (cum duplici Paschta et Milel), sed textus sic interpunctus sonat ac si Ahasverus cognomine Molochi appelleretur. Vide Mosis Punctatoris דְּרָכֵי הַנְּקוּדָה p. 19.
- Ibid. מִהֲדִיר Milel et Daleth dagessatum.
- 1, 2 מִלְכֶּתָּו Midrasch ad h. l. legit מִלְכֶּתָּו sine Vav, contra Masoram, quae hanc vocem nonnisi Num. 24, 7. 1 Reg. 2, 12 et Jer. 52, 31 defective scriptam esse tradit.

- 2, 14 גִּמֶל רָפְחָתִים Gimel raphatum, auctore Jekuthiele in *En hakore*.
 Ibid. וְנִקְרָאָה Vide *Dikduke hateamim* §. 14.
- 2, 15 אַבִּיתִיל quater obvium: h. l. et 9, 29. Num. 3, 15. 1 Chr. 5, 14. Mas. fin. p. 3.
- 2, 15 כֻּף רָפְחָתִים Kuf raphatum, vide Abenezram in comm. et quae ad Zeph. 1, 6 exposuimus.
- Ibid. אֵלֶף נִשְׁאֵת Alef quiescit in Zere pariter atque in מִצְאָת 2 Sam. 18, 22. Contra 1 Reg. 10, 22. נִשְׁאֵת scriptum est ita ut Alef auditui sensibile syllabam alteram incipiat (*Michlol* 140).
- 2, 19 וּמִרְדְּכָי יֵשֶׁב בְּשֶׁעַר Sic cum J. et Brixiensi interpunximus.
- Ibid. יֵשֶׁב defective hoc uno libri loco (לִית חֶסֶר בַּסֵּפֶר), reliquis libri locis plene.
- 2, 21 אַחֲשֹׁרֶשׁ sine Vav ultimae, item 3, 12. 8, 7. 10. Vide etiam מֵעֶרְבָאֵי חִלּוּפֵי.
- 3, 1 בֶּן־הַמִּדְּתָא cum Gaja primae vocum copulatarum.
- 3, 4 כְּאֶמֶרֶם Keri: כְּאֶמֶרֶם, teste Masora ad Hos. 1. Mas. fin. p. 15.
- 3, 6 מִרְדְּכָי Mem dagessatum, ut ab eadem litera vocabulum praecedens (עַם) claudente bene distinguatur. Sic cum H. edidimus, vide quae ea de re in Prov. p. XIV. §. 8. disseruimus.
- 3, 7 לְחֹדֶשׁ Brixiensis perperam לְחֹדֶשׁ. Masora parva ms. diserte ait: כָּל סֵפֶר לְחֹדֶשׁ, וְכָל שָׂאֵר קְרִיאָה לְחֹדֶשׁ. Eadem in Mas. fin. p. 62: וְכָל קְרִיאָה חִלּוּף לְחֹדֶשׁ מִלְעִיל h. e. in l. Esther לְחֹדֶשׁ cum Scheba, in reliquis libris omnibus לְחֹדֶשׁ cum Pathach.
- 3, 12 וַיִּקְרָאֻהָ Masora parva adnotat: מ' מִלִּין אֵת בְּהוֹן מ' מִלִּין. Vide Dan. 3, 15.
- Ibid. כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה cum Gaja apud Scheba primae literae ad fidem codicum. Simile est וְאֶל־הַפְּחֹת, vide *Metheg-Setzung* §. 39. 40.
- Ibid. אֶל־אֲחִישֶׁדֶרֶשׁנִי cum Munach in codd. veteribusque edd.
- Ibid. נִכְתָּב Tav kamezatum non secus ac 8, 8. 9, 32., item וְנִחַתָּם, testibus *Michlol* 61 et *En hakore*.
- 3, 14 לְהַנְתִּין E. 1. adnotat: בְּצִירִי וּבִמְאִרִיךְ. וְכֵן בְּכָל הַסֵּפֶר בֵּר מִן ב'. Vide 2, 13. 9, 14.
- Ibid. עֲתִידִים sine Jod prioris, at 8, 13. עֲתִידִים Chethîb, Keri. Masora parva ms. adnotat h. l.: כֵּן עֲתִידִים לִית כְּתִיב כֵּן. H. accuratius: וְחִנִּי' כְּתִיב ו' וְקָרִי יו'ד ב', דִּין חֶסֶר יו'ד קְדָמָא, וְחִנִּי' כְּתִיב ו' וְקָרִי יו'ד.
- 3, 15 הַרְצִים h. l. cum Rebia in codd. et veteribus edd., 8, 14 cum Gerschajim. E. 1. addit hancce notam: כֵּן בְּרוּטִנְבוּרֶק, הַרְצִים.

- 1, 20 פִּתְגָם H: וכל ארמית דכוותה: Vide ad Koh. 8, 11.
- 2, 2 בְּתוּלוֹת dupliciter plene. In H. et Mas. parva ms. adnotatum est: בתולות כל ספרא מלא. In F. uberius de hujus pluralis varia scriptione disseritur hisce verbis: כל בְּתוּלוֹת הַבְּתוּלוֹת חסר ו"ו בחרא, בר מן ד' מלאין, וסמן רוממחי בתולות (Jes. 23, 4) בתולות אחריה רעותיה (Ps. 45, 15) בחורים וגם בתולות (148, 12) וכל אסתר מלא. ינובב בתולות (Sach. 9, 17) בחרי למדנחאי, ולמערבאי בחר. נשים בציון (Thren. 5, 11) בתלת חסר דחסר. Prope eadem ad Ps. 45, 16 alio ex fonte protulimus. Hic autem simul comperimus, de Sach. 9, 17 Orientales et Occidentales discrepare, illis בְּתוּלוֹת, his בְּתוּלוֹת scribentibus.
- Ibid. טוֹבוֹת omnino plene sicut Jer. 12, 6, teste Masora.
- 2, 3 מִנְחָתוֹךָ munachatum, non makkephatum in codd. veteribusque edd.
- Ibid. הִנֵּה cum duplici Zere et accentu ultimae in E. 1. 3. F. H. J. atque edd. veteribus.
- Ibid. תְּמָרוֹתֶיךָ omnino plene in codd. omnibusque edd. veteribus. H. adnotat: לית ומלא וכל לישנא, Mas. parva ms.: לית ומלא דכוותה.
- 2, 5 מִרְדְּכָי Sic B. 1. E. 1. 2. 3. F. H. Brix. Ven. 1518. Hutterus. Vide Esr. 2, 2.
- Ibid. בֵּן cum Munach quamquam segolatum sicut 1 Chr. 9, 11, praecipiente Masora (*Dikduke hateamim* §. 41). Vide ad Jes. 8, 2.
- 2, 8 בֶּתְּחִלָּתָא Beth cum Chatef Pathach et Vav copulae methegatum. Sic edidimus cum H., cf. Norzi.
- 2, 9 לֵהָ לֵהָ לֵהָ לֵהָ לֵהָ Milel ad regulam אחר, itaque Thav segolatum. Ita semper pronuntiatur sequentibus לֵהָ לֵהָ לֵהָ לֵהָ לֵהָ (Michlol 85).
- Ibid. הִרְאִיתָ sine Vav penultimae. Litera Jod non dagessanda est; similia sunt כְּשִׁיתָ Gen. 31, 26. עֲשִׂיתָ 1 Sam. 25, 18. נָטִיתָ Jes. 3, 16, quae omnia participia sunt verborum לִ"ה.
- 2, 12 כִּי כֵן uti Gen. 50, 3.
- 2, 13 יִנְתֵּן cum Metheg ultimae ne Zere justo celerius pronuntietur (העמדה), quemadmodum יִנְתֵּן 5, 3. 6. 9, 12. לְהַנְתֵּן 3, 14. 8, 13. וְהַנְתֵּן 7, 2., consule ea de re Jekuthielem Punctatorem in *En hakore*. Cf. 3, 14.
- 2, 14 וּבִפְקֹדֵי הָיָא שְׂבָה Aliter Soncin.: הָיָא שְׂבָה.
- Ibid. שְׁנֵי Masora adnotat שני סבירין שני h. e. duobus locis crederis שְׁנֵי legi oportere, scil. h. l. et Neh. 3, 30.

- 4, 16 נִם־אֲנִי Sic ubique in medio versu, exceptis quinque locis in quibus וְנִם־אֲנִי legitur (Mas. fin. p. 10. col. 4).
- 5, 2 כָּרֶאֱתָה Caf raphatum. Vide ad Gen. 19, 17.
- 5, 14 יַעֲשֶׂה cum Munach praeunte J. cum edd. veteribus.
- 6, 1 וַיֹּאמֶר cum Rebia in Brix. Ven. 1518. 1521., id quod confirmant B. 1. C. 1. 2. E. 1. 2. 3. F. H. J.
- Ibid. וַיִּהְיֶה Masora parva notat יפה h. e. ita recte. Etenim haec vox non pertinet ad undecim וַיִּהְיֶה cum Scheba, ut docet Masora ad Ex. 26, 24.
- 6, 9 וַיִּהְיֶה כִּי־יִרְכְּבֶהּ cum Jod secundae et sine Vav tertiae in codd. et edd. Masora: לִיָּהּ וְכָתִיב כֵּן. Norzii חסר יו"ד mendum typographicum est, mutandum in חסר וי"ו. Sine Jod hiphilico scripta sunt tantummodo וַיִּרְכְּבֶם Ex. 4, 20. וַיִּרְכְּבֶהּ Deut. 32, 13. et וַיִּרְכְּבֶהּ omnia, exceptis 1 Chr. 13, 7. 2 Chr. 35, 24.
- Ibid. בְּרִחְוֹב Masora parva ms.: חסר בר מן חד חסר h. e. ubique plene excepto uno Jud. 19, 15.
- 6, 10 הַיּוֹשֵׁב plene.
- 6, 13 וַיֹּאמְרוּ Milel uti et Jud. 18, 19, teste Punctatore Jekuthiel in *En hakore* ad Gen. 19, 5. לָּו dagessatum est, poscente Masora ad Gen. 19, 2. Dan. 5, 11. Id quoque testatur Jekuthiel in *En hakore*, Moses Punctator in דרכי הנקוד p. 25. Ben Bilam in טעמי המקרא cap. 2. Cf. Prov. p. XIV. §. 7. Mirum est, Kimchium in *Michlol* 88. 91^b לָּו non dagessatum legere.
- 7, 3 הַמִּקֶּפֶת makkephatum in F. H. et edd. veteribus, adsentiente *En hakore*.
- 7, 4 לְהַרְוֹג pertinet ad quattuor plene scribenda (Mas. fin. p. 25).
- Ibid. וְאַלְף Milra sicut Koh. 6, 6.
- Ibid. הַצֵּר Zade kamezatum sicut Sach. 8, 10 secundum Masoram, teste *Michlol* 205^b. 191^b (ubi שבעה mendum est, deest in codd.).
- Ibid. בְּנֹק segolatum, teste Kimchio in Libro Radicum et *Et sofer*.
- 7, 6 צֶר pathachatum, teste *Michlol* 205^b.
- Ibid. נִבְעַת Ajin kamezatum in H. itemque 1 Chr. 21, 30 cum nota בָּ; etiam F. ibi Kamez habet cum nota בָּ.
- 7, 7 וְהַמִּלָּה In Bibliis rabbinicis exstat adnotatio: י"ט פסוקין ו' פסוקין דמיין בכתובים; דמיין, quae mutila est et ita supplenda; h. e. novem versus Hagiographorum eodem vocabulo terminantur quo ordiuntur. Vide ad Ez. 10, 11.

מפורענות ננחת ואותו ממרדכי גרשים h. e. ita in Codice Rotenburgensi (vide de eo Praef. ad Duodecim Proph. p. VI): הרצים propter supplicium habet accentum incumbentem (Rebia), מִרְדְּכִי autem accentum Gerschajim.

3, 15 בְּשׁוֹשָׁן kamezatum in codd. et veteribus edd. aequae ac בְּשׁוֹשָׁן 9, 15. 18. Sola in formula שׁוֹשָׁן הַבִּירָה atque 1 Reg. 7, 19. Ps. 60, 1. Schin secundum Masoram pathachatur.

4, 1 קֵץ cum Sakef, duce E. 1.

4, 5 לְהִתֵּן, Ven. 1518. 1521 cum nonnullis codd. literae Thav subdit Pathach: לְהִתֵּן, item in v. 6. הִתֵּן. At F. H. J. patrocinantur editionibus quae in ponendo Kamez consentiunt.

4, 7 אֲשֶׁר אָמַר Aliter Brixienensis interpungit: אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּן.

Ibid. לְשָׁקוֹל cum Telischa magno in codd. veteribusque edd. idque recte ex Jekuthielis sententia.

Ibid. בִּיהִידִיִּים cum Jod otioso extremas. Idem usuvenit 8, 1. 7. 13. 9, 15. 18.

4, 10 וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְהִתֵּן Aliter interpungit H.: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְהִתֵּן.

Ibid. אֶל-מִרְדֵּכִי Masora parva adscribit בִּיה מִטְעִין h. e. facile hic erraveris, nempe עַל-מִרְדֵּכִי scribendo sicut v. 5. Masora parva ms. aliud notat: סוֹף פֶּסוּק ב' h. e. bis in fine versus, scil. h. l. et v. 15.

4, 11 יִדְעִים sine Vav in codd. et edd. veteribus, ex praecepto Masorae, quae hanc vocem solummodo Koh. 4, 17. 9, 5 (bis) et 2 Chr. 2, 7 plene scriptam esse declarat (Mas. fin. p. 35). Id quod Biblia rabbinica h. l. adscriptum continent: מִלֵּאִי alienum est, quippe ad 4, 11 non quadrans. E contrario Masora parva ms. adnotat כֵּן כְּחִיב הָסֵר.

Ibid. אֶל-הַמֶּלֶךְ cum Telischa in Ven. 1518. 1521.

Ibid. שֶׁרָפִיט Beth raphatum, teste *En hakore*.

Ibid. וְאֶנִּי Ven. 1518. 1521: וְאֶנִּי cum Kadma.

Ibid. נִקְרָאתִי cum Alef quippe a v. קָרָא, contra Sam. 1, 6. נִקְרִיתִי cum Jod quippe a v. קָרָה. Masora parva ms., perspecto hoc discrimine, adnotat: ב' וְנִמְן ב' לִישְׁנֵי הָרָא כְּחִיב י'.

Ibid. שְׁלוֹשִׁים plene cum Vav sicut 2 Chron. 16, 2., auctore Masora.

4, 16 וְאֶל-תֹּאכְלֶנּוּ וְאֶל- pertinet ad eos versus, in quibus mediis unum idemque vocabulum cum Vav copulativo bis exstat, non nisi uno vocabulo interjecto (Mas. fin. p. 28. col. 7). Falso igitur J. וְאֶל-תֹּאכְלֶנּוּ.

- in l. Esther לפניהם translaticia lectio est. Vide etiam comm. criticum Norzii.
- 9, 4 ב' מלאין בספרא *הוֹלֵךְ* bis hoc in versu plene. Masora parva: ובפסוק. Vide etiam ad Cant. 7, 10. Koh. 12, 5.
- 9, 6 אִישׁ Post hoc vocabulum usque ad עֲשָׂרָה (v. 10) ea quae intra hos fines continentur undecim lineas efficiunt atque ita disposita sunt, ut singulas lineas nomen filii Hamanis inchoet atque, spatio interjecto, נָאָה singulas claudat, tantum quod locum vocis וָאָה in ultima linea עֲשָׂרָה occupat, secundum eam disponendi rationem, quae אריה על גבי אריה ולבנה על גבי לבנה nominatur. Ita praecipit Masora ad h. l. et *Megilla* 16^b.
- 9, 7 נָאָה cum subsequente Pasek, verum absque Gaja. Sic omnino omnes. E. 1. diserte et plene dicit: פסק ובלא געיא, כן כולם.
- Ibid. פְּרִשְׁנֵהָא Thav minusculum; item Schin in פְּרִשְׁנֵהָא et Zajin in וַיִּזְרְחָא v. 9. Vide *Dikduke hateamim* §. 61.
- 9, 9 אַרְיִי cum medio Jod in E. 2. F. H. J. omnibusque veteribus edd. Masora parva ms. adnotat: אַרְיִי לית. אַרְיִי לית (utrumque nomen semel obvium et plene scriptum).
- Ibid. וַיִּזְרְחָא Vav majusculum. Masora parva: וַיִּזְרְחָא אַרְיִי. C. 1.: לית וַיִּזְרְחָא. Vide in Talmude *Megilla* 16^b.
- 9, 14 וַתִּתֵּן cum accentu ultimae in E. 1. H. J., adsentiente *En hakore*. Hoc וַתִּתֵּן et וַתִּתֵּן versus praecedentis in l. Esther formae niphalicæ verbi נתן eae sunt, quae solae cum accentu in ultima pronuntiandae sunt; reliquae omnes accentum in penultima habent. Vide ad 3, 14.
- 9, 15 בַּיּוֹם Ven. 1518. 1521 בַּיּוֹם cum Kadma habet sicut F. J., quod quidem regulae consentaneum (vide *Mischpetê hateamim* 25), sed Masorae non item. Etenim Masora ad Deut. 28, 8 in C. 4. docet, h. l. citra regulam Munach adhibitum esse. Adnotatio masoretica (fere ad verbum consona cum *Dikduke hateamim* §. 23) sic se habet: סמן, כל שלש חבות שהטעם אחר, האות הראשון שבחבה, כמות וצו וי אתך, יהיה הטעם למעלה, כל הקריאה על זה המנהג, בר מן חר, גם ביום ארבעה עשר דווקהלו דמגלה.
- 9, 19 הַפְּרוֹזִים Chethîb Vav continet quod tolli oportet. Simile est בַּיּוֹרִים Ez. 34, 25. Vide ad h. l.
- Ibid. וַמִּשְׁלַח F. H. et Masora parva ms. adnotant ב' וחסר h. e.

- 7, 8 נִפְלָ cum Rebia in codd. veteribusque edd. Vide *Mischpetê hateamim* 35. *Thorath emeth* 67.
- Ibid. לִכְבוֹשׁ plene, contra 2 Chr. 28, 10 defective.
- 7, 9 חֲרֻבֹנָה h. l. in He exiens, sed 1, 10 in Alef.
- 7, 9 הָמָן unus sedecim. locorum, in quibus Pazer magnum (קרני פרה) adhibetur. Vide ad Ez. 48, 21. Neh. 1, 6.
- 8, 1 נָתַן H. נָתַן cum Kadma.
- 8, 3 לְהַעֲבִיר Brixienis: להעביר cum Gerschajim.
- 8, 5 אֶת־הַיְּהוּדִים Masora: ב' בספרא h. e. bis in l. Esther, scil. h. l. et 9, 3. In errore igitur versantur ii codd., qui אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים exhibent.
- 8, 6 אִיכְכָה utrumque hujus versus accentum in ultima habet. Differt Cant. 5, 3., ubi Milel.
- Ibid. בְּאַחֲדָן Daleth pathachatum (*Michlol* 17).
- 8, 9 וַיִּקְרָאוּ Hic versus maximus est in Hagiographis, constat enim 43 vocabulis et 192 literis. Cf. ad Jer. 21, 7.
- Ibid. בַּעַת munachatum, non makkephatum. Recte Brixienis.
- Ibid. כָּכָל cum Gaja, teste Masora parva ms. Vide 3, 12.
- Ibid. וְאֶל־הָאֲחֵרֵי שְׂדֵרֵינִים makkephatum in Brixienis ad fidem codicum.
- Ibid. כָּל־שְׁנֵי h. l. sine Vav medio.
- 8, 11 לְיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר his cum accentibus in codd. omnibusque edd. veteribus.
- Ibid. וְלַעֲמֹד defective teste Masora ad Num. 16, 9. Quod Biblia rabbinica h. l. adnotant falsum est et expungi debet.
- Ibid. וְלַהֲרֹג h. l. cum Vav copulativo in omnibus emendatis libris convenienter Masorae, quae hanc vocem in catalogo ב' מִלִּין וְלִיָּה וְלִיָּה וְלִיָּה וְלִיָּה adducit (Mas. fin. p. 28), itemque in catalogo singularum vocum א וַל incipientium (Mas. fin. p. 40^b). Jekuthiel affert Masoram: וְשֶׁאֵרָא לְהַרְגֵּה וְלֵאבֹד.
- 8, 13 וְלַהֲיוֹת sicut 2 Chron. 29, 11.
- 8, 17 מִתִּיּוֹדִים cum Gaja.
- 9, 2 לְפָנֵיהֶם Ita recte secundum Masoram Soncin. Compl. Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. Hutter. et inter codices nostros B. 1. C. 2. E. 1. 2. 3. F. H. P. S. In H. h. l. ad לְפָנֵיהֶם notatum est לִיָּה דְסָמִיךְ h. e. haec vocum conjunctio singularis est. Rursus Jos. 21, 42 ad בְּפָנֵיהֶם in F. et in Masora parva ms. haecce nota adscripta est: ב' וְנִקְטוּ h. e. bis obvium, h. l. et Ez. 6, 9. Itaque

II.

חלופי חמש מגלות

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae Quinque Voluminum inter Occidentales et Orientales controversae.

Orientalis (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):
לְסֹסְתִי מִלֵּא	לְסֹסְתִי חֶסֶד Cant. 1, 9.
עֹמֵד חֶסֶד ¹	עֹמֵד מִלֵּא 2, 9.
וְאֶסְבְּכָה חֶסֶד ²	וְאֶסְבְּכָה מִלֵּא ו' 3, 2.
לְבִבְתִּינִי תִינֵנָה מִלֵּא ³	לְבִבְתִּינִי תִרְוִיהוֹן 4, 9.
	חֶסֶד
מִעֲשֵׂי בִיר ⁴	מִעֲשֵׂה בִה"א 7, 2.
וְתִקְוֶה הוּא כְּתִיב, וְתִקְוֶה הוּא	וְתִקְוֶה הוּא Ruth 1, 6.
קִרִי	
וְתִשְׁאָנָה מִלֵּא אֶל"ף	וְתִשְׁנָה חֶסֶד אֶל"ף 1, 14.
וְתִבֵּא וְתַעֲמֹד חֶסֶד ⁵	וְתִבֵּא וְתַעֲמֹד 2, 7.
	מִלֵּא
אֶת־כָּל אֲשֶׁר עֲשִׂית קִרִי, וְלֹא	כָּל אֲשֶׁר עֲשִׂית 2, 11.
כְּתִיב אֶת ⁶	
קִרִי לָנוּ חֶסֶד ⁷	קִרִי לָנוּ, מִלֵּא ו' 2, 20.
אֶת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמְרִי כְּתִיב, וְלֹא	כָּל אֲשֶׁר תֹּאמְרִי 3, 5.
קִרִי אֶת ⁸	

¹ Duce Mas. magna in F. ad Ex. 3, 5.² Ex P. Etiam ad Ps. 26, 6 in P. haecce exstat nota masoretica: ב' חד חסד וחד מלא למערבאי.³ Ex P. tantum quod ibi varietas scriptionis inversa est.⁴ Eodem modo differunt in Thr. 4, 2. Koh. 4, 5. Mi. 5, 12. Ps. 8, 4. Iob. 14, 15.⁵ Sic dupliciter differunt teste F.⁶ Ita recte, cf. *Nedarim* 37^b.⁷ Ex P.⁸ Ita recte in F.

- bis obvium et sine Vav scribendum, scil. h. l. et v. 22. Vere, nam nonnisi tres hujus verbi formae plene scribuntur: וְנִשְׁלֹחַ 3, 13. וְשִׁלְחָה Jes. 11, 14. et וְשִׁלְחָה 2 Chr. 36, 15.
- 9, 23 וְקָבְלִי Sic h. l. teste Masora: לִי. Contra v. 27. וְקָבְלִי ut Ezr. 8, 30.
- Ibid. עֲלֵיהֶם J. et aliquod alii exhibent אֲלֵיהֶם.
- 9, 26 עַל-פָּן Masora notat בטעם ה' ר"פ h. e. quinquies cum accentu Paser in initio versus, scil. h. l. Gen. 32, 33. 1 Sam. 5, 5. Jes. 5, 25. 16, 9.
- Ibid. (הַפְּוִרִים) פְּוִרִים h. l. et v. 28 plene.
- 9, 27 וְקָבְלִי Keri: וְקָבְלִי. Simile est וְיֵאמָר 1 Sam. 12, 10. Cf. Masora ad 1 Reg. 1, 1. Mas. fin. p. 7. *Ochla* 119.
- Ibid. וְהַיְהוּדִים pone hanc vocem Pasek in B. 1. H. Recte, quum hic locus referatur ad illos octo, in quibus post Telîscha parvum Pasek collocatur, ut docet Masora ad 1 Sam. 12, 3. 2 Chr. 35, 21. Idem observat Jekuthiel Punctator in *En hakore*: ח' פסק ותלשא: ה' היהודים, brevius B. 1: ח' פסוקין תלשין ופסקין.
- Ibid. עֲלֵיהֶם Hic quoque Pasek poni oportet. Catalogus ms. locorum pasekatorum id ipsum sic indicat: קִימוּ וקבלו, ב' בו.
- 9, 29 וְהַכְתֵּב Thav majusculum.
- 9, 30 אֶל-כָּל-הַיְהוּדִים Masora parva ms. adnotat ג' (ter hae voces ita conjunctae exstant), et Masora magna ms. id ipsum explicat: אֶל-כָּל-הַיְהוּדִים ג' וסמן, אֶל כָּל הַיְהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בָּאָרֶץ: מִצֻּרִים הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹל (Jer. 44, 1), וַיִּשְׁלַח סִפְרִים אֶל כָּל הַיְהוּדִים. (Est. 9, 20) וחברו (9, 30) Consentit Masora fin. p. 35.
- 9, 31 לְקַיֵּם Sic in omnibus libris emendatis uti v. 21 et 29. Nonnullae editiones aetate minores falso exhibent לְקַיֵּם.
- 10, 1 וְאַחַשְׁוֶרֶשׁ Sic Chethîb cujus Keri est וְאַחַשְׁוֶרֶשׁ cum accentu Darga propter sequens Pasek. Vide *Dikduke hateamim* §. 19. extr.
- 10, 3 לְרֵב defective in Codd., adtestante Lombroso et Norzio. Tantummodo 1 Chr. 4, 38. 2 Chr. 30, 10 haec vox secundum Masoram plene scripta est.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
אֵל כָּל אֲשֶׁר ¹	עַל כָּל אֲשֶׁר	Eccles. 1, 13.
הָעוֹשֶׂה מֵלֵא ²	הָעוֹשֶׂה חֶסֶד	3, 9.
הָעוֹלָם מֵלֵא ³	הָעוֹלָם חֶסֶד	3, 11.
הָעוֹשִׂים תְּרוּיָהוֹן חֶסֶד ⁴	הָעוֹשִׂים תְּנִינָא מֵלֵא	4, 1.
מַעֲשֵׂי בִירָד	מַעֲשֵׂה בַח"א	5, 5.
שְׁתַּקִּיף כְּתִיב וּקְרִי ⁵	שְׁתַּתְּקִיף כְּתִיב שְׁתַּתְּקִיף קְרִי	6, 10.
הַמִּשְׁתַּח כְּתִיב מִשְׁתַּח קְרִי ⁶	מִשְׁתַּח כְּתִיב וּקְרִי	7, 2.
שְׁמֹר מֵלֵא ⁷	שְׁמֹר חֶסֶד	8, 2.
הִיא כְּתִיב הוּא קְרִי ⁸	כִּי הוּא חֶלֶקֶד	9, 9.
לֹץ פָּנִים בִּר"י ⁹	לֹא פָנִים בֶּאֱל"ף	10, 10.
עַל בֵּית	אֶל בֵּית	12, 5.
עֲלָמוֹ חֶסֶד ¹⁰	עוֹלָמוֹ מֵלֵא	Ibid.
מִהֶמָּה כְּתִיב מִהֶם קְרִי ¹¹	מִהֶמָּה כְּתִיב וּקְרִי	12, 12.
שְׁמֹר חֶסֶד ¹²	שְׁמֹר מֵלֵא	12, 13.

¹ E Tschufutk. No. 2. Vide ad Esth. 3, 9.

² Sic etiam in Mas. parva, S. P. Vide Argumenta.

³ Ex P. ubi notatur: למערבא ב' חסר, itaque plene apud Orientales.

⁴ Sic in Tschufutk. No. 2, No. 18 et E. 3. In Tschufutk. No. 7 differentia perspicue exponitur: והנה דמעת העשוקים למערב' מלא, למדנה' העשוקים חסר.

⁵ In P. Etiam Mas. magna adnotat: פליגא עליה. Vide etiam Thren. 5, 18.

⁶ Sic in P. Contra in Tschufutk. No. 116 scriptum est: למדנחאי משתח כתיב המשתח קרי.

⁷ Sic in P. Tschufutk. No. 116, sed inverso ordine. Vide 12, 13.

⁸ Sic in P. Tschufutk. No. 18.

⁹ Sic in Tschufutk. No. 114.

¹⁰ Vide Argumenta.

¹¹ Sic in P.

¹² In P. ordo inversus. Cf. Masoram.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
כִּנְסִיָּה מֵלֵא	כִּנְסִיָּה חֹסֶר יו"ד	Ruth 3, 9.
לִינִי לַמַּד רַבִּי ¹	לִינִי נו"ן רַבִּי	3, 13.
הָבִי מִלְעִיל ²	הָבִי מִלְרַע	3, 15.
לְגֵאוֹל מֵלֵא ³	כִּי לֹא אוֹכַל לְגֵאוֹל	4, 6.
	חֹסֶר ו"ו	
תּוֹלְדוֹת חֹסֶר ו"ו בְּתֵרָא ⁴	תּוֹלְדוֹת מֵלֵא דִּמְלֵא	4, 18.
כְּמוֹנִי מֵלֵא ⁵	כְּמוֹנִי חֹסֶר	Threni 1, 21.
וּמְדוּחִים מֵלֵא	וּמְדוּחִים חֹסֶר יו"ד	2, 14.
רַחֲמֵי כְּתִיב חֹסֶר יו"ד, רַחֲמֵי קָרִי	רַחֲמֵי כְּתִיב וקָרִי	3, 22.
חֹסְדֵן כְּתִיב חֹסֶר יו"ד, חֹסְדֵי קָרִי ⁶	חֹסְדֵי כְּתִיב וקָרִי	3, 33.
כְּצִפּוֹר מֵלֵא	כְּצִפּוֹר חֹסֶר	3, 52.
מַעֲשֵׂי בִיּו"ד ⁷	מַעֲשֵׂה בַח"א	4, 2.
יִכְלֹ חֹסֶר	יִכְלֹ מֵלֵא	4, 14.
עוֹדִינֶה כְּתִיב וקָרִי	עוֹדִינֶה כְּתִיב,	4, 17.
	עוֹדִינֶה קָרִי	
שְׁשִׁמִּים כְּתִיב וקָרִי ⁸	שְׁשִׁמִּים כְּתִיב	5, 18.
	שְׁשִׁמִּים קָרִי	
הַשִּׁיבֵנוּ אֶלְנִי, שֵׁם וְדֹאִי	הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה, שֵׁם	5, 21.
	דֹּאִי	
וּנְשׁוּבָה כְּתִיב וקָרִי ⁹	וּנְשׁוּב כְּתִיב,	Ibid.
	וּנְשׁוּבָה קָרִי	

¹ Sic in H. et in Masora parva ms. Vide Argumenta.

² Teste Mas. parva ad h. l. et Mas. magna ad Jer. 39, 9. Occidentales illam formam pro imper. decurtato Hiphil verbi בּוֹא, Orientales autem pro imper. Kal verbi יָהָב habent.

³ Ex P., ubi vero per errorem לִי לְגֵאוֹל scriptum est, ut credideris, varietatem spectare ad prius לְגֵאוֹל ejus versus. F. recte scribit לְגֵאוֹל. Vide Argumenta.

⁴ Ita recte in F. P. Cf. Midrasch ad Gen. 2, 4. et Ex. 21, 1.

⁵ Vide Argumenta.

⁶ Ex P. Vide etiam Norzium.

⁷ Ex P.

⁸ Vide Argumenta ad h. l. et ad Eccles. 6, 10.

⁹ Ex S.

III.

חלופי נקוד של חמש מגלות

בין בן אשר ובין בן נפתלי.

*Loci Quinque Voluminum a Ben-Ascher et Ben-Naphtali
diverse punctis signati.*(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro
ms. ערת דבורים. Vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:

Ben-Ascher:

וְרֵאִינָה ¹	וְרֵאִינָה Cant. 3, 11.*
שְׁעָרָה לֹו	שְׁעָרָה לֹו Ibid.
הִרְחֵצָה קִמֵץ ²	הִרְחֵצָה פֶתַח 4, 2.
מִרְקָחִים פֶתַח ³	מִרְקָחִים קִמֵץ 5, 13.*
אִמְצָאָה	אִמְצָאָה 8, 1.
אִנְהִנָה ⁴	אִנְהִנָה 8, 2.
וּמֵה־תִּעְרְרִי	וּמֵה־תִּעְרְרִי 8, 4.*
שְׁלֵהֶבֶת יָהּ ב' מִלִּין ⁵	שְׁלֵהֶבֶתִּיָּה מִלָּה אַחַת 8, 6.
הַנֶּעֱרָה	הַנֶּעֱרָה Ruth 2, 5.
אֶת־אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ ⁶	אֶת אֲשֶׁר־עֲשִׂיתָ 2, 19.*
עַד־כָּלֹת קִצִּיר הַשְּׁעָרִים	עַד־כָּלֹת קִצִּיר־ 2, 23.
הָלֹא בָעֵז	הָלֹא־בָעֵז 3, 2.
אֶל־תִּדְעִי	אֶל־תִּדְעִי 3, 3.
קָנָה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים מוֹנָח ⁷	קָנָה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים מִרְכָּא 4, 4.*

¹ Ben-Ascher legit Resch cum Chatef Pathach propter sequentem gutturalem, Ben-Naphtali cum Scheba simplice. Similiter Ps. 28, 9.² Norzi hujus differentiae mentionem facit.³ Vide etiam *Dikduke hateamim* p. 84.⁴ Similiter Gen. 32, 7.⁵ Ben-Naphtali haec separat ac proinde יָהּ cum Mappik scribit, Ben-Ascher copulat ac proinde Mappik ejicit. Masora ut semper stat a partibus Ben-Ascheri (Mas. magna ad Ex. 17, 16).⁶ Vide ad Iob. 1, 3.⁷ Vide Masoram ad Ex. 6, 6. *Dikduke hateamim* p. 23.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
על יד	אֶל יד שעשגז	Esther 2, 14.
אֶל ידי ¹	אשקול על ידי	3, 9.
אחשורוש מלא	בימים ההם . . .	2, 21.
	אחשורוש חסר ו"ו	
	בתרא	
אחשורוש מלא	ויקראו ספרי קדמא . .	3, 12.
	אחשורוש ח"ו בתרא	
אחשורוש מלא	ויאמר המלך אחשורוש	8, 7.
	ח"ו בתרא	
אחשורוש מלא ²	ויכתב בשם המלך	8, 10.
	אחשורוש ח"ו בתרא	
אחשורוש כתיב וקרי ומלא	וישם המלך אחשורוש	10, 1.
	כתיב חסר ב' ווי"ן,	
	וקרי אחשורוש	
שרביט מלא ³	ויושט המלך לאסתר	8, 4.
	את שרבט, חסר	
ובבאתה ה"א רפי ⁴	ובבאתה ה"א מפיק	9, 25.

¹ Sic in Tschufutk. No. 2.

² Hi duo loci in catalogis Differentiarum impressis negligentia praetermissi sunt, reperiuntur vero in manuscriptis. P. omnem dubitationem tollit: למעבאי ה' כתיבי אחשורוש וחסר רש, למדנחאי, כלהון מלאין.

³ Ex P. ubi notatur: למערבאי.

⁴ Secundum Masoram in Cod. Babyl. ad Ez. 33, 33.

Ben-Naphtali:

Ben-Ascher:

כִּי־יֵשׁ אָדָם ¹	כִּי יֵשׁ־אָדָם Eccles. 2, 21.*	
בֶּן מוֹת	בֶּן־מוֹת	3, 19.*
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה	אֶת־הַמַּעֲשֶׂה	4, 3.*
אִם־יִשְׁכָּחוּ	אִם־יִשְׁכָּחוּ	4, 11.
וַיִּתְּרוּ	וַיִּתְּרוּ	{ 5, 8. 7, 12. 10, 10.
שִׁיעַמֶּל	שִׁיעַמֶּל	5, 15.*
שִׁיעַמֶּל	שִׁיעַמֶּל	5, 17.*
וַאֲיִנְנֵה חֶסֶר אֶזְלָא ²	וַאֲיִנְנֵה חֶסֶר מִרְכָּא	6, 2.*
יֶאֱכֹלְנָה ³	יֶאֱכֹלְנָה	Ibid.
וַיִּשְׁתַּכְּחוּ	וַיִּשְׁתַּכְּחוּ	8, 10.
אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה	אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה	8, 17.
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה	אֶת־הַמַּעֲשֶׂה	Ibid.
אֲשֶׁר־אֶתְּבֹת ⁴	אֲשֶׁר־אֶתְּבֹת	9, 9.
וּכְצַפְרִים ⁵	וּכְצַפְרִים	9, 12.
אֶת־מַעֲשֶׂה	אֶת־מַעֲשֶׂה	11, 5.
כָּל־שֶׁבַע	כָּל־שֶׁבַע	11, 8.*
הַטְּחָנוֹת ⁶	הַטְּחָנוֹת	12, 3.
לְמַד דַּעַת ⁷	לְמַד־דַּעַת	12, 9.
וּכְמִשְׁמְרוֹת	וּכְמִשְׁמְרוֹת	12, 11.
אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה	אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה	12, 14.
הַנִּמְצָאִים ⁸	הַנִּמְצָאִים Esther 1, 5.	

¹ Simile est Ruth 2, 19. Vox שעמלר quae in catalogo impresso adponitur ad hanc ipsam differentiam spectat.

² Vide Argumenta ad h. l. et Ez. 8, 6.

³ Vide ad Gen. 3, 17.

⁴ Vide ad Ruth 4, 15 et Gen. 22, 2.

⁵ Vide ad Dan. 8, 22.

⁶ Consulas *Metheg-Setzung* §. 26. 27.

⁷ Similiter Num. 24, 7. Prov. 12, 11.

⁸ Eodem modo 4, 16. Catalogus in Bibliis rabbinicis differentias ad 1, 5 et 1, 20 notatas praetermittit, is vero qui in Ven. 1518 exstat utramque commemorat.

Ben-Naphtali:

Ben-Ascher:

¹ יִתְּנֵן יְיָ אֶת־הָאֱשֶׁה	יִתְּנֵן יְיָ אֶת־הָאֱשֶׁה Ruth 4, 11.
² אֲשֶׁר־אֵהֱבָתָהּ	אֲשֶׁר־אֵהֱבָתָהּ 4, 15.*
³ וְהַבִּיטָהּ	וְהַבִּיטָהּ Threni 1, 11.
בְּהִתְעַשְׂפָם	בְּהִתְעַשְׂפָם 2, 12.
⁴ אֲשֶׁוּה־לָךְ	אֲשֶׁוּה־לָךְ 2, 13.*
⁵ וַיִּתְּרָקוּ שֵׁן גֵּיא	וַיִּתְּרָקוּ שֵׁן 2, 16.*
⁶ וַנִּחְקְרָהּ	וַנִּחְקְרָהּ 3, 40.
אֶל־תַּעֲלָם	אֶל־תַּעֲלָם 3, 56.
⁷ וְאִינָם	וְאִינָם 5, 7.*
וְנִשְׁוִיבָהּ	וְנִשְׁוִיבָהּ 5, 21.*
⁸ שִׁיעֲמַל	שִׁיעֲמַל Eccles. 1, 3.*
⁹ זֹרֶחַת הוּא	זֹרֶחַת הוּא , יאֲרִיד 1, 5.*
	הַחַיִּית
וּמֵה־שִׁנַּעֲשֶׂה	וּמֵה־שִׁנַּעֲשֶׂה 1, 9.*
שִׁנַּעֲשֶׂה	שִׁנַּעֲשֶׂה 1, 14.*
¹⁰ בְּכָל־מַעֲשֵׂי	בְּכָל־מַעֲשֵׂי 2, 11.
¹¹ כִּיתְרוֹן	כִּיתְרוֹן 2, 13.
בְּשִׁכְכָר	בְּשִׁכְכָר 2, 16.*
הַמַּעֲשֶׂה שִׁנַּעֲשֶׂה	הַמַּעֲשֶׂה שִׁנַּעֲשֶׂה 2, 17.

¹ Sic eos differre ait S.

² Similiter Eccles. 9, 9. Gen. 6, 7. 22, 2. Deut. 9, 7. 21, 8. Vide etiam *Likute kadmonioth* p. 29.

³ Item 3, 40. 5, 7. 21. Vide *Metheg-Setzung* §. 39. not.

⁴ Vide *Metheg-Setzung* §. 28. not.

⁵ Cf. ad Jes. 40, 18.

⁶ Ita differunt. Norzi in errore versatur.

⁷ Pariter atque Jer. 10, 20.

⁸ Ben-Naphtali literae Ajin Scheba quiescens impertit. Item v. 9. 14. 2, 11. 17. 4, 3. 5, 15. al. Vide ad Ps. 19, 11.

⁹ Cf. *Metheg-Setzung* §. 43. Heidenheimii *Meor enajim* Praef. p. VII.

¹⁰ Ben-Naphtali etiam apud Kamez correptum Gaja non repudiat, Ben-Ascher repudiat. Vide *Metheg-Setzung* §. 27.

¹¹ Similia sunt 5, 8. 7, 12. 8, 10. 10, 10. Vide ad Gen. 27, 28. Ps. 45, 10. Prov. 30, 17.

IV.

חלופי קריאה בחמש מגלות

Loci Quinque Voluminum consimiles qui facile confunduntur.

	Canticum
כִּי חוֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי	2, 5 Primo
שְׁחֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי. וּסְמֹן, כִּי שֶׁקֶר (Ps. 119, 118).	5, 8 Secundo
תַּחַת לְרֹאשִׁי	2, 6 Primo
תַּחַת רֹאשִׁי. וּסְמֹן, לַמַּד קָדִים לִרְ"שׁ.	8, 3 Secundo
אִם תַּעֲרִירוּ וְאִם תַּעֲרִירוּ	{ 2, 7 Primo et 3, 5 Secundo
מֶה תַּעֲרִירוּ וּמֶה תַּעֲרִירוּ	8, 4 Tertio
דּוֹמָה דּוֹדִי לְצַבִּי	2, 9 Primo
דּוֹמָה לָךְ דּוֹדִי לְצַבִּי	2, 17 Secundo
וְדּוֹמָה לָךְ לְצַבִּי	8, 14 Tertio
עַל הָרִי בְּתֹר	2, 17 Primo
עַל הָרִי בְּשָׂמִים	8, 14 Secundo
בִּקְשָׁתִּיו וְלֹא מִצְאָתִיו	3, 2 Primo
בִּקְשָׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ	5, 6 Secundo
מִהֵר גִּלְעָד	4, 1 Primo
מִן־הַגִּלְעָד וּסְמֹן, וַיַּעַשׂ גִּלְ וַיֹּאכְלוּ שֵׁם עַל הַגִּל (Gen. 31, 26)	6, 5 Secundo
כַּעֲדֵר הַקְּצֻבּוֹת	4, 2 Primo
כַּעֲדֵר הַרְיָחִלִים	6, 6 Secundo
תְּאֻמֵּי צִבְיָה	5, 6 Primo
תְּאֻמֵּי צִבְיָה וּסְמֹן, תְּתָאוּ (Num. 34, 7).	7, 4 Secundo
פְּעֵרוֹנֹת הַבָּשָׂם	5, 13 Primo
לְעֵרְגוֹת הַבָּשָׂם	6, 2 Secundo
הַפְּרָחָה הַגֶּפֶן	6, 11 Primo
אִם־פְּרָחָה הַגֶּפֶן	7, 13 Secundo
לְנֹטְרִים	8, 11 Primo
לְנֹטְרִים, וּסְמֹן לַיְלָה לְיוֹם (Iob. 17, 13).	8, 12 Secundo

Ben-Naphtali:

Ben-Ascher:

רָצַפְתָּ דָגֵשׁ ¹	רָצַפְתָּ רַפִּי Esther 1, 6.
לְמַגְדּוֹל	לְמַגְדּוֹל 1, 20.
וְהַנְעֵרָה	וְהַנְעֵרָה 2, 7.
הַנְעֵרָה	הַנְעֵרָה 2, 9.
אֲשֶׁר לִקְחָ לּוֹ ²	אֲשֶׁר לִקְחָ לּוֹ 2, 15.*
וַיֵּאָהֵב ³	וַיֵּאָהֵב 2, 17.
וְאֶת־מֵאֲמַר	וְאֶת־מֵאֲמַר 2, 20.
כְּתָב־הַדָּת	כְּתָב־הַדָּת 4, 8.
לְהַתְחַנֵּן לּוֹ ⁴	לְהַתְחַנֵּן לּוֹ Ibid.
אִם־הִחְרַשׁ	אִם־הִחְרַשׁ 4, 14.
הַנְּמַצָּאִים	הַנְּמַצָּאִים 4, 16.
וַיְהִי כִּרְאוֹת דָגֵשׁ ⁵	וַיְהִי כִּרְאוֹת רַפִּי 5, 2.
אֶת־הַמֶּן	אֶת־הַמֶּן { 5, 5. 6, 14. 7, 10.
אֶת־מַרְדֵּכִי	אֶת־מַרְדֵּכִי 5, 13.
מִה־לַּעֲשׂוֹת	מִה־לַּעֲשׂוֹת 6, 6.
וּרְאִיתִי ⁶	וּרְאִיתִי 8, 6.
עַל־הַיְּהוּדִים	עַל־הַיְּהוּדִים 8, 8.*
אֶל־הַיְּהוּדִים	אֶל־הַיְּהוּדִים 8, 9.*
וְאֶל־הָאֶחָד־שְׁדֵּרְפָנִים	וְאֶל־הָאֶחָד־שְׁדֵּרְפָנִים Ibid.
לְהַקְהֵל	לְהַקְהֵל 8, 11.
וְהָאֶחָד־שְׁדֵּרְפָנִים	וְהָאֶחָד־שְׁדֵּרְפָנִים 9, 3.
וְכָל־מַעֲשֵׂה	וְכָל־מַעֲשֵׂה 10, 2.

¹ Vide ad Ez. 40, 17.

² Similiter Ruth 4, 11.

³ Vide ad Gen. 13, 12. 34, 3. Ps. 19, 11.

⁴ Vide ad Gen. 6, 9.

⁵ Vide ad Gen. 19, 17. *Dikduke hateamim* p. 30.

⁶ Utrumque versus. Vide Thr. 1, 11.

Ecclesiastes	
הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הבל	1, 2 Primo
הבל הבלים אמר קהלת הבל	12, 8 Secundo
בכל עמלו שיעמל תחת השמש	{ 1, 3 Primo et 5, 17 Tertio
בכל עמלו וברעיון לבו שהוא עמל תחת השמש	2, 22 Secundo
ונתתי את לבי	1, 13 Primo
ונתון את לבי	8, 9 Secundo
והנה הבל הבל ורעות רוח	{ 1, 14 Primo et 2, 11 Secundo
כי הבל הבל ורעות רוח	2, 17 Tertio
הגדלתי והוספתי	1, 16 Primo
וגדלתי והוספתי	2, 9 Secundo
אשר היה לפני על ירושלם	1, 16 Primo
שהיו לפני בירושלם	2, 7 Secundo
שהיה לפני בירושלם	2, 9 Tertio
הוללות ושכלות	1, 17 Primo
והוללות וסכלות	2, 12 Secundo
והסכלות הוללות	7, 25 Tertio
אמרתי אני בלבי	{ 2, 1 Primo et 3, 17 Tertio et 3, 18 Quarto
ואמרתי אני בלבי	2, 15 Secundo
המעשה שנעשה תחת השמש	2, 17 Primo
לכל-מעשה אשר נעשה תחת השמש	8, 9 Secundo
את-המעשה אשר נעשה תחת השמש	8, 17 Tertio
שעמלתי ושחכמתי תחת השמש	2, 19 Primo
שעמלתי תחת השמש	2, 20 Secundo
הכל הולך אל מקום אחד	3, 20 Primo
אל מקום אחד הכל הולך	6, 6 Secundo
ילד מסכן וחכם	4, 13 Primo
איש מסכן חכם	9, 15 Secundo

שְׁלֹמֹתִיךְ	4, 11 Cant.
שְׁמֹלֶתִיךְ, וּסְמֵן ל"ם.	3, 3 Ruth
פָּעֶרֶב	5, 11 Cant.
פָּעֶרֶב	83, 2 Psalm
	Ruth
וַיִּהְיֶה שֵׁם	1, 2 Primo
וַיֵּשְׁבוּ שֵׁם	1, 4 Secundo
לִבְנֵה שְׁבָנָה	1, 8 Primo
שְׁבָנָה בְנוֹתֵי לֶכָן	1, 12 Secundo
כִּי תִצְאִי . . . עִם נַעֲרוֹתַי	2, 22 Primo
אֲשֶׁר הָיִית . . . אֶת נַעֲרוֹתַי	3, 2 Secundo
וַיִּמַּד שֵׁשׁ שְׁעָרִים	3, 15 Primo
וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ הַשְּׁעָרִים	3, 17 Secundo
	Threni
שַׁעֲרִיָּה שׁוּמְמִין	1, 4 Primo
בְּנֵי שׁוּמְמִים, וּסְמֵן ד"ן ע"ם.	1, 16 Secundo
רֹאֵה יִי אֶת-עֲנָנִי	1, 9 Primo
רֹאֵה יִי וְהַבִּיטָהּ	{ 1, 11 Secundo 2, 8 et Tertio
בְּתוֹלָתִי וּבַחֲוָרֵי הָלָכּוּ בְּשָׁבִי	1, 28 Primo
בְּתוֹלָתִי וּבַחֲוָרֵי נָפְלּוּ בְּחָרְבִי	2, 21 Secundo
טַבַּחְתָּ לֹא חִמַּלְתָּ	2, 21 Primo
הָרַגְתָּ לֹא חִמַּלְתָּ	3, 43 Secundo
לַעֲוֹת . . . אֲדָנִי לֹא רָאָה	3, 36 Primo
מִי זֶה . . . אֲדָנִי לֹא צָפָה, וּסְמֵן, רֹאֵה צוּרֹתַי אֲתַכֶּם	3, 37 Secundo
	(Jos. 8, 8)
סִכְתָּה בָּאָף	3, 43 Primo
סִכְתָּה בְּעָנָן	3, 44 Secundo
כָּל מַחֲשַׁבְתָּם לִי	3, 60 Primo
כָּל מַחֲשַׁבְתָּם עָלַי, וּסְמֵן מֵאִין לִי . . . יִבְכוּ עָלַי	3, 61 Secundo
	(Num. 11, 13)
אֲתָהּ יִי לְעוֹלָם תִּשָּׁב פְּסָאָה לְדוֹר וָדוֹר	5, 19 Threni
וְאֲתָהּ יִי לְעוֹלָם תִּשָּׁב וְזִכְרָהּ לְדוֹר וָדוֹר, וּסְמֵן	102, 13 Psalmi
א"ך ו"ו.	

אל יד הַנָּא	2, 3 Primo
אל יד הַנִּי	2, 8 {Secundo et Tertio
ותלקח אסתר אל בית המלך	2, 8 Primo
ותלקח אסתר אל המלך אַחֲשֵׁרוּשׁ	2, 16 Secundo
וּבַהֲנִיעַ תָּרַ נַעֲרָהּ, פֶּזֶר	2, 12 Primo
וּבַהֲנִיעַ תָּרַ-אֶסְתֵּר, מוֹנַח.	2, 15 Secundo
לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ	2, 12 Primo
לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ	2, 15 Secundo
וימלא המן חמה	3, 5 Primo
וימלא המן על מַרְדֵּכִי חמה	5, 9 Secundo
לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל-הַיְּהוּדִים	3, 6 Primo
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל-הַיְּהוּדִים	3, 13 Secundo
לְאַבֵּד אֶת הַיְּהוּדִים	8, 5 Tertio
שנים עשר הוא חדש אדר	3, 7 Primo
שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז	3, 13 Secundo
שנים עשר הוא חדש אדר	8, 12 Tertio
לְהַבִּיא ... אֶל גִּנְזִי	3, 9 Primo
לְשַׁקוֹל עַל גִּנְזִי. וּסְמֵן אֶל יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל	4, 7 Secundo
(Jer. 46, 1).	
ויסר המלך את טבעתו מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ	3, 10 Primo
ויסר המלך את טבעתו אֲשֶׁר הָעֶבְרִי מִהֶמֶן	8, 2 Secundo
וַיִּתְּנָהּ	
וַיִּקְרָאוּ סְפָרֵי הַמֶּלֶךְ, חֲלָשָׁא	3, 12 Primo
וַיִּקְרָאוּ סְפָרֵי-הַמֶּלֶךְ, מוֹנַח	8, 9 Secundo
וַיִּנְחָתָם בַּטִּבַּעַת הַמֶּלֶךְ	3, 12 Primo
וַיִּנְחָתוֹם בַּטִּבַּעַת הַמֶּלֶךְ	8, 8 Secundo
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד	{3, 13 Primo et 7, 4 Secundo
לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד	8, 11 Tertio
לְהִיּוֹת עֲתוּדִים לְיוֹם הַזֶּה	3, 14 Primo
וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִים עֲתוּדִים לְיוֹם הַזֶּה	8, 13 Secundo
הַרְצִים יֵצְאוּ	3, 15 Primo
הַרְצִים וְכִבִּי תִרְקַשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים יֵצְאוּ	8, 14 Secundo

יש רעה חֹלָה ראיתי תחת השמש	5, 12 Primo
יש רעה אֲשֶׁר ראיתי תחת השמש	6, 1 Secundo
יש רעה ראיתי תחת השמש	10, 5 Tertio
לאכול ולשתות וְלִרְאוֹת טוֹבָה	5, 17 Primo
לאכול ולשתות וְלִשְׁמוֹחַ	8, 15 Secundo
את הכל ראיתי	7, 15 Primo
את כָּל־זֶה ראיתי	8, 9 Secundo
אל תנח אֶת־יָדְךָ	7, 18 Primo
אל תנח יָדְךָ	11, 6 Secundo
ראה זה מצאתי	7, 27 Primo
לְבַד ראה זה מצאתי	7, 29 Secundo
<i>Esther</i>	
בֵּית המלכות	1, 9 Primo
בְּבֵית המלכות	5, 1 Secundo
חרבונָא באל"ף	1, 10 Primo
חרבונָה בה"א, וסמן אל"ף קדים לה"א.	7, 9 Secundo
אֲשֶׁר ביד הסריסים	1, 12 Primo
ביד הסריסים	1, 15 Secundo
אם על המלך טוֹב ראש פסוק רביע	1, 19 Primo
אם על המלך טוֹב ראש פסוק זקף, וסמן ר"ז	3, 9 Secundo
וייטב הדבר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ	{ 1, 21 Primo et 2, 4 Secundo
וייטב הדבר לְפָנֵי הַמֶּן	5, 14 Tertio
אֶל מדינה ומדינה	1, 22 Primo
עַל מדינה ומדינה	3, 12 Secundo
וְאֵל עַם ועם כלשונו	1, 22 Primo
וְעַם ועם כלשונו	{ 3, 12 Secundo 8, 9 et Tertio
אחר הדברים האֵלֶּה זקף	2, 1 Primo
אֲחֵר ׀ הדברים האֵלֶּה רביע, סמן ז"ר	3, 1 Secundo
ויאמרו נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ	{ 2, 2 Primo et 6, 3 Tertio et 6, 5 Quarto
ויאמרו עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ, וסמן משונה משונה.	3, 3 Secundo

הִיתָה לָמָס	Thren. 1, 1.
מִימֵי קֶדֶם	1, 7.
חֹדֶשׁ יִמִּינוּ פְּקֶדֶם	5, 21.
חַיִּים עֲדֹנָה	Eccles. 4, 2.
אִמְרָה קֶהֱלֶת	7, 27.
וְעַז פָּנָיו יִשְׁנָא	Eccles. 8, 1.
מִקּוֹמֶךָ אֶל תִּנָּח	10, 4.
לִקְחָה מִרְדְּכִי לֹא לִבָּת	Esther 2, 7.
וְתַעַן אֶסְתֵּר וְתֹאמֶר	5, 7.
מִשְׁמֵרֵי הַסֶּף	6, 2.
מִכָּל אֲשֶׁר דִּבֶּרְתָּ	6, 10.
וְכָל הַמֶּלֶךְ דְּכוּתָהּ	

VI.

פסקתא בחמש מגלות

Loci Quinque Voluminum lineola Pasek notati.

הֵמָּר דּוּדֵי	Cant. 1, 13.
הַכֶּפֶר דּוּדֵי	1, 14.
תַּעִירוּ וְאִם	2, 7.
וְחִבְרוּ	3, 5.
וְהַגִּפְנִים סִמְדָּר	2, 13.
צֹאנָה וְרֹאִינָה	3, 11.
גֵּן נַעֲוֹל	4, 12.
תַּעִירוּ וּמָה	8, 4.
כִּרְחֵל וְכִלְאָה	Ruth 4, 11.
אֲבִירִי אֲדֹנִי	Thren. 1, 15.
עֵינִי עֵינִי	1, 16.
בְּאִפּוֹ אֲדֹנִי	2, 1.
אֲדֹנִי כְּאוֹיֵב	2, 5.
יְהוָה בְּצִיּוֹן	2, 6.

וְחֹפִים בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ	3, 15 Primo
מִבְּהָלִים וְדֹחֹפִים בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ	8, 14 Secundo
וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה, רְבִיעַ	4, 3 Primo
וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה טָרַס, וּסְמָן ר"ט.	8, 17 Secundo
וּתְצֻהוּ עַל מֵרְדִּי	4, 5 Primo
וּתְצֻהוּ אֶל מֵרְדִּי. וּסְמָן עַל הַכֹּפֶרֶת, אֶל הַכֹּפֶרֶת	4, 10 Secundo
(Exod. 25, 20)	
עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת וַיִּנָּתֶן לָהּ	5, 3 Primo
עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת וַתַּעַשׂ	{ 5, 6 Secundo 7, 2 et Tertio
מֶה שְׁאַלְתָּךְ וַיִּנָּתֶן לָךְ	5, 6 Primo
מֶה שְׁאַלְתָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתִּנָּתֶן לָךְ	7, 2 Secundo
וּמֶה שְׁאַלְתָּךְ וַיִּנָּתֶן לָךְ	9, 12 Tertio
כִּי נָפַל פָּחוֹד הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם	8, 17 Primo
כִּי נָפַל פָּחוֹד מֵרְדִּי עֲלֵיהֶם, וּסְמָן, מִזְרַע הַיְּהוּדִים	9, 3 Secundo
מֵרְדִּי (6, 3)	
עַל-כֵּן הַיְּהוּדִים רֹאשׁ פָּסוּק, טָרַס	9, 19 Primo
עַל-כֵּן קִרְאוּ רֹאשׁ פָּסוּק, פִּזְרָה. וּסְמָן ט"ף	9, 26 Secundo
וּמִשְׁלַח מִנּוֹת אִישׁ לַרְעָהוּ: סוּף פָּסוּק	9, 19 Primo
וּמִשְׁלַח מִנּוֹת אִישׁ לַרְעָהוּ וּמִתְּנֻת לְאֶבְיֹנִים	9, 22 Secundo
וְקָבַל הַיְּהוּדִים	9, 23 Primo
קִיְּמוּ וְקָבַל הַיְּהוּדִים כְּתִיב, וְקָבְלוּ קִרְיָה	9, 27 Secundo

V.

פְּתַחֲיוֹן בְּאַתְנָה וּסוּף פָּסוּק בַּחֲמֵשׁ מַגִּלּוֹת

Loci Quinque Voluminum vocalem non productam in pausa retinentes.

וּכְרַמִּינוּ סִמְדָר	Cant. 2, 15.
עַל הַקִּיּוּצִים וַיֹּאמֶר	Ruth 2, 6.
וּתְשַׁבַּע וּתְתַר	2, 14.
וּתְהִי לוֹ לְאַמְנָת	4, 16.
וּכָל אֱלִימָלֵךְ דְּכוּתָהּ.	

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. Varietas scriptionis et lectionis (כתיב וקרי).

Scriptum: כתיב	Legendum: קרי
Cant. 1, 17. רְחִיטְנֹה (cum Cheth)	רְחִיטְנֹה (cum He)
2, 11. הִסְתָּרוּ (h. e. הִסְתָּרוּ)	הִסְתָּרוּ
2, 13. לְכִי (h. e. לְכִי)	לְכִי
2, 14. וּמְרִאִיךָ (h. e. וּמְרִאִיךָ)	וּמְרִאִיךָ
4, 9. בְּאַחַד (h. e. בְּאַחַד)	בְּאַחַת
Ruth 1, 8. יַעֲשֶׂה (h. e. יַעֲשֶׂה)	יַעֲשֶׂה
2, 1. מִידֶּעַ (h. e. מִידֶּעַ)	מִוֶּדַע
3, 2. שְׂמִלְתָּךְ (h. e. שְׂמִלְתָּךְ)	שְׂמִלְתָּךְ
ibid. וַיִּרְדְּתִי (h. e. וַיִּרְדְּתִי)	וַיִּרְדְּתִי
3, 4. וַשְׁכַּבְתִּי (h. e. וַשְׁכַּבְתִּי)	וַשְׁכַּבְתִּי
3, 14. מִרְגְּלֹתָיו (h. e. מִרְגְּלֹתָיו)	מִרְגְּלֹתָיו
ibid. בְּטָרוֹם (h. e. בְּטָרוֹם)	בְּטָרָם
4, 4. וַאֲדַע (h. e. וַאֲדַע)	וַאֲדַעָה
4, 5. קָנִיתִי (h. e. קָנִיתִי)	קָנִיתָ
4, 6. לְגֹאֹל (h. e. לְגֹאֹל)	לְגֹאֵל
Thren. 1, 6. מִן בַּת (h. e. מִן בַּת)	מִבַּת
1, 11. מִחֲמוּדֵיהֶם (h. e. מִחֲמוּדֵיהֶם)	מִחֲמוּדֵיהֶם
1, 18. עֲמִים (h. e. עֲמִים)	הָעֲמִים
2, 2. לֹא (h. e. לֹא)	וְלֹא
2, 13. אֶעֱיֹדךָ (h. e. אֶעֱיֹדךָ)	אֶעֱיֹדָה
2, 14. שְׁבִיתָךְ (h. e. שְׁבִיתָךְ)	שְׁבִיתָה
2, 19. בְּלִיל (h. e. בְּלִיל)	בְּלִילָה
3, 10. אֲרִיָּה (h. e. אֲרִיָּה)	אֲרִי
3, 20. וְתִשִּׁיחַ (h. e. וְתִשִּׁיחַ)	וְתִשְׁוֹחַ
3, 25. לְקוֹי (h. e. לְקוֹי)	לְקוֹיָה

מזבחו אדני	Thren. 2, 7.
להשחית יהוה	2, 8.
אלה יהוה	5, 21.
סבב סבב	Eccles. 1, 6.
ועמק עמק	7, 24.
אביהיל דד	Esther 2, 15.
מיום ליום	3, 7.
ואת פרשנדתא ,	9, 7.
וכל ואת דאחורתי .	8. 9.
היהודים עליהם ועל , ב' בו	9, 27.
אחשרש מס	10, 1.

VII.

סדרים בחמש מגלות

*Sectiones Quinque Voluminum masoreticae.**

סדרים של קהלת ד', וסמניהון

דברי קהלת	Eccles. 1, 1.
ידעתי כי כל , דבחר וגם כל האדם	3, 14.
טוב שם משמן טוב	7, 1.
לך אכל בשמחה לחמד	9, 7.

סדרים של אסתר ה', וסמניהון

ויהי בימי	Esther 1, 1.
איש יהודי היה	2, 5.
ויאמר המן למלך ישנו עם	3, 8.
ויקה המן את הלכוש	6, 11.
ליהודים היתה אורה	8, 16.

* Masora nonnisi Ecclesiasten et l. Esther ita dispertit; sectiones reliquorum Voluminum (Cant., Ruth, Thren.) non commemorantur, nempe casu, non consulto.

Scriptum: כְּתִיב	Legendum: קָרִי
Esther 8, 1. } 8, 13. } 9, 15. } 9, 18. }	(הַיְּהוּדִים h. e. היהודיים)
8, 13.	(עֲתִידִים h. e. עתידים)
9, 19.	(הַפְּרוּזִים h. e. הפרוזים)
9, 26.	(וְקָבֵל h. e. וקבל)
10, 1.	(אֶחָשָׁרֶשׁ h. e. אחשרש)

B. *Notae masoreticae.*

' Aleph pro He. Ruth 1, 20.

בְּרֹאשׁ הַדָּף In capite columnae (collocandum). Est. 9, 16.

דָּגֵשׁ אַחֲרֵי שְׁוֹרֶק Dagesch post Schurek. Ruth 4, 7. Pred. 10, 8. Est. 1, 4. 6, 3.

ה' He sine Mappik. Ruth 2, 14.

ו' Vav longum. Est. 9, 9.

ז' Zajin minusculum. Est. 9, 9.

ח' Cheth majusculum. Est. 1, 6.

ט' Teth minusculum. Thren. 2, 9.

ט' Teth majusculum. Eccles. 7, 1.

י' Superfluum He. Eccles. 10, 20.

י' Superfluum Vav. Ruth 4, 6. Thren. 1, 11. Est. 9, 19.

י' Superfluum Jod. Cant. 2, 14. 4, 3. Thren. 4, 21. Eccl. 4, 17. Est. 4, 4. 7. 8, 1. 7. 13. 9, 15. 18.

ל' Lamed dagessatum. Est. 6, 13.

ל' Lamed minusculum. Thren. 1, 12.

נ' Nun minusculum. Thren. 4, 14.

נ' Nun majusculum. Ruth 3, 13.

ס' Samech majusculum. Eccles. 12, 13.

סֶגוֹל Segol apud Athnach. Eccles. 7, 27.

סֶגוֹל בְּס"פ Segol in fine versus. Ruth 4, 16.

Scriptum: פְּתִיב

Legendum: קְרִי

Thren. 3, 39.	חָטָאֹר (h. e. חֲטָאוֹר)	חָטָאוֹר
4, 3.	תְּנִין (h. e. תַּנִּין)	תְּנִים
<i>ibid.</i>	כִּי עֲנִים (h. e. כִּי עֲנִים)	כִּי־עֲנִים
4, 12.	וְכָל (h. e. וְכָל)	כָּל
4, 16.	זִקְנִים (h. e. זִקְנִים)	וּזְקָנִים
4, 17.	עוֹדִינָה (h. e. עוֹדִינָה)	עוֹדִינָה
4, 21.	יּוֹשְׁבֵתִי (h. e. יּוֹשְׁבֵתִי)	יּוֹשְׁבֵת
5, 1.	הַבֵּיט (h. e. הַבֵּיט)	הַבֵּיטָה
5, 3.	אֵין (h. e. אֵין)	וְאֵין
5, 5.	לֹא (h. e. לֹא)	וְלֹא
5, 7.	אֵינָם (h. e. אֵינָם)	וְאֵינָם
<i>ibid.</i>	אֲנַחְנוּ (h. e. אֲנַחְנוּ)	וְאֲנַחְנוּ
5, 18.	שְׁהֶשְׁמַם (h. e. שְׁהֶשְׁמַם)	שְׁשֻׁמָּם
5, 21.	וְנָשׁוּב (h. e. וְנָשׁוּב)	וְנָשׁוּבָה
Eccles. 4, 8.	עֵינָיו (h. e. עֵינָיו)	גֵּינֹה
4, 17.	רִגְלֶיךָ (h. e. רִגְלֶיךָ)	רִגְלָהּ
5, 8.	הִיא (h. e. הִיא)	הוּא
5, 10.	רְאִיתָ (h. e. רְאִיתָ)	רְאִיתָ
5, 17.	חֵיָר (h. e. חֵיָר)	חֵיָר
6, 10.	שְׁתַּקִּיף (h. e. שְׁתַּקִּיף)	שְׁתַּקִּיף
7, 22.	אַתָּה (h. e. אַתָּה)	אַתָּה
9, 4.	יִבְחַר (h. e. יִבְחַר)	יִחְבֵּר
10, 3.	כְּשֶׁהֶסְכֵּל (h. e. כְּשֶׁהֶסְכֵּל)	כְּשֶׁסְּכָל
10, 20.	הַכְּנָפִים (h. e. הַכְּנָפִים)	כְּנָפִים
11, 9.	וּבִמְרָאִי (cum Jod)	וּבִמְרָאֵה (cum He)
12, 6.	יִרְחַק (h. e. יִרְחַק)	יִרְתַּק
Esther 1, 16.	מִמּוֹכֵן (h. e. מִמּוֹכֵן)	מִמּוֹכֵן
3, 4.	בְּאִמְרָם (cum Beth)	בְּאִמְרָם (cum Caf)
4, 4.	וּתְבוֹאִינָה (h. e. וּתְבוֹאִינָה)	וּתְבוֹאִנָּה
4, 7. } 8, 7. }	בִּיהוּדִים (h. e. בִּיהוּדִים)	בִּיהוּדִים

Summa versuum voluminis Esther centum et sexaginta septem, signum פְּנוּאֵל (פ=80, נ=50, ו=6, א=1, ל=30). Medius eorum est versus 5, 7. et sectiones sunt quinque, signum ג"ב (ג=3, ב=2).

סְכוּם פְּסוּקֵי מִגִּלַּת אֶסְתֵּר מֵאָה וְשִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה, וְסֶמֶן פְּנוּאֵל"ל.
וְחֲצִיּוֹן וְחֶעֶן אֶסְתֵּר וְחֵאמֵר.
וְהַפְּדָרִים חֲמִשָּׁה, וְסֶמֶן ג"ב :

Summa versuum omnium quinque voluminum septingenti et quadraginta et quinque, signum מִשְׁתֵּה (מ=40, ש=300, ת=400, ד=5).

סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל-כָּל-חֲמִשָּׁה
הַמִּגִּלּוֹת שֶׁבַע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים
וְחֲמִשָּׁה, וְסֶמֶן מִשְׁתֵּה"ה.

זַעִירָא ע' Ajin minusculum. Thren. 3, 36.

פַּתַּח בֶּס"פ Pathach in fine versus. Cant. 2, 15. Ruth 2, 14. Thr. 1, 1.

קָמֶץ בְּזָקָה Kamez (pausae) apud Sakef. Cant. 2, 4. Ruth 3, 13. 4, 4. 18. 22. Thren. 2, 8. 3, 16. 22. 35. 39. 53. 4, 3. 6. 5, 5. Eccles. 3, 19. 11, 9. Est. 3, 12. 4, 12. 7, 6.

קָמֶץ בֶּטְפָחָא Kamez apud Tiphcha. Est. 3, 12.

קָמֶץ בֶּפֶשְׁטָא Kamez apud Paschta. Eccles. 11, 6.

קָמֶץ בְּרֵבִיעַ Kamez apud Rebia. Thren. 2, 17.

רֵשׁ בְּדָגֶשׁ Resch cum Dagesch. Cant. 5, 2.

שְׁ Schin minusculum. Est. 9, 9.

שְׁ Schin majusculum. Cant. 1, 1.

תַּ Tav minusculum. Est. 9, 7.

תַּ Tav majusculum. Est. 9, 29.

C. Clausulae masoreticae.

Summa versuum Cantici Cantico-
rum centum et septendecim, signum
עַל טוֹב ($\epsilon=70$, $\lambda=30$, $\eta=9$, $\iota=6$,
 $\beta=2$); medius eorum est versus
4, 14.

Summa versuum libri Ruth octo-
ginta quinque, signum זֶה ($\phi=80$,
 $\delta=5$); medius eorum est versus
2, 21.

Summa versuum Threnorum cen-
tum et quinquaginta quattuor,
signum קָדִים ($\kappa=100$, $\delta=4$, $\iota=10$,
 $\sigma=40$); medius eorum est versus
3, 34.

Summa versuum Ecclesiastae du-
centi et viginti duo, signum כָּבֶ"ר
($\kappa=20$, $\beta=2$, $\rho=200$). Medius
eorum est versus 6, 10. Sectiones
ejus sunt quattuor, signum אָבָא
($\alpha=1$, $\beta=2$, $\alpha=1$).

סְכוּם פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים
מֵאָה וְשִׁבְעִים עָשָׂר, וְסֶמֶן ע"ל
טו"ב. וְתֵצֵאן גִּדְלֵי וְכִרְפִּים:

סְכוּם פְּסוּקֵי רוּת
בְּתִמְנָשִׁים, וְסֶמֶן פֶּה. וְתֵצֵאן
וְתֵאמַר רוּת הַמֹּלֶאבֶּיּה:

סְכוּם פְּסוּקֵי קִינוֹת מֵאָה
בְּתִמְנָשִׁים וְאַרְבָּעֵה, וְסֶמֶן קָדִים.
וְתֵצֵאן לְדַבָּא פַתַּח רִגְלֵיו:

סְכוּם פְּסוּקֵי קְהֵלֶת נְאֻמִּים
וְעֶשְׂרִים וְשָׁנִים, וְסֶמֶן כָּבֶ"ר.
וְתֵצֵאן מֵה שְׁהִיָּה כָבֶ"ר נִקְרָא
שְׁמוֹ. וְסִדְרֵיו אַרְבָּעֵה, וְסֶמֶן
אָב"א:

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC LIBRI EDITIO CONTINET.

	Pag.
Praefatio Francisci Delitzsch	v
Liber Cantici Canticorum	1
Liber Ruth	7
Liber Threnorum	13
Liber Ecclesiastae	20
Liber Esther	32
Appendices criticae et masoreticae:	
I. Lectionum receptarum argumenta et rationes . . .	45
II. Scripturae inter Occidentales et Orientales contro- versae	79
III. Loci a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati	83
IV. Loci consimiles qui facile confunduntur	87
V. Loci vocalem non productam in pausa retinentes .	92
VI. Loci lineola Pasek notati	93
VII. Sectiones masoreticae	94
VIII. Conspectus notarum masoreticarum:	
A. Varietas Scriptionis et Lectionis (כתיב וקרי) .	95
B. Notae masoreticae	97
C. Clausulae masoreticae	98

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.

441045

BS Bible. O.T. Five scrolls. Hebrew. 1886.
1309 חמש מגלות ...

A2 Quinque volumina: Canticum canticorum, Ruth,
1886 Threni, Ecclesiastes, Esther. Textum masoreticum accuratissime expressit, e fontibus masorae varie illustravit, notis criticis confirmavit S. Baer. Praefatus est edendi operis auctor Franciscus Delitzsch. Lipsiae, Tauchnitz, 1886.

viii, 100p. 23cm.
441045

I. Baer, Seligmann,
Franz Julius, 1813-1890.

1825-1897. II. Delitzsch,
CCSC/nmb

School of Theology at Claremont

1001 1384081

BS
1309
A2
1886